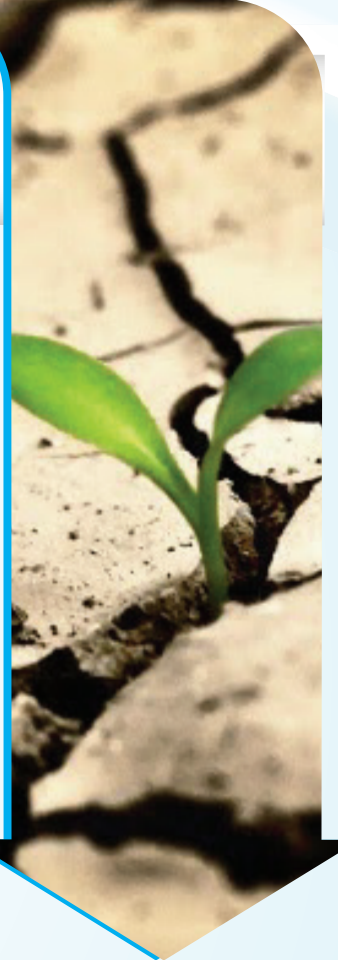
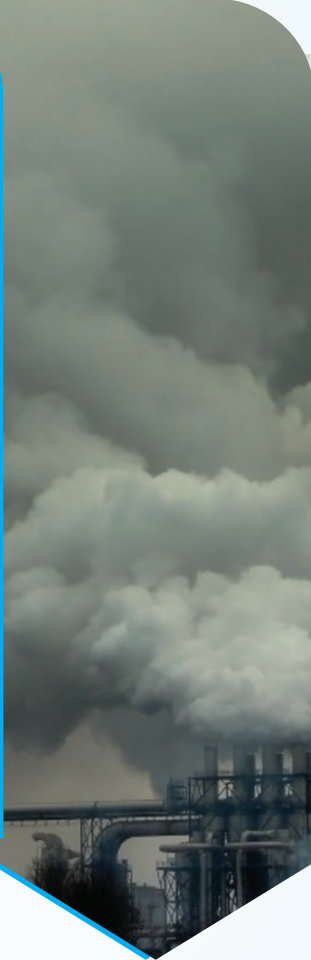

2014 ÇEVRE DENETİMİ RAPORU

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

2014

ÇEVRE DENETİMİ RAPORU

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA 2015

*Bu çalışma
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü,
Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı tarafından yayıma hazırlanmıştır.*

Bu kitabın her türlü basım ve dağıtım hakkı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na aittir.

ISBN : 978-605-5294-36-6

Yayın No : 25-1

Adres : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Vekâletler Caddesi No:1, Bakanlıklar 06581 - Ankara

Tel : 0 312 410 10 00

Faks : 0 312 419 21 92

e-ileti : cebyd@csb.gov.tr

web : www.csb.gov.tr/gm/ced

BASKI :

100. Yıl Bulvarı 1230/1 Sokak No:12
Ostim/ANKARA T: 0312 222 9 300
sarmatbaa@gmail.com
www.sarmatbaa.com

ANKARA - 2015

ÖNSÖZ

1972’de Stockholm’de düzenlenen “İnsan Çevresi Konferansı” ile çevre sorunları uluslararası boyutta ilk kez ele alınmış, Çevre ve Kalkınma Dünya Komisyonu’nun 1987’de yayımladığı “Ortak Geleceğimiz” raporu ile 1992’de gerçekleşen Rio Çevre (Yeryüzü) Zirvesi süreci sürdürülebilir kalkınma bağlamında yaşanabilir çevreyi odak haline getirmiştir.

Büyük bir hızla artan dünya nüfusunun bir sonucu olarak küresel tüketim, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı şeklinde küresel ekosistemler üzerinde muazzam, geri alınamaz etkilere yol açmaktadır. Doğal sermayeyi koruma ve muhafaza etme ihtiyacı ile doğal kaynakların ekonomiyi beslemek üzere kullanılmasını dengelemek konusunda ilerleme kaydetmemiz gerekmektedir. Mevcut durumda doğal sistemler üzerindeki taleplerimizin sürdürülemez olduğunu kabul ederek, gelecek kuşakların da ihtiyaçlarını karşılama yeteneğini ortadan kaldırmayacak şekilde çevre değerini koruyarak kalkınmamızı gerçekleştirmek temel hedefimizdir.

Kaynakların verimli kullanılması olgusu, insan faaliyetinin olduğu her alanda çevre politikalarının ilgili sektöre entegre edilerek çevre yönetim sisteminin kurulması zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda, çevre yönetiminin en etkili araçlarından biri de çevre denetimidir.

Doğası gereği çevre konularının birçok sektörle iç içe olması ve sınır aşan boyutu nedeniyle çevre mevzuatı oldukça kapsamlıdır. Çevre mevzuatının kapsamının bu kadar geniş olması, yürütülecek denetim hizmetinin kapsam ve önemini de artırmaktadır. Bu nedenle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak gelecek kuşaklar için yaşanılabilir, sağlıklı ve refah içinde bir çevre için Bakanlığımız çevre denetimlerine büyük önem vermektedir.

Çevre denetimin alt yapısını güçlendirmek amacıyla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine almış olduğumuz denetim araçlarıyla Bakanlık olarak çok daha donanımlı, kirliliği yerinde tespit eden ve böylece hızla önlem alınmasını sağladığımız denetimler gerçekleştirmekteyiz. Bu yöndeki çalışmalarımız artarak devam edecektir.

2014 yılında Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen 44.000 civarındaki çevre denetimi çevre kirliliğini en aza indirmek, çevreyi korumak ve geliştirmek yönündeki çabalarımızın büyük bir göstergesi olmuştur.

2014 yılı içerisinde Bakanlığımızca çevre alanında gerçekleştirilen çevresel etki değerlendirmesi, izin verme, lisanslandırma faaliyetleri ile çevre denetim ve yaptırım uygulamaları hakkında detaylı bilgi sunan bu kapsamlı raporun akademisyenler, sivil toplum kuruluşları ve tüm kullanıcılar için yol gösterici ve planlayıcı bir değer taşımasını ümit ederim.

İdris GÜLLÜCE
Çevre ve Şehircilik Bakanı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
KISALTMALAR	IX
1. GİRİŞ	1
2. ÇEVRE YETERLİK ÇALIŞMALARI	5
2.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Hazırlayacak Firmaların Yeterlik Durumları	5
2.2. Çevre Görevlisi, Çevre Danışmanlık Firmaları ve Çevre Yönetimi Birimlerinin Yeterlik Durumları	5
2.3. Çevre Yetkilendirme Çalışmaları	7
2.4. Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarı Yeterlik Çalışmaları	7
3. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ FAALİYETLERİ	11
3.1. ÇED Başvuruları	11
3.2. Genel ÇED Verileri	13
4. İZİN VE LİSANS FAALİYETLERİ	15
4.1. Çevre İzin ve Lisanslama Faaliyetleri	15
4.2. İthalat ve İhracat İzinleri	20
5. DENETİM FAALİYETLERİ	21
5.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Denetim Faaliyetleri	21
5.1.1. ÇED İzleme ve Denetim Faaliyetleri	22
5.1.2. Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimi Faaliyetleri	25
5.1.3. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri	27
5.2. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin Denetim Faaliyetleri	28
6. ÇEVRE KANUNU UYARINCA YAPTIRIM UYGULAMALARI	29
6.1. Çevre Kanunu Uyarınca İdari Para Cezası Uygulamaları	29
6.2. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları	33
7. DENETİM YETKİSİ DEVİRLERİ	35
8. ULUSLARARASI DENETÇİ AĞLARI ÇALIŞMALARINA KATILIM, PROJELER VE EĞİTİM FAALİYETLERİ	35
8.1. IMPEL Ağı Çalışmalarına Katılım	37
8.2. RENA Ağı Çalışmalarına Katılım	
8.3. Diğer Uluslararası Çalışmalara Katılım	41
8.4. Projeler	41
8.4.1. Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği'nin Uygulanması Teknik Yardım Projesi (EuropeAid/133447/D/SER/TR TR2010/0327.02-01/001)	41
8.4.2. Sanayi Tesisleri Sektörel Rehber Dokümanı Hazırlama ARGE Projesi	43
8.4.3. Çevre Denetim ve Numune Alma Aracının Alımı Projesi	44
8.4.4. Çevre Kirliliği ile Mücadele Kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin Denetim, İzleme ve Numune Alma Kapasitelerinin Artırılması Projesi	44

8.4.5. Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi	45
8.4.6. E- Denetim Yazılımı Projesi	45
8.5. Eğitim Faaliyetleri	46
8.5.1. Egzoz Emisyon Ölçüm Cihazı Eğitimi	46
8.5.2. Çevre Denetim Görevlisi Eğitimi	46
8.5.3. ÇED Yönetmeliği ve Uygulamaları Eğitimi	46
9. SONUÇ VE ÖNERİLER	47

EKLER

Ek -1.	2014 yılında "2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2014/1)" gereğince uygulanacak idari para cezası miktarları	50
Ek-2.	ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının sektörel bazda yıllara göre dağılımı	53
Ek-3.	ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının yıllara göre dağılımı	54
EK-4.	ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı	55
EK-5.	ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993-2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı	59
Ek-6.	2014 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı	63
Ek-7.	2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları	66
Ek-8.	2014 yılında Bakanlık Merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı	69
Ek-9.	2009 - 2014 yılları arasında Bakanlık Merkez ve İl Müdürlüklerinin denetim sayıları ve ceza miktarları	72
Ek-10.	2014 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları	76
Ek-11.	2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları	79
Ek-12.	2014 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı	82
Ek-13.	Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından yıllara göre uygulanan ceza miktarı	86

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1	2014 yılı itibariyle Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlama Yetkisine sahip firma sayısı	5
Çizelge 2	Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarının sayısı	7
Çizelge 3	Yetkilendirme çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	7
Çizelge 4	Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların yıllara göre değişimi	8
Çizelge 5	Bakanlığımız tarafından verilen ÇED Kararları	11
Çizelge 6	2014 yılı içerisinde alınan ÇED Kararlarının sektörel dağılımı	11
Çizelge 7	Yıllar itibariyle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında verilen belgelerin sayıları	18
Çizelge 8	İthalat ve ihracat izinleri	20
Çizelge 9	2014 yılında ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimler	25
Çizelge 10	Piyasa Gözetimi ve Denetimlerinin yıllara göre dağılımı	28
Çizelge 11	2013 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri	28
Çizelge 12	Çevre denetimi sayılarının yıllara göre dağılımı	28
Çizelge 13	2014 yılında ÇEDİDGM tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve sayısı	30
Çizelge 14	2014 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarları	30
Çizelge 15	2014 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	31
Çizelge 16	Yıllara göre Bakanlık tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarları	32
Çizelge 17	2014 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve ÇŞİM'leri tarafından verilen durdurma kararlarının sayısı	34
Çizelge 18	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından denetim ve yaptırım uygulama konusunda yetki devri yapılan kurumlar ve konu başlıkları	35
Çizelge 19	Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2014 yılında uygulanan ceza miktarı	36
Çizelge 20	Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği'nin Uygulanması Teknik Yardım Projesi'nde gerçekleştirilecek faaliyetler	42
Çizelge 21	2014 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetim ve idari yaptırımların sayısı	47
Çizelge 22	2014 yılı egzoz denetimi verileri	49

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1	2014 yılı itibariyle çevre mevzuatı çerçevesinde ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların dağılımları	9
Grafik 2	2014 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	12
Grafik 3	2014 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	12
Grafik 4	1993-2014 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının dağılımı	15
Grafik 5	1993-2014 yılları arasında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	14
Grafik 6	1993-2014 yılları arasında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	14
Grafik 7	Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında bugüne kadar Çevre İzin Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi alan tesis sayısı	19
Grafik 8	Aralık 2014 itibariyle bildirimde bulunan kuruluşların dağılımı	26
Grafik 9	2014 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarlarının dağılımı	30
Grafik 10	2014 yılında ÇŞİM'leri tarafından uygulanan idari yaptırım sayılarının sektörlere göre dağılımı	31
Grafik 11	2014 yılında ÇŞİM'leri tarafından uygulanan idari yaptırım miktarlarının sektörlere göre dağılımı	31
Grafik 12	Yıllara göre Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı	32
Grafik 13	Yıllara göre İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı	32
Grafik 14	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım miktarının sektörlere göre dağılımı	48
Grafik 15	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım sayılarının sektörlere göre dağılımı	48
Grafik 16	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Uygulanan Denetimleri Türlerine Göre Dağılımı	49

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1	Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi	8
Şekil 2	Laboratuvar yeterlik sorgulama haritası	9
Şekil 3	Yeterlik testi çalışma raporları	10
Şekil 4	Otomasyon Projesi Giriş Portalı	10
Şekil 5	Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre İzin Belgesi vermek üzere incelenen çevre konuları	16
Şekil 6	Çevre izin ve/veya çevre izin ve lisansı süreci	16
Şekil 7	Çevre lisansını kapsayan konular	17
Şekil 8	Geçici Faaliyet Belgesi süreci	17
Şekil 9	Çevre İzin ve Lisans süreci	18
Şekil 10	ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü organizasyon şeması	23
Şekil 11	ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığının organizasyon şeması	24
Şekil 12	Denetim yazılımının arayüzü	45

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

Fotoğraf 1	Kıyı tesisinde denetimler	24
Fotoğraf 2	Sudan numune alma	25
Fotoğraf 3	13. IMPEL Genel Kurulu – Roma	37
Fotoğraf 4	ECRAN Makedonya Ortak Denetim Programı - Pivara Skopje	40
Fotoğraf 5	ECRAN Endüstriyel Emisyonlar Direktifi Eğitimi - Tekirdağ	40
Fotoğraf 6	Çevre denetimi araçlarının Çevre ve Şehircilik Bakanı Sn. İdris GÜLLÜCE tarafından incelenmesi	44
Fotoğraf 7	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine dağıtım yapılan çevre denetimi araçları	44
Fotoğraf 8	Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi toplantısı	45
Fotoğraf 9	Denetim görevlisi eğitimi	46

KISALTMALAR

ÇDY	Çevre Denetimi Yönetmeliği
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇEDİDGM	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
ÇEDY	Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
ÇİLY	Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği
ÇKAGİLHY	Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik
ÇŞİM	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
ÇYGM	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
ECENA	Katılım Ülkeleri için Çevresel Uygunluk ve Yaptırım Ağı (Environmental Compliance and Enforcement Network for Accession)
GFB	Geçici Faaliyet Belgesi
IMPEL	AB Çevre Mevzuatının Uygulanması ve Yaptırımı Ağı (European Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law)
NGS	Nükleer Güvenlik Sözleşmesi
PGD	Piyasa Gözetimi ve Denetimi
RENA	Katılım İçin Bölgesel Çevre Ağı (Regional Environmental Network for Accession)
SÇD	Stratejik Çevresel Değerlendirme (Strategic Environmental Assessment)

1. GİRİŞ

Sürdürülebilir kalkınma kavramının temelinde içinde toplumun çevresel, ekonomik ve sosyal refahı yatmaktadır. Günümüzde insan yaşamı için gerekli tüm mal ve hizmetlerin ancak sağlıklı ekosistemler sayesinde mümkün olduğu ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilir kalkınma kavramı, farklı kaynaklarda değişik ifadelerde açıklanmış olmasına karşın en bilinen ve kullanılan tanımı, Çevre ve Kalkınma Dünya Komisyonu'nun (Brundtland Komisyonu) 1987'de yayımladığı "Ortak Geleceğimiz" isimli raporunda yer alan tanımdır: "Sürdürülebilir Kalkınma, günümüz ihtiyaçlarının gerektirdiği kalkınmanın gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama kabiliyetini ortadan kaldırmayacak şekilde gerçekleşmesidir."

Kalkınma ve kalkınmanın sürdürülmesi için ekonomik faaliyetlerin gerçekleştirilmesine, ekonomik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için de doğal kaynaklara gereksinim duyulmaktadır. Doğal kaynakların kullanımı insan yaşamı için vazgeçilemezdir. Fakat doğal sermaye rezervlerinin bilinçsizce yoğun bir şekilde kullanımının da ekosistemlerin bozulmasına, biyo-çeşitliliğin kaybına, küresel ısınmaya yol açtığı, sağlığımız üzerinde olumsuz etkilere neden olduğu bilinen bir gerçektir.

Günümüzde ortaya çıkan çevresel sorunlar, çevre konusunun oldukça karmaşık bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Çevresel sorunların ekonomik, sosyal, politik, teknik ve kültürel konularla karşılıklı etkileşim halinde olduğu görülmüştür. Bu nedenle, birden çok süreç ve karşılıklı etkileşimler göz önüne alındığında, çevresel etkenlerle insan sağlığı ve refahı arasındaki karmaşık ilişkiler, daha geniş bir mekânsal, sosyo-ekonomik ve kültürel bağlam içinde ele alınmaktadır.

Ekonomik faaliyetler sırasında doğal kaynakların kullanımı ve bunun sonucunda ortaya çıkan hava, su ve toprak kirliliği, sözgelimi ötrofikasyon ve asitleşme yoluyla doğa ve biyolojik çeşitlilik üzerine baskı uygulamaktadır. Böcek ilaçları ve aşırı miktarda kullanılan gübreler, hem yer üstü ve yer altı su kaynaklarını kirleterek canlı sağlığına olumsuz etkide bulunmakta hem de kirlettiği içme suyu kalitesini korumak üzere maliyetli önlemler alınmasını zorunlu kılmaktadır. Fosil yakıtlar gibi, yenilenemeyen doğal kaynakların kullanımı, iklim değişikliği hakkındaki tartışmaların merkezinde yer almaktadır. Ayrıca, atık yönetimi de sera gazı emisyonları açısından temel bir sektördür. Doğal kaynakları nasıl kullandığımız ve atıkları nasıl bertaraf ettiğimiz de sağlıkla ilgili birkaç sorunla doğrudan bağlantılıdır ve çevrenin hastalıklar üzerindeki olumsuz etkisine katkıda bulunmaktadır.

Doğa ve biyolojik çeşitlilik, gıda temini, besin çevrimi ve iklim düzeni dâhil olmak üzere hemen hemen bütün ekosistem hizmetlerinin temelini oluşturmaktadır. Örneğin ormanlar, karbon yutakları oluşturarak sera gazı emisyonlarını absorbe ederler. Dolayısıyla, biyolojik çeşitliliğin kaybı ve ekosistemlerin bozulması, iklim değişikliğini doğrudan etkiler ve doğal kaynakları kullanabilme şeklimizi zayıflatır. Ayrıca, doğal altyapının kaybının, insan sağlığı üzerinde zararlı çeşitli etkileri olduğu kanıtlanmıştır.

Çevre, insanların fiziksel, ruhsal ve sosyal refahı üzerinde hayati bir rol oynamaktadır. İklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı veya doğal kaynakların kullanımından kaynaklanan çevre üzerindeki baskılar, sonuçta insanoğlunun refahıyla bağlantılıdır. Sağlığımız açısından vazgeçilmez önemde olan temiz su ve hava kullanımı, çoğunlukla, insan faaliyetlerinden kaynaklanan kirlilik ve atık yüzünden zayıflar. İklim değişikliği de, hava ve su kalitesi üzerinde baskı uygular, ayrıca biyolojik çeşitlilik kaybı ise, ekosistemlerin örneğin su temizleme ve sağlıkla ilgili diğer hizmetleri sağlama yeteneğini azaltır.

Çevre sorunlarının uluslararası boyutta ilk kez ele alındığı 5-16 Haziran 1972'de Stockholm'de düzenlenen "İnsan Çevresi Konferansı"ndan bu yana çevre konusu çok farklı boyutlara gelmiştir. Geçmişte genel anlamda, tek hedefli politikalar aracılığıyla ve atıkların bertaraf edilmesi ve türlerin korunması gibi tek soruna yönelik araçlarla, çoğunlukla yerel etkilere sahip belirli çevre sorunlarıyla uğraşılmıştır. Ancak, yukarıda da değinildiği üzere günümüzün başlıca çevre sorunları karakteri nedeniyle tek başına ele alınamaz. Bu nedenle çevresel kaygılar diğer sektörel politikalara, sözcelimi sanayi, taşımacılık, tarım ve balıkçılık politikalarına entegrasyonuna giderek daha fazla odaklanılmasına yol açmaktadır.

Gelişen ve değişen koşullar nedeniyle çevre mevzuatının kapsamının artmasına ve yenilenmesine karşın mevzuatın çevrenin korunmasına ve çevre kirliliğinin önlenmesi için tek başına yeterli olmamaktadır. Etkin bir çevre yönetimi için ilk adım çevrenin korunması, daha sonraki adım ise işletmelerin mevzuata ne ölçüde uyduklarının, işletmecilerin mevzuat gerekliliklerine uyum kabiliyetlerinin denetlenmesi ve mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların tespit edilerek sorunların önlenmesine ve giderilmesine yönelik önlemlerin alınmasıdır.

Zaman içerisinde denetimin yanı sıra çevresel izlemenin önemi de ortaya çıkmıştır. Uygunluk izlemesi ile hem tesis kendini (iç izleme) hem de otorite tesisi ve alıcı ortama yapılan salımları izlemeye başlamış bu durum ortamın (hava, su, toprak, bitki ve hayvan dokusu) izlenmesine kadar ilerlemiştir. Çevresel uygunluğun belirlenmesi konusunda izleme çalışmalarının önemi ve kapsamı her geçen gün artmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, çevresel izleme teknolojisinin gelişme hızı çok hızla artmakta, kullanıldığı alanlar çeşitlenmektedir. Örneğin çıplak gözle görülemeyen ve saptanması güç olan kaçak veya sızan emisyonu belirlemek için kızıl ötesi kameralar kullanılmaktadır. ABD'de Çevre Koruma Ajansı tarafından güneş enerjisi ile çalışan şamandıralı cihazla 15 dakikada bir su kirliliği ölçümü yapılmakta, sıcaklık, iletkenlik, pH, çözünmüş oksijen, bulanıklılık, klorofil, çözünmüş organik madde ve fikosiyanın (siyanobakteri düzeyini ve tehlikeli alg düzeyi fazlalaşmasını tahmin etmek için) konusunda bilgi sağlanmaktadır. Veriler sürekli olarak cep telefonu teknolojisi ile güvenli web sitesine raporlanmaktadır. Artık izlemede genel kural, kirliliğin ölçülmesi tahmin edilmesinden daha doğrudur.

Çevre denetimi, bir işletmenin faaliyetlerinin gözden geçirilerek Çevre Kanunu hükümlerinin, ilgili yönetmeliklerin uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi için, ilgili yasal ve teknik gerekliliklere uygunluğun incelenmesine, faaliyet ve izin arasındaki uyumun incelenmesine yani izin koşullarına uyulup uyulmadığının değerlendirilmesine ve işletmenin çevre mevzuatına uymasının teşvik edilmesine yönelik bir süreçtir.

Çevre denetimi sürecinin üç önemli aşaması bulunmaktadır. Bu aşamalardan ilki çevre ile ilgili mevzuata tabi işletmelerin, mevzuatın gerektirdiği kurallara uygun davranıp davranmadığının kontrol edilmesi, ikincisi işletmelerin çevre üzerindeki etkilerinin izlenmesi ve son olarak da bu faaliyetler neticesinde mevzuata aykırılık bulunması durumunda işletmeye yaptırım uygulanmasıdır.

Çevre denetimleri, çevre mevzuatının uygulanması ve yaptırımını sağlamak için en önemli araçtır. Bakanlık çevre denetimlerini ilk olarak 05 Ocak 2002 tarih ve 24631 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş "Çevre Denetimi Yönetmeliği" kapsamında yapmaktadır.

26 Nisan 2006 tarihinde kabul edilen "Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile denetim (Madde 12) ve idari yaptırım (Madde 24) uygulanması Bakanlık bünyesinde toplanmıştır.

(Çevre Kanunu)

Madde 12 - Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Gerektiğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredilir. Denetimler, Bakanlığın belirlediği denetim usûl ve esasları çerçevesinde yapılır.

(Çevre Kanunu)

Madde 24 - Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından da kullanılır. Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilâtında genel müdürler, taşra teşkilâtında il çevre ve orman müdürlerince verilir.

İdari yaptırım konusundaki tek istisna, faaliyetin durdurulması hükmünün belirtildiği Madde 15'tir. Madde 15'te, "proje tanıtım dosyası hazırlamaksızın başlanan faaliyetlerin mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulacağı" ifade edilmektedir. 26 Nisan 2006 tarihinden itibaren 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerinin yerine getirilmesi denetim ve yaptırım uygulama yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir.

Bu yıl 6 ncısı yayınlanmakta olan bu raporla, 2014 yılı içerisinde Bakanlığımız tarafından Çevre Kanunu kapsamında gerçekleştirilen çevre denetimi faaliyetleri ve türleri ile ilgili istatistikî verilerin sunulması ve söz konusu faaliyetlerin etkinliğine ilişkin genel bir değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası ve Çevre İzin ve Lisans başvuruları Bakanlığımız tarafından yetki verilmiş olan kuruluşlarca gerçekleştirilmektedir. Ayrıca sanayi kuruluşlarının ve firmaların, mevzuat kapsamında yaptıracağı ölçümlerin ve analizlerin Bakanlıkça yetki verilmiş ölçüm kuruluşları tarafından yapılması gerekmektedir. Bu nedenle, Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak, Çevre İzni/Lisansı başvurusu yapacak, çevre ölçümleri yapabilecek kurum/kuruluşlara ilişkin veriler de bu rapor kapsamında Bölüm 2'de yer almaktadır.

Bu rapor içeriğinde, Bölüm 3'de, çevresel uygunluk zincirinin ilk halkasını oluşturan ÇED Yönetmeliği çerçevesinde 2014 yılı içerisinde verilen ÇED kararlarına ilişkin veri ve değerlendirmeler, ayrıca Bölüm 4'de de çevresel uygunluk zincirinin ikinci halkasını oluşturan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği gereğince verilen çevre izni/lisansı belgelerine ilişkin veriler yer almaktadır.

2014 yılı içerisinde Bakanlığımız merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu kapsamında gerçekleştirilen çevre denetimi faaliyetleri ile ilgili istatistikî verilerin sunulması ve söz konusu faaliyetlerin etkinliğine ilişkin genel değerlendirmeler Bölüm 5'te yapılmaktadır. Yine bu kapsamda Bakanlığımız görev alanı içerisinde kalan piyasa gözetimi ve denetimine (PGD) ve egzoz denetimine ilişkin veriler de Bölüm 5'te verilmektedir.

Bölüm 6'da ise hem Bakanlık merkez hem de Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından çevre denetimleri sırasında saptanan uygunsuzluklar ve uygunsuzlukları saptanan işletmelere uygulanan idari yaptırımlar verilmektedir.

Ayrıca 2014 yılında Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen uluslararası denetçi ağları ile ilişkiler ve bunların toplantı ve faaliyetlerine katılımlar, proje faaliyetleri ve eğitimler de bu rapor kapsamında Bölüm 8'de bulunmaktadır. Çevre mevzuatının kapsamının geniş olması, çok farklı konuları içermesi çevre denetimini gerçekleştirecek denetçilerin niteliğinin de önemini artırmaktadır. Bu nedenle hem ülke içindeki toplantılarla hem de uluslararası toplantılarda deneyimlerin ve bilgilerin paylaşılması yolu ile denetçilerin niteliğinin geliştirilmesi gerekmektedir.

2. ÇEVRE YETERLİK ÇALIŞMALARI

2.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Hazırlayacak Firmaların Yeterlik Durumları

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 26. Maddesine istinaden yayımlanan 18.12.2009 tarihli Yeterlik Belgesi Tebliği kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlara yeterlik belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemler Bakanlığımız ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

2014 yılında verilen belge sayısı ile toplamda ulaşılan belge sayıları Çizelge 1’de verilmektedir.

Çizelge 1- 2014 yılı itibarıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlama yetkisine sahip firma sayısı

	2014	TOPLAM
Yeterlik Belgesi Verilen Kurum/Kuruluş Sayısı	25	266
Yeterlik Belgesi Verilen Kurum/Kuruluşların Denetim Sayısı	181	519
Yeterlik Belgesi İptal Edilen Kurum/Kuruluş Sayısı	5	64
Yeterlik Belgesi Vize Yapılan Kurum/Kuruluş Sayısı	62	301

2.2. Çevre Görevlisi, Çevre Danışmanlık Firmaları ve Çevre Yönetimi Birimlerinin Yeterlik Durumları

Sanayileşmeyle birlikte çevre kirliliğine neden olan olumsuz faaliyetlerin artması çözüm olarak kirliliğin daha oluşmadan kaynağında önlenmesi kavramını gündeme getirmiştir. Üretim sırasında malzeme ve kaynak kayıplarını en aza indirmek için aktif bir çevresel yönetim yaklaşımı olan kirliliğin önlenmesi, kirliticileri bir ortamdan diğerine aktarmaksızın toprağa, havaya ve/veya suya salınan kirliticileri en aza indirgeyen veya bertaraf eden çoklu ortam yaklaşımıdır. Bu noktada tesis veya faaliyetlerin çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik olarak daha etkin bir süreç yürütmesi ve mevzuata uyum konusunda profesyonelliği ve verimliliği artırmak adına “Çevre Görevlisi”, “Çevre Danışmanlık Firmaları” ve “Çevre Yönetim Birimleri” kavramları geliştirilmiş, çevre görevlilerinin, faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olacak veya çevreye zarar verecek kurum, kuruluş ve işletmelerin çevre kirliliği oluşturmadan gerekli olan önlemleri almalarını temin ederek çevrenin korunmasına katkı sağlamaları amaçlanmıştır. Konunun yasal çerçevesi ise 2872 sayılı Çevre Kanunu’nda 2006 yılında 5491 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle belirlenmiş olup, Kanunun Ek Madde 2’si ile faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olacak veya çevreye zarar verecek kurum, kuruluş ve işletmeler çevre yönetim birimi kurmak, çevre görevlisi istihdam etmek veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlardan hizmet satın almakla yükümlü tutulmuşlardır.

Ek Madde 2 - (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 mad) Faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olacak veya çevreye zarar verecek kurum, kuruluş ve işletmeler çevre yönetim birimi kurmak, çevre görevlisi istihdam etmek veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlardan bu amaçla hizmet satın almakla yükümlüdürler. Bu konuyla ilgili usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Konuyla ilgili usûl ve esaslar ise Bakanlığımız tarafından ilk olarak 21.11.2008 tarih ve 27061 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 1 Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Daha sonra konuya ilişkin usul ve esaslar, 21.11.2013 tarih ve 28828 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan (Değişik:06/05/2014-28992) “Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik” ile daha kapsamlı hale getirilmiştir. Yönetmelik kapsamında çevre görevlilerinin yükümlülükleri aşağıda verilmektedir.

Yükümlülükler

Madde 10 - (1) Çevre görevlisi;

- a) Çevre yönetimi hizmetlerini mevzuata uygun bir şekilde yürütmek, koordine etmek, çevre yönetimi hizmeti çalışmalarını düzenli aralıklarla izleyerek, ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini tespit etmekle,
- b) İşletmeye hizmet vermeye başladığı tarihten itibaren her ay aylık faaliyet raporunu hazırlamak, bu raporları en geç takip eden ayın on beşine kadar işletme sahibine veya sorumlusuna sunmak ve sisteme yüklemekle,
- c) İşletmeye hizmet vermeye başladığı tarihten itibaren otuz gün içinde, takip eden her yılda ise bir defadan az olmamak üzere işletmenin genel durumunu kapsayacak şekilde iç tetkik raporunu hazırlamak, bu raporları işletme sahibine veya yetkilisine sunmak ve sisteme yüklemekle,
- ç) İşletmeye hizmet vermeye başladığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde ve takip eden her yılda, işletme yetkililerine ve çalışanlarına yönelik olarak mevzuat ve çevresel konularda en az bir kere bilgilendirici eğitim çalışması yapmak ve özendirici faaliyetler düzenlemekle, düzenlediği eğitimlere ilişkin hazırladığı raporları sisteme yüklemekle,
- d) İç tetkik raporlarını, aylık faaliyet raporlarını ve eğitimle ilgili belgeleri Bakanlıkça belirlenerek ilan edilen formatlara uygun olarak hazırlamakla, e) İşletmede uygunsuzluk tespit edildiğinde, tespit tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde uygunsuzluğa ilişkin raporu sisteme yüklemekle ve işletme sahibine/yetkilisine uygunsuzluğun giderilmesi için önerilerde bulunarak uygunsuzluğun giderilip giderilmediğinin takibini yapmakla, uygunsuzluğun giderildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde yapılan işlem ve uygunsuzluğun giderilmesine ilişkin raporu sisteme yüklemekle,
- f) İşletmenin çevre mevzuatı kapsamında alması gerekli çevre izni, çevre izin ve lisans belgelerini almak, güncellemek ve/veya yenileme çalışmalarını yürütmekle,
- g) İşletmenin çevre mevzuatı kapsamındaki beyan ve bildirimlerini belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz olarak yapmakla,
- ğ) Yetkili makam tarafından istenilecek bilgi ve belgeleri belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz olarak sunmakla,
- h) İşletmede yürüttüğü tüm çalışmalarını imzalı belgeler halinde 5 (beş) yıl süre ile muhafaza etmekle,
- ı) SGK hizmet belgesi ve dökümlerini 5 (beş) yıl süre ile muhafaza etmekle,
- i) Yetkili makam tarafından yapılacak planlı veya haberli denetimler sırasında işletmede hazır bulunmak, istenen bilgi ve belgeleri sağlamakla,
- j) Vize dönemi içinde en az bir kere Bakanlık tarafından yapılacak/ yaptırılacak eğitime katılmakla,
- k) İşletme ile ilgili öğrendikleri ticari sır mahiyetindeki bilgileri saklı tutmakla, yükümlüdür.

Söz konusu Yönetmelik kapsamında Çevre Görevlileri, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarının yetkilendirilmesi işlemleri Bakanlığımız ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Söz konusu yetkilendirme ile ilgili başvuru, değerlendirme ve onaylama süreçleri “Çevrimiçi Çevre Görevlisi ve Çevre İzinleri Portalı” üzerinden elektronik ortamda yürütülmektedir.

2014 yılında verilen belge sayısı ile toplamda ulaşılan belge sayıları Çizelge 2’de verilmektedir.

Çizelge 2- Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarının sayısı

	2014	GENEL TOPLAM (2010-2014)
Çevre Görevlisi Belgesi Sayısı	858	13.292
Çevre Danışmanlık Firması Yeterlik Belgesi	171	794
Çevre Yönetim Birimi Yeterlik Belgesi	144	144
Çevre Danışmanlık Firması Denetim Sayısı	229	435
Askıya Alınan Çevre Danışmanlık Firması	165	165
İptal Edilen Çevre Görevlisi Belgesi	1	1

2.3. Çevre Yetkilendirme Çalışmaları

2014 yılında verilen belge sayısı ve toplamda ulaşılan belge sayıları ile denetim yapılan firma sayısı Çizelge 3’de verilmektedir.

Çizelge 3 – Yetkilendirme çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2014	GENEL TOPLAM
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine ilişkin Yeterlilik Belgesi	2	2
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine ilişkin Yeterlilik Belgesi Yenileme	1	1
Toprak Kirliliğinin Kontrolü Ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi Alan Kurum/Kuruluş Denetimi	7	7

2.4. Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarı Yeterlik Çalışmaları

Çevre mevzuatı kapsamında çalışan özel ve kamu laboratuvarlarına 2004 yılından bu yana “Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi” verilmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

ÇEVRE ÖLÇÜM VE ANALİZLERİ YETERLİK BELGESİ

Belge No : /.../2011
Kapsam : ...
Düzenleme Tarihi : /.../2011
Laboratuvar Adı : ...
Adres : ...

Yukarıdaki adı ve adresi belirleyen Kurum Kuruluş Ek Listesi'ne belirlenen kapsamda 7 Eylül 2008 tarih ve 26988 sayılı R.G. de yayımlanan Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği'ne göre ölçüm ve veya analiz yapmaya ve bu çerçevede rapor hazırlamaya yetkilidir.

BELGENİN

BAŞLANGIÇ TARİHİ : /.../2011
BITİŞ TARİHİ : /.../2011

Bakan a.
Genel Müdür

Revizyon Tarihi/No : ...
Yetkilene Tarihi/No : ...

EK: PARAMETRE LİSTESİ (... sayfa)

Şekil 1– Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi

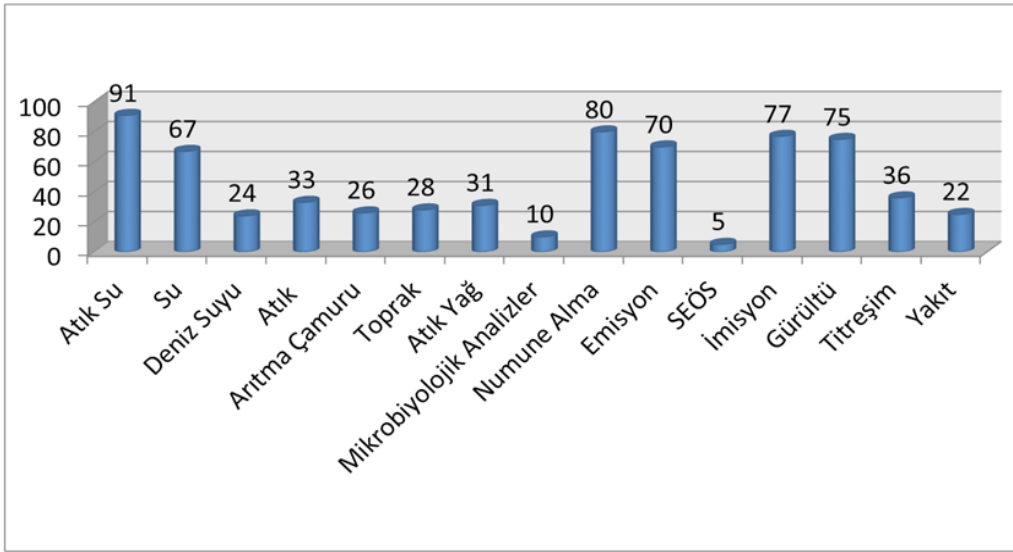
2011 – 2014 yılları arasında Bakanlığımız (Çevre Referans Laboratuvarı) tarafından çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkilendirilen laboratuvar sayısı Çizelge 4'te verilmektedir.

Çizelge 4– Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların yıllara göre değişimi

YILLAR	YETKİLİ LABORATUVAR SAYISI		
	KAMU	ÖZEL	TOPLAM
2011	42	100	142
2012	51	102	153
2013	46	113	159
2014	41	115	157

05.09.2008 tarihli ve 26988 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği, uygulamada karşılaşılan ihtiyaçlar doğrultusunda 25 Aralık 2013 tarih ve 28862 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak revize edilmiştir.

2015 yılı başı itibari ile Çevre Mevzuatı çerçevesinde farklı kapsamlarda faaliyet gösteren yetkilendirilmiş 157 laboratuvar bulunmaktadır. Her yıl planlı ve ani olarak denetlenen bu laboratuvarlardan 65 tanesi 2014 yılında yerinde incelenmiş ve denetlenmiştir. Laboratuvarlar, Bakanlık resmi internet sitesinden belgeleri ile ilgili güncel bilgilere ulaşım sağlamaktadır.

Grafik 1 – 2014 yılı itibariyle çevre mevzuatı çerçevesinde ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların dağılımları

Yetkili laboratuvarların yapmış oldukları analizlerin doğruluğunu ve izlenebilirliğini sağlamak amacıyla kullanılan uzaktan denetimin en etkin yöntemlerinden biri olan Yeterlilik Testleri, Bakanlığımızca 2008 yılından beri düzenlenmektedir. 2014 yılı içerisinde, Nisan ve Eylül aylarında atık su, atık ve toprak kapsamında toplam 30 parametrede 119 yetkili laboratuvara numuneler gönderilmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Yetkili laboratuvarlar yeterlik testlerinde genel olarak ortalama % 90 ve üzerinde başarı sağlamıştır.

Çevre Referans Laboratuvarı

ALTTAKİ menüden konularına göre süzülebilir veya kurum adına göre arama yapabilirsiniz..

İli:	Tüm iller	G Ö S T E R
Kamu/Özel:	Tümü	
Yeterlilik Türü :	Tümü	
Belge No :		
Kapsam:	Tümü	

LABORATUVAR YETERLİK SORGULAMA HARİTASI

Şekil 2– Laboratuvar yeterlik sorgulama haritası

2014 Yılı Yeterlilik Test Raporları, Bakanlık Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı resmi internet sitesinde yayımlanmaktadır.

2014 YILI
SU-ATIK SU ve ATIK ANALİZLERİ
YETERLİLİK TESTİ
ÇALIŞMA RAPORU

Rapor No: 01-2014

2014 YILI
TOPRAK ANALİZLERİ
YETERLİLİK TESTİ
ÇALIŞMA RAPORU

Rapor No: 02-2014

Şekil 3–Yeterlik testi çalışma raporları

Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği gereği yapılan laboratuvar yetkilendirmelerinin başvuru işlemlerinden başlayarak tüm belgelendirme sürecini kapsayacak olan “Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yetkilendirme Süreçleri Otomasyon Projesi” çalışmalarına 2014 yılında başlamış olup, Ekim 2015 de projenin tamamlanması planlanmaktadır. Bu projenin uygulamaya geçirilmesi ile Bakanlığımıza dosya ortamında gönderilen her türlü bilgi ve belgenin elektronik ortamda gönderilmesi ve incelenmesi sağlanacağı gibi, laboratuvarlar hakkında daha kesin bilgilere ulaşılabilecektir.

Şekil 4- Otomasyon Projesi Giriş Portalı

Yetkili laboratuvarların uzaktan denetimi amacıyla yeterlilik testleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda;

- 2014 yılı Nisan ayında 87 adet yetkili laboratuvara 11 parametrede (su-atık su da KOİ, BOİ, TOK ile atıkta PCB (101, 118, 128, 149, 153, 156, 170, 180)) düzenlenen yeterlilik testinin sonuçları Mayıs ayında değerlendirilmiş olup yetkili laboratuvarlar, yeterlilik testinde genel olarak ortalama % 90 ve üzerinde başarı sağlamıştır.
- 2014 yılı Eylül ayında 32 laboratuvara, Toprakta; Aldrin, delta-BHC, alpha-BHC, beta-BHC, gamma-BHC, 4,4'-DDD, 4,4'-DDE, 4,4'-DDT, Dieldrin, Endosulfan sulfat, Heptachlor pestisitleri ile Toprakta; Arsenik, Kadmiyum, Bakır, Krom, Civa, Baryum, Çinko, Nikel ağır metallerinde toplamda 19 parametrede olmak üzere yeterlilik testi düzenlenmiş ve sonuçlar Bakanlığımız tarafından değerlendirilmiştir. Laboratuvarlar, ağır metallerde ortalama %85 pestisitlerde de %88 başarılı performans göstermişlerdir.

3. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ FAALİYETLERİ

3.1. ÇED Başvuruları

7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak 1993’den bu yana uygulanan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği” değişik tarihlerde değişikliklere uğramıştır. Uygulanmakta olan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği 25.11.2014 tarih ve 29186 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (ÇEDY) Ek-1 Listesi kapsamındaki projelere yönelik “ÇED Olumlu Kararı” ya da “ÇED Olumsuz Kararı” Bakanlık tarafından, Ek-2 Listesi kapsamındaki projelere yönelik “ÇED Gerekli” ya da “ÇED Gerekli Değildir” Kararı da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir.

Çizelge 5’te görüldüğü üzere, 2014 yılında, 471 projeye ÇED Olumludur Kararı ve 4.058 projeye de ÇED Gerekli Değildir Kararı verilirken, 1 proje için ÇED Olumsuz, 15 proje için de ÇED Gerekli karar verilmiştir.

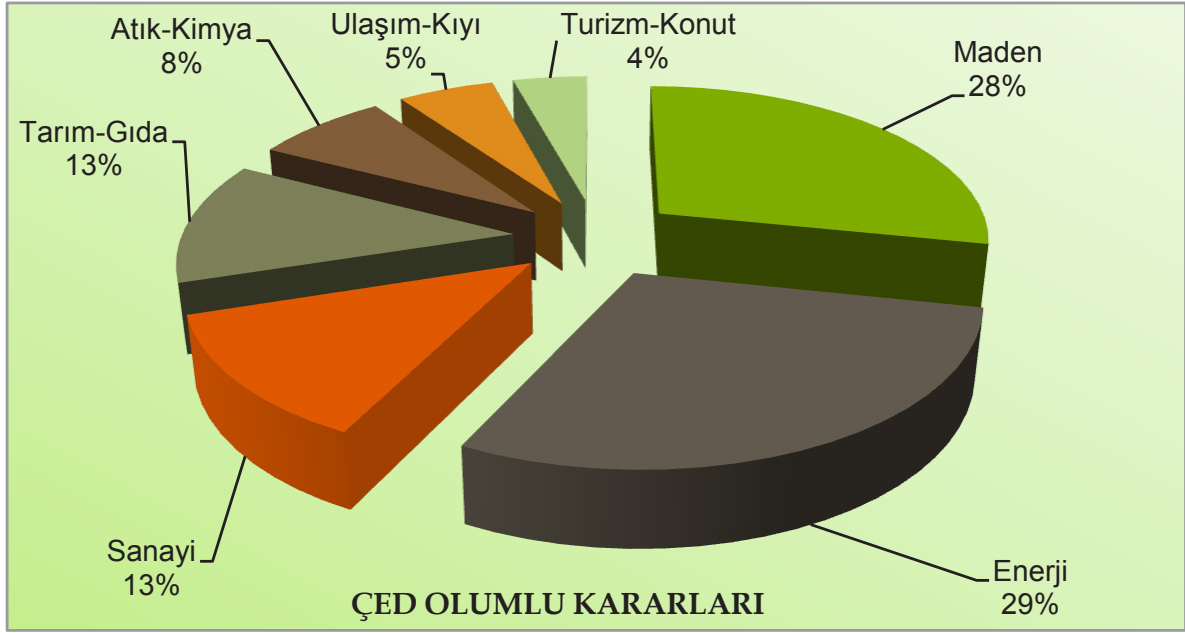
Çizelge 5– Bakanlığımız tarafından verilen ÇED Kararları

YIL	ÇED OLUMLU	ÇED OLUMSUZ	ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR	ÇED GEREKLİDİR
2011	426	0	3.759	37
2012	426	0	3.759	37
2013	477	0	3.613	34
2014	471	1	4.058	15

Grafik 2’de 2014 yılı içerisinde ÇEDY kapsamında “ÇED Olumlu Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı gösterilmektedir. Grafik 2’de görüleceği üzere Bakanlık merkez teşkilatı tarafından ÇED Olumlu Kararı verilen projeler içerisinde %29’luk (137) dilimle enerji sektöründeki projeler ve %28’lik (133) dilimle madencilik sektöründeki projeler önemli bir paya sahiptir. 2014 yılında verilen ÇED Olumlu kararlarında enerji ve madencilik sektörleri projelerini %13’lük dilimle sanayi (60) ve tarım-gıda (59) sektörlerindeki projeler izlemektedir.

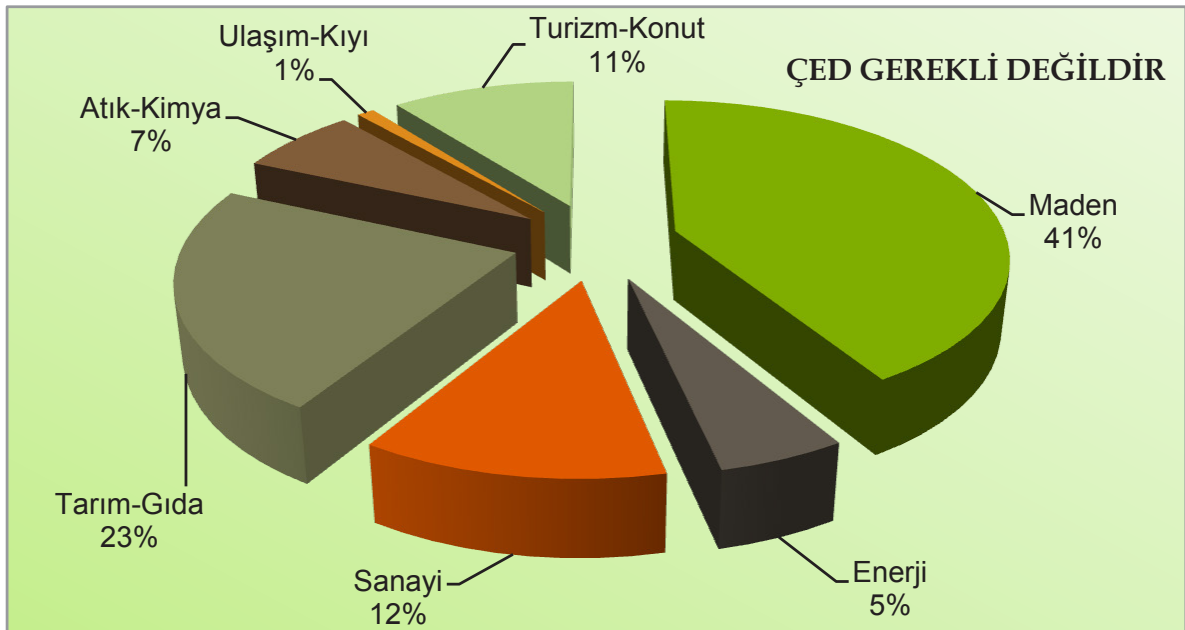
Çizelge 6– 2014 yılı içerisinde alınan ÇED Kararlarının sektörel dağılımı

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Olumlu	133	137	60	59	36	26	20	471
ÇED Olumsuzdur	0	0	0	0	1	0	0	1
ÇED Gerekli Değildir	1.679	210	497	925	280	40	427	4.058
ÇED Gerekli	13	1	0	1	0	0	0	15

Grafik 2– 2014 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Grafik 3’de 2014 yılı içerisinde ÇŞİM’leri tarafından “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı görülmektedir. ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen sektörler içerisinde %41’lik dilimle maden sektörüne ait projeler büyük bir yoğunluk göstermektedir. Bu kapsamda, Çizelge 6’da görüldüğü üzere, maden sektöründeki projeler için 1.679 adet ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiştir. 2014 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararında madencilik sektörünü %23’lük (925) pay ile tarım-gıda sektöründeki projeler ve %12’lik (497) oran ile sanayi sektöründeki projeler izlemektedir.

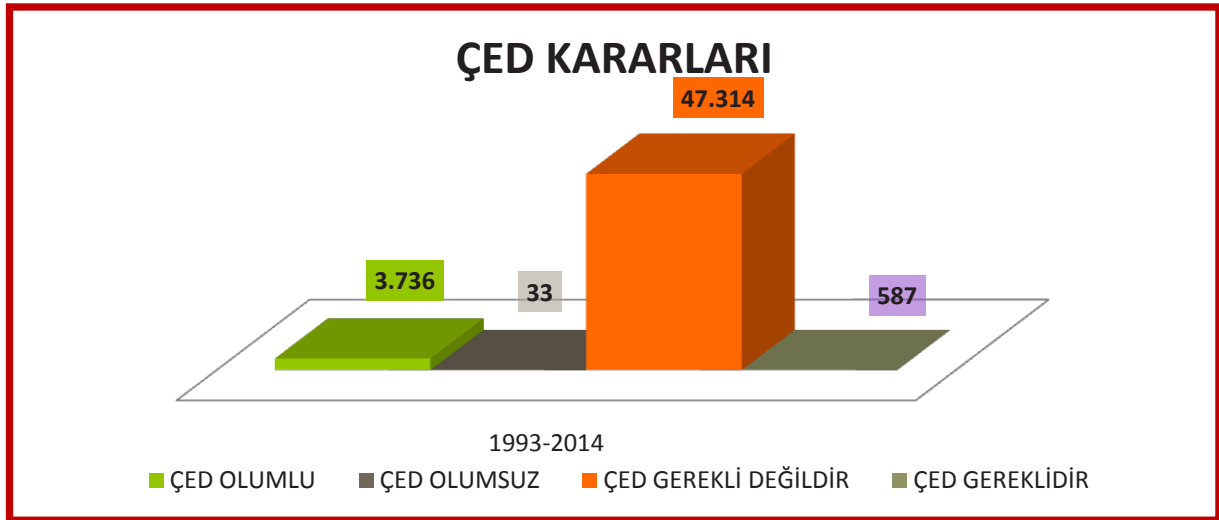
Grafik 3– 2014 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

3.2. Genel ÇED Verileri

Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerin belirlenmesinde, olumsuz olabilecek etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin seçilen yer ile teknolojik alternatiflerin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları kapsamaktadır.

1983 yılında uygulanmaya başlanan Çevre Kanunu'nun 10. maddesi ile ülkemiz mevzuatına girmiş bulunan Çevresel Etki Değerlendirmesi kavramı, 7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete'de "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği"nin yayınlanmasıyla 1993'den bu yana uygulanmaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2014 yılları arasında verilen ÇED Kararlarının dağılımı Grafik 4'te verilmektedir. Grafik 4'te de görüleceği üzere bu zaman zarfında Bakanlık tarafından toplamda 51.670 ÇED kararı alınmış, bu kararlar dahilinde 47.314 "ÇED Gerekli Değildir Kararı", 3.736 "ÇED Olumlu Kararı" verilmiştir.

Grafik 4– 1993-2014 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının dağılımı

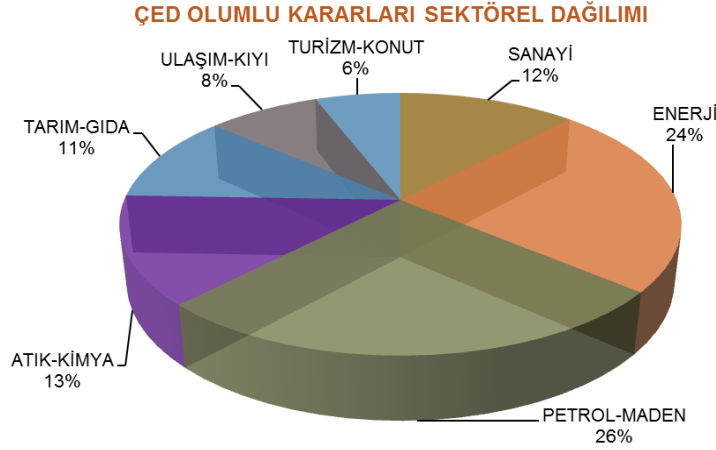
ÇED OLUMLU KARARI: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı.

ÇED OLUMSUZ KARARI: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyonca yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkileri nedeniyle gerçekleştirilmesinde çevre açısından sakınca görüldüğünü belirten Bakanlık kararı.

ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler hakkında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı.

ÇED GEREKLİDİR KARARI: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelerin çevresel etkilerinin incelenerek, çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi amacıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararı.

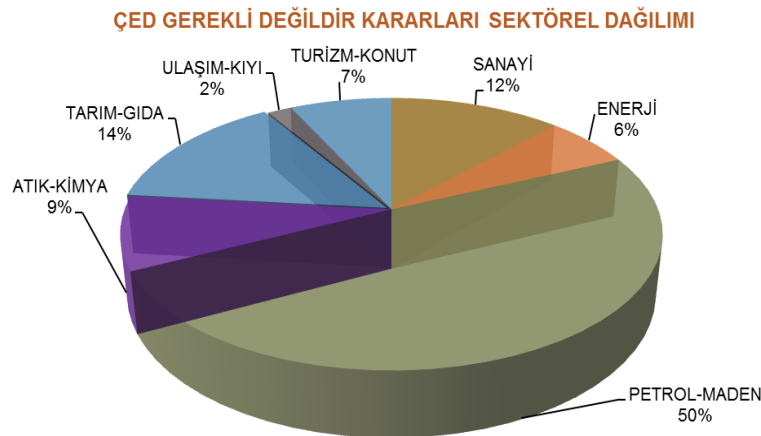
1993-2014 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında “ÇED Olumlu Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımını incelediğimizde (Grafik 5) petrol-maden sektörü % 26’lık (976) dilimle önemli bir paya sahiptir. Petrol-maden sektörünü %24’lük dilimle (893) enerji sektörü, %13’lük dilimle (498) atık-kimya sektörü izlemektedir.

Grafik 5– 1993-2014 yılları arasında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

1993-2014 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı Grafik 6’da verilmektedir. Grafik 6 incelendiğinde petrol-maden sektörü % 50’lik (23.405) dilimle çok önemli bir paya sahiptir. Petrol-maden sektörünü %14’lük (6.819) dilimle tarım-gıda sektörü ve %12’lik (5.749) dilimle sanayi sektörü izlemektedir.

1993-2014 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının iller bazında ve sektörel bazda çok daha ayrıntılı dağılımları Ek 2, Ek 3, Ek 4 ve Ek 5’te verilmektedir.

Grafik 6– 1993-2014 yılları arasında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

4. İZİN VE LİSANS FAALİYETLERİ

4.1. Çevre İzin ve Lisanslama Faaliyetleri

2872 sayılı Çevre Kanunu ile; olumsuz çevresel etkileri bulunan işletmelerin faaliyette bulunabilmeleri için izin; atıkların geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertarafına ilişkin iş ve işlemlerle iştigal eden tüm işletmelerin ise lisans almaları gerektiği belirtilmiştir.

Ülkemizde daha önce çevreye kirlenici etkisi bulunan faaliyet ve tesislerin ilgili yönetmelikler kapsamında almak zorunda oldukları deşarj izni, emisyon izni, gürültü izni, derin deniz deşarjı izni ile atık yönetimi konularındaki lisanslar yerine 01 Nisan 2010 tarihinden itibaren bütüncül yaklaşım stratejisi çerçevesinde tek bir çevre izni uygulaması hayata geçirilmiştir.

Bu doğrultuda; Çevre Kanununa dayanılarak hazırlanarak, 29 Nisan 2009 tarih ve 27214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01 Nisan 2010 tarihinde yürürlüğe giren Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik (ÇKAGİLHY) yürürlükten kaldırılarak, 10.09.2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği (ÇİLY) 01 Kasım 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin Ek-1 ve EK-2 listelerinde yer alan işletmelerin; faaliyette bulunabilmeleri için çevre izni veya çevre izin ve lisansı almaları zorunludur.

01 Nisan 2010 tarihi itibari ile bütüncül izin sistemine geçilmiştir.

300 adet e-devlet projesi içerisinde Bakanlığın öncelikli 11 e-devlet projesi olarak kabul edilen ve ilk uygulamaya geçen projedir.

16 ayrı yönetmelikte yer alan 4 çeşit çevre izni ve 21 çeşit lisansa ilişkin süreçleri tek yönetmelik altında toplanmış, belge sayısı 199 dan 11 e düşürülmüştür.

İnternet bağlantısı olan her noktadan masa, ofis ihtiyacı duyulmaksızın 7 / 24 başvuru yapılmasına ve değerlendirilmesine imkan sağlamıştır.

Kağıt ve dosya üzerinden başvuruya son verilmiş, elektronik başvuruya imkan sağlamıştır.

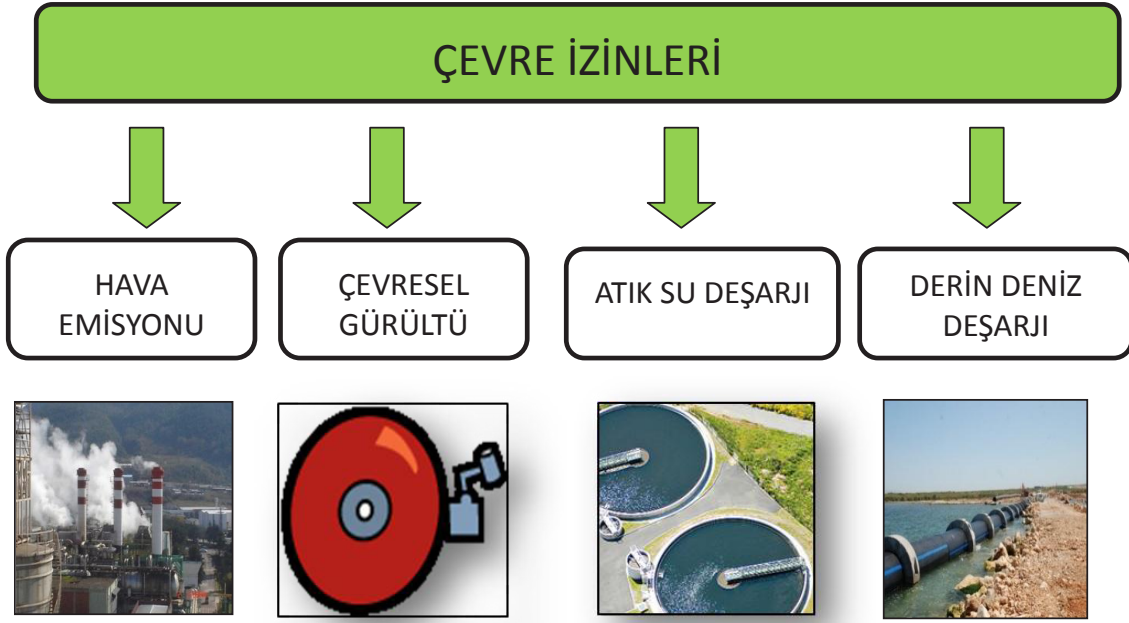
Islak imza ve kaşe yerine e-imza ve m-imzaya imkan sağlamıştır.

Bürokrasi azaltılmış, kırtasiyeciliğe son verilmiştir.

2010 yılında e-Devlet uygulamalarının Oscar’ı “e-Türkiye (eTR) Ödülleri”nde, “Kamudan iş dünyasına e-hizmetler” kategorisinde 1.’lik ödülüne layık görülmüştür.

ÇİLY’in Ek-1 listesinde yer alan faaliyet ve tesislere Bakanlık tarafından, Ek-2 listesinde yer alan faaliyet ve tesislere Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisansı Belgesi verilmektedir. Yönetmelik kapsamında 4 izin konusu bulunmakta olup bu konular aşağıda Şekil 5’de verilmektedir.

Şekil 5’den de görüleceği üzere Bakanlığımızca yönetmeliğin uygulanmaya başlandığı 01 Nisan 2010 tarihinden itibaren değişik çevre konularının irdelendiği bütüncül yaklaşım stratejisi çerçevesinde tek bir çevre izni uygulaması hayata geçirilmiştir.

Şekil 5– Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre İzin Belgesi vermek üzere incelenen çevre konuları

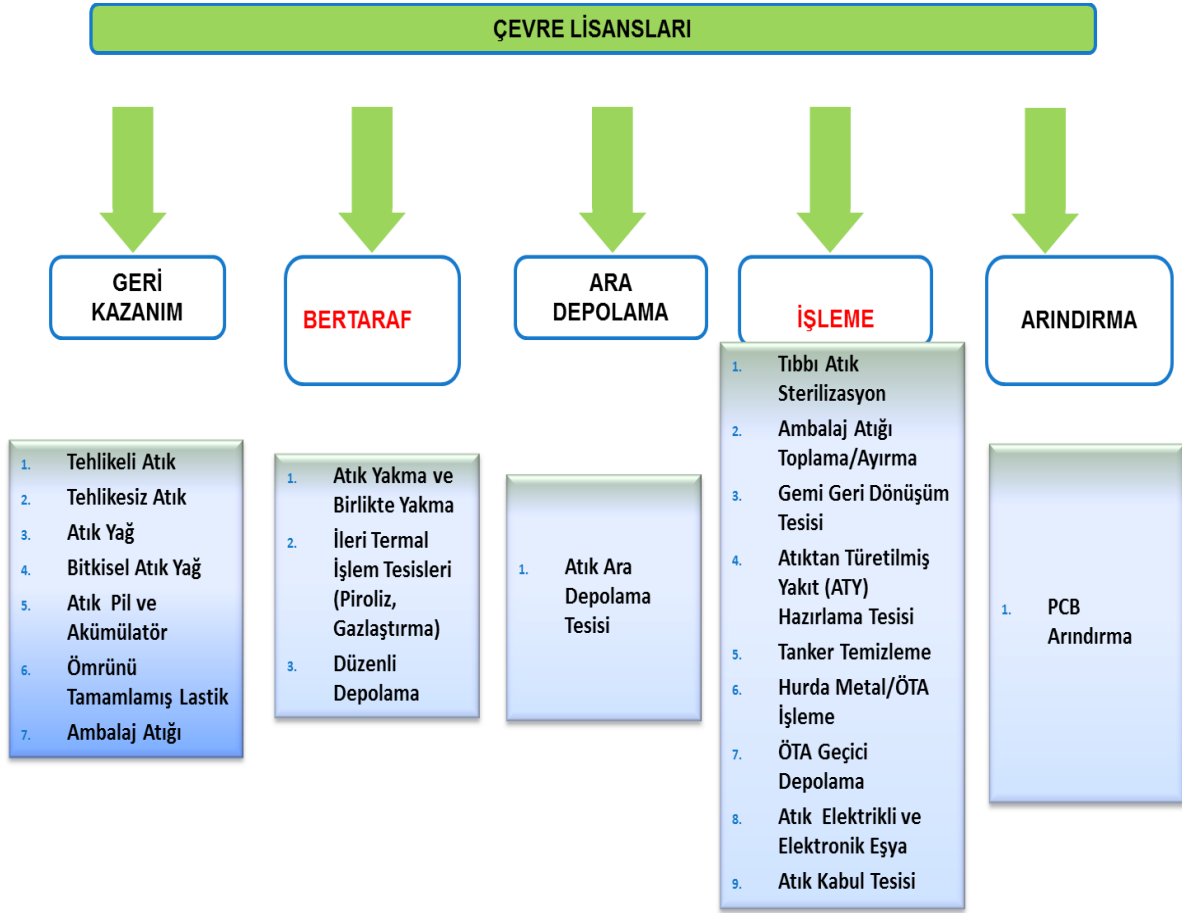
Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre İzin/Lisans Belgesi verilmesi iki aşamada gerçekleştirilmektedir. İlk aşamada işletmelere Yönetmeliğin Ek-3A ve Ek-B'sinde yer alan belgelerin sunulması ve 30 günlük değerlendirme süresi sonunda başvurunun uygun bulunması durumunda, bir ön izin anlamı taşıyan ve 1 yıl süreli Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) düzenlenmekte, ikinci aşamada ise çevre izin/lisans süreci tamamlanarak 5 yıllık nihai izine dönüşmektedir. Çevre İzin/Lisans Belgesi verilmesi süreci Şekil 6'da verilmektedir.

Yönetmelik kapsamında, Geri Kazanım, Bertaraf, Ara Depolama, İşleme ve Arındırma ana başlıkları altında 21 lisans konusu bulunmakta olup, lisans konuları Şekil 7'de verilmektedir.

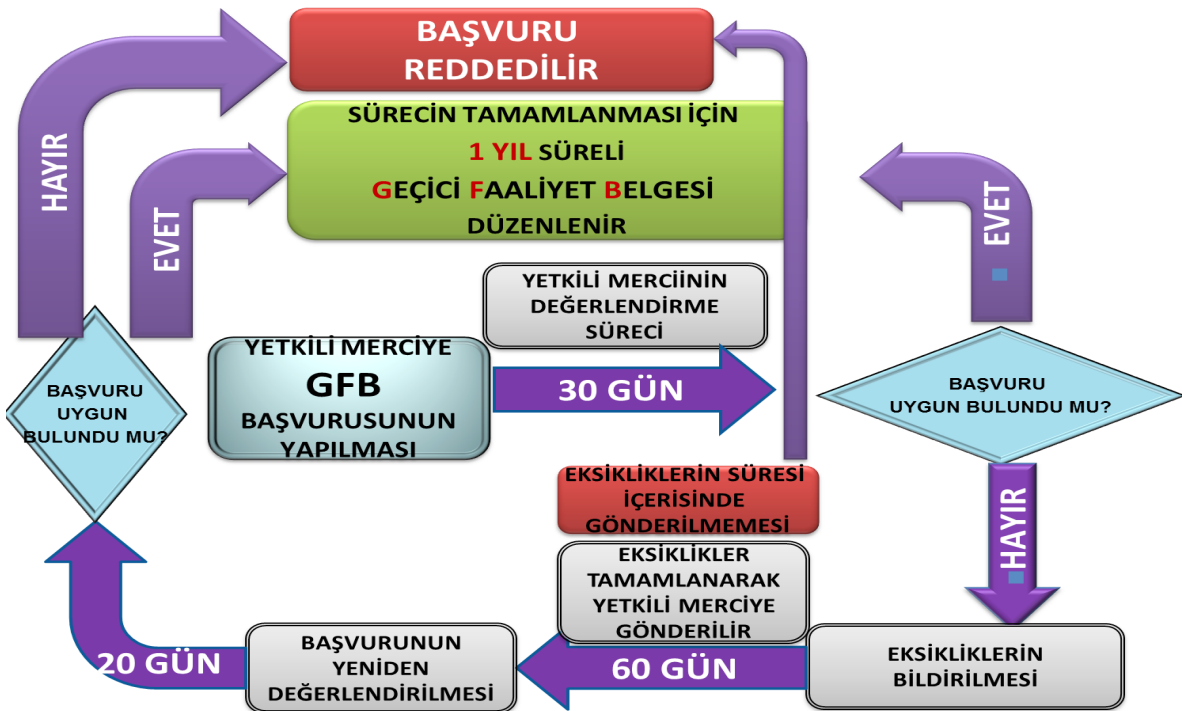
Şekil 8'de Geçici Faaliyet Belgesi verilmesi süreci ve Şekil 9'da da Çevre İzin ve Lisans Belgesi verilmesi süreci verilmektedir.

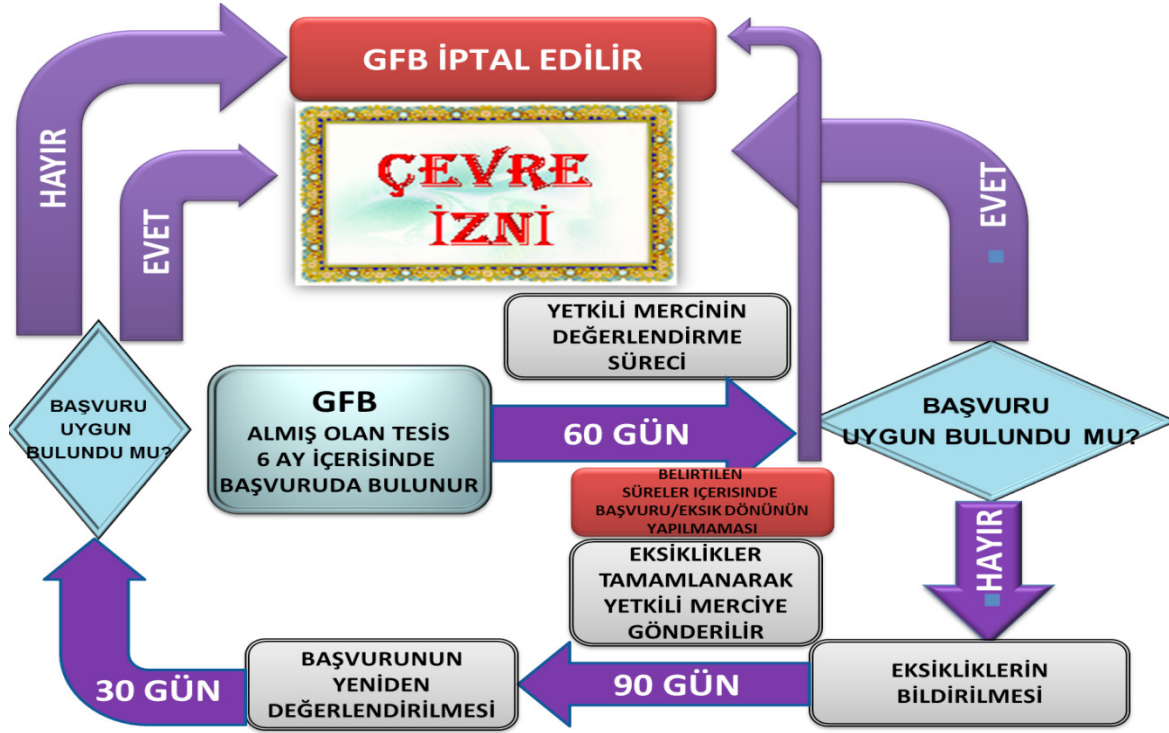
Şekil 6 - Çevre izin ve/veya çevre izin ve lisansı süreci

Şekil 7- Çevre lisansını kapsayan konular

Şekil 8- Geçici Faaliyet Belgesi süreci

Şekil 9– Çevre İzin ve Lisans süreci

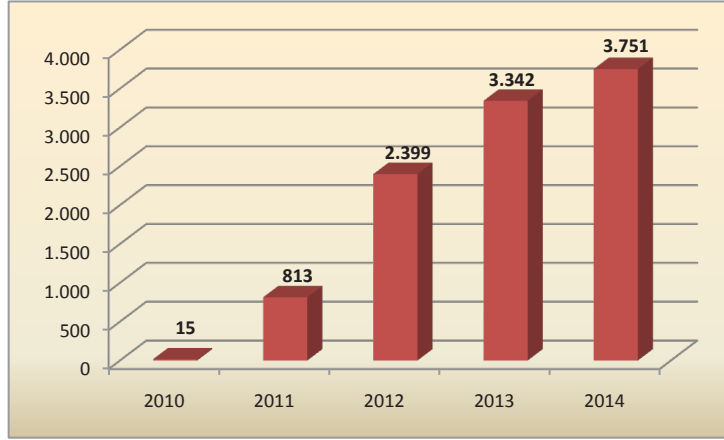
Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik ve daha sonra Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinin uygulanmaya başladığı 2010 yılından bu yana çerçevesinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM teşkilatı tarafından toplam 14.380 faaliyet veya tesise GFB, 10.320 faaliyet veya tesise Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiş olup, buna ilişkin GFB ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı verileri Çizelge 7’de verilmektedir.

Çizelge 7– Yıllar itibariyle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında verilen belgelerin sayıları

	GEÇİCİ FAALİYET BELGESİ			İZİN/LİSANS BELGESİ		
	EK-1	EK-2	TOPLAM	EK-1	EK-2	TOPLAM
2010*	68	250	318	1	14	15
2011	441	1.837	2.278	115	698	813
2012	602	3.153	3.755	393	2.006	2.399
2013	737	3.293	4.030	549	2.793	3.342
2014	497	3.502	3.999	466	3.285	3.751
TOPLAM	2.345	12.035	14.380	1.524	8.796	10.320

* 01/04/2010-31/12/2010 tarihleri arası verilerdir.

Çizelge 7 incelendiğinde 2014 yılı içerisinde 3.999 tesise Geçici Faaliyet Belgesi verilirken 3.751 tesisin de Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi alması uygun bulunmuştur.

Grafik 7– Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında bugüne kadar Çevre İzin Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi alan tesis sayısı

Çizelge 7 incelendiğinde 2014 yılı sonuna kadar Geçici Faaliyet Belgesi verilen 14.380 faaliyet veya tesisin 10.320'sinin (%71,77) Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi alması uygun bulunmuştur.

4.2. İthalat ve İhracat İzinleri

İthalat ve İhracat İzinleri ile ilgili olarak; Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği kapsamında Metal Hurda İthalatçı Belgesi, Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği kapsamında Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi düzenlenmektedir. Aynı zamanda çimento ve kireç fabrikalarına petrokok kullanma izin belgesi ve petrokok tahsisatı yapılarak, petrokok kullanımının Bakanlığımız izniyle yapılması sağlanmaktadır. Çizelge 8’de Bakanlığımız tarafından 2014 yılında verilen ithalat ve ihracat izinleri verilmektedir.

Çizelge 8- İthalat ve ihracat izinleri

Tebliğ-Yönetmelik-Sözleşme Adı	Düzenlenen Belge Adı	2014 yılı Belge Sayısı
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi 2014/23)	Metal Hurda İthalatçı Belgesi	50
Basel Sözleşmesi ve Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	Transit Geçiş İzni	49
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yayımlanan Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimleri Tebliği-2014/15	İthalat ön izin onayı	1.250
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi 2014/7)	Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi	118
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi 2014/7)	Petrokok kullanma izin belgesi	27
Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Basel Sözleşmesi	Tehlikeli Atık İhracat izni	14 (10 firmanın ihracat işlemi fiili olarak başlamıştır. Diğer firmalara ait ithalatçı ülkelerden onay beklenmektedir.

Bunun yanı sıra Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Basel Sözleşmesi kapsamında tehlikeli atık ihracatı işlemleri ile Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde ömrünü tamamlamış lastik transit geçişine yönelik işlemler yürütülmektedir.

Ayrıca, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yer alan pil ve akümülatör ürünlerine yönelik ithalat ön izin başvuruları değerlendirilerek, yönetmeliğe uygun pil ve akümülatör ithalatının yapılması sağlanmaktadır.

5. DENETİM FAALİYETLERİ

Anayasa'nın 56 ncı maddesi "Herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip" olduğunu, "çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi" olduğunu ifade etmektedir. Bu çerçevede devlet görevini yerine getirirken, çevreyi korumaya ve kirliliği önlemeye yönelik olarak "düzenleme yapma" ve "denetim yapma" yetkisini kullanmaktadır.

Çevre denetimi, genel hatlarıyla, Çevre Kanunu hükümlerinin ve ilgili yönetmeliklerin uygulanıp uygulanmadığının tespiti için bir işletmenin faaliyetlerinin gözden geçirilerek ilgili yasal ve teknik gerekliliklere uygunluğun incelenmesine, faaliyet ve izin arasındaki uyumun incelenmesine yani izin koşullarına uyulup uyulmadığının değerlendirilmesine ve işletmenin çevre mevzuatına uymasının teşvik edilmesine yönelik bir süreçtir.

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, Bakanlık merkez ve/veya ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve plansız (rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır.

Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin ve lisans alma/yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın Bakanlık merkez ve/veya ÇŞİM yapılan denetimlerdir.

Bu çerçevede, Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü (ÇEDİDGM) ve 81 adet Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (ÇŞİM) tarafından yürütülen çevre denetimlerine ilişkin veriler aşağıda verilmektedir.

5.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün Denetim Faaliyetleri

Bakanlığın mevcut yapısı itibariyle Çevre Denetim Yönetmeliği, Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından uygulanmaktadır. Ayrıca ÇED Yönetmeliği (ÇEDY) kapsamında gerçekleştirilen izleme ve kontrol çalışmaları da aynı Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilmektedir. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görevleri aşağıda verilmektedir:

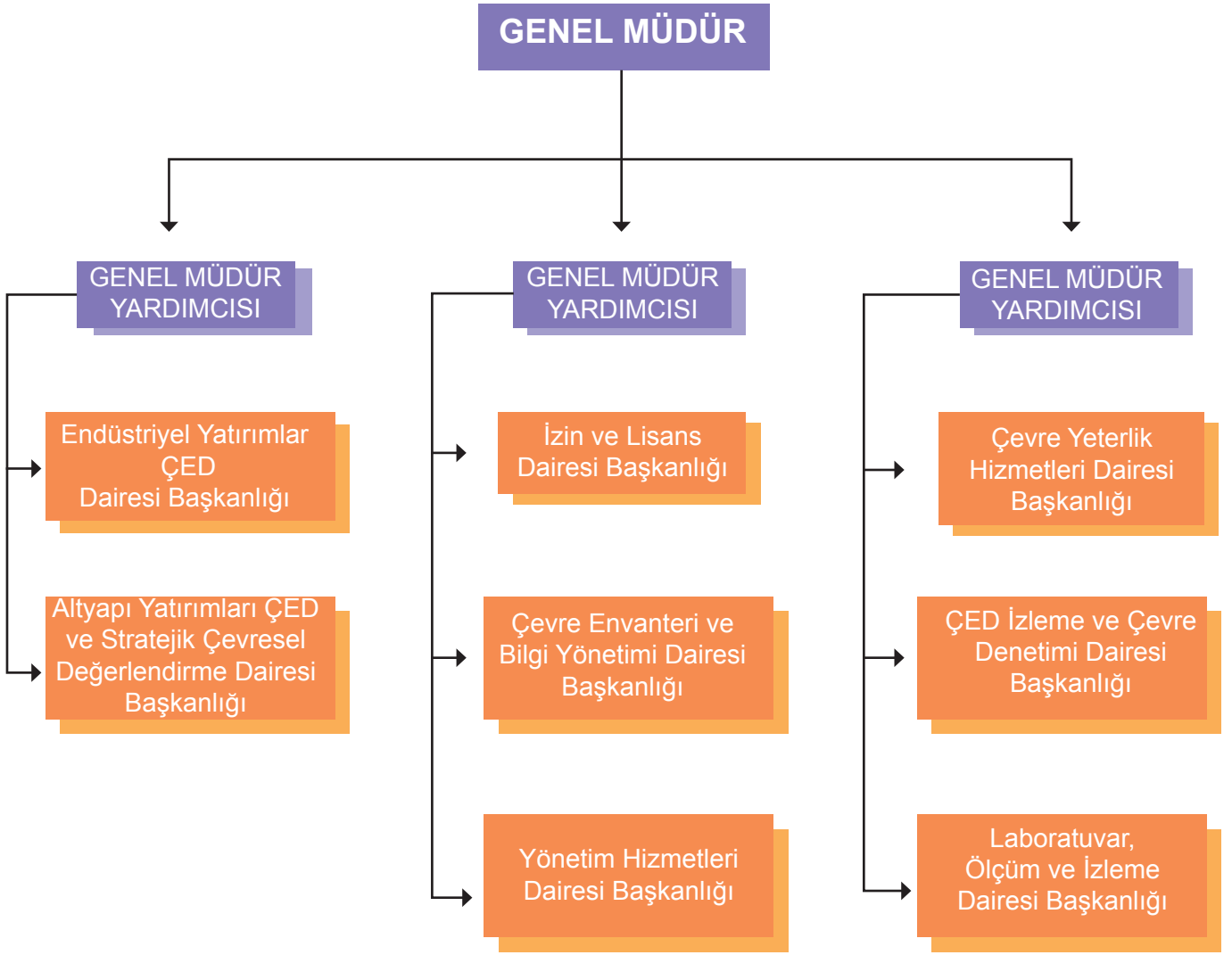
- a) Çevresel etki değerlendirmesi ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak ve bu konuda gerekli kararları almak, izlemek ve denetlemek.
- b) Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik her türlü faaliyet ve tesisi izlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldırarak, denetlemek, çevre izni ve lisansı vermek.
- c) Çevre kirliliğine neden olan faaliyet ve tesislerin emisyon, deşarj ve atıklar ile arıtma ve bertaraf sistemlerini izlemek ve denetlemek,
- ç) Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü, titreşim ve iyonlaştırıcı olmayan radyasyon ile ilgili faaliyetleri izlemek, yeraltı ve yerüstü sularına, denizlere ve toprağa olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti belirlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde veya gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak.
- d) Temiz hava merkezlerinin kurulması ve yönetilmesiyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- e) Motorlu kara taşıtları egzoz emisyonlarının belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek, izlemek ve denetlemek.
- f) Alıcı ortamları izlemek, buna ilişkin altyapıyı oluşturmak, çevre kirliliği ile ilgili olarak ölçüm ve analiz ölçütlerini belirlemek, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak; çevreyle ilgili her türlü ölçüm, izleme, analiz ve kontroller yapacak laboratuvarlar kurmak, kurdurmak, bunların akreditasyon işlemlerini yapmak, yaptırmak; alıcı ortamlar konusunda ölçüm yapacak kuruluşları belirlemek.
- g) Her türlü atık bertaraf tesisine lisans vermek, bunları izlemek ve denetlemek
- ğ) Bakanlığın görev alanına giren ürünlerin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemelere uygunluğunu ve güvenilirliğini tespit etmek amacıyla denetim yapmak, yaptırmak, yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.
- h) Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak ve Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek.
- ı) Görev alanına giren faaliyetleri izlemek ve denetlemek, uluslararası çalışmaları izlemek ve ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak.
- i) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Ayrıca, Bakanlık merkez teşkilatına ek olarak 81 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (ÇŞİM) de Çevre Kanunu kapsamında çevre denetim, ÇED izleme ve kontrol çalışmalarını yürütmektedir.

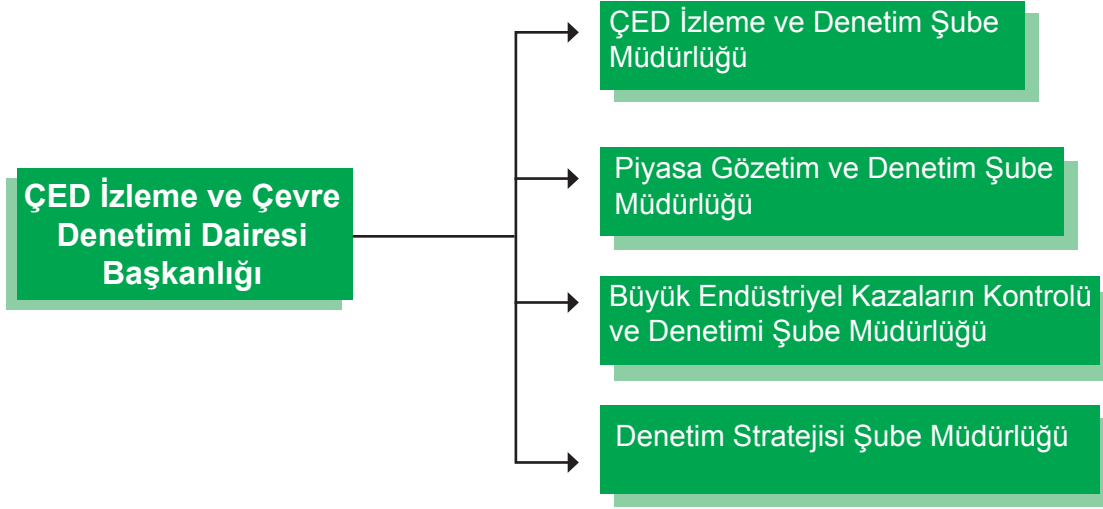
04 Temmuz 2011 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kurulmasından sonra Bakanlık bünyesinde bulunan ÇEDİDGM'nün organizasyon şeması Şekil 10'da verilmektedir.

5.1.1. ÇED İzleme ve Denetim Faaliyetleri

2014 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından Çevre Denetimi Yönetmeliği (ÇDY) kapsamında 23 kişilik teknik personeliyle çevre denetimleri gerçekleştirilmiştir.

Şekil 10- ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü organizasyon şeması

Şekil 11- ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığının organizasyon şeması

21 Kasım 2008 tarihli ve 27061 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak 01 Ocak 2009 tarihinden yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği’nin 22 nci maddesi uyarınca ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Başkanlığı’nın 2014 Yılı Birleşik Denetim Programı 25.12.2013 tarih 495 sayılı Bakanlık Olur’u ile onaylanmıştır. 2014 yılında 40 tesiste birleşik çevre denetimi yapılmıştır.

Ayrıca 2014 yılında ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Başkanlığı tarafından hazırlanan program çerçevesinde ve taşra teşkilatımızın görevli personelinin de katılımlarıyla 5312 sayılı “Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun” kapsamında; İzmir, Kocaeli, Tekirdağ, Samsun, Mersin, Bursa, Yalova illerinde bulunan 20 kıyı tesisinde denetim gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf 1- Kıyı tesisinde denetimler

Bakanlığımız merkez teşkilatınca 2014 yılında toplam 255 ani, şikayet denetimi ve ÇED İzleme ve Kontrol Çalışması yapılmış, çevre kirliliğine sebep olan kurum ve kuruluşlara 14.755.057 TL idari para cezası uygulanmıştır.

- 78 tesiste ÇED İzleme ve Kontrol çalışması yapılmıştır.
- Ankara ilinde 8 hastaneye Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında denetim yapılmıştır.
- Bakanlık Merkez Teşkilatı olarak SEÖS Tebliği kapsamında Kırıkkale, Çorum, Samsun, Hatay, Mersin, Balıkesir, Çanakkale ve Bursa illerinde 34 tesise ani denetimler gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf 2– Sudan numune alma

ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı'nın 2014 yılında gerçekleştirdiği denetimler ve türleri Çizelge 9'da verilmiştir.

Çizelge 9 – 2014 yılında ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimler

ANİ	PLANLI - BİRLEŞİK	TOPLAM
255	40	295

5.1.2. Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimi Faaliyetleri

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü ve Denetimleri için (SEVESO Denetimleri) yürürlük tarihi; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) tarafından yayımlanan 20/06/2012 tarihli ve 6331 sayılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" gereğince Bakanlığımız ve ÇSGB ile oluşturulan bir komisyon marifetiyle yeniden düzenlenmiş ve 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" uyarınca, 1 Ocak 2016 tarihi olarak belirlenmiştir. Yeni yönetmelik ile daha önce İl Özel İdareleri ve Belediyelere verilen görevler Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na devredilerek, Bildirimler maddesi yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

ÇSGB ile müştereken yürütülen, yönetmelik revizyon çalışmaları ile yayıma hazır hale getirilen Güvenlik Raporu tebliği gibi, yine ÇSGB ile ortak hazırlanacak olan Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimine İlişkin Tebliğin, 2015'in ikinci yarısında her iki Bakanlık makamına sunulması planlanmaktadır.

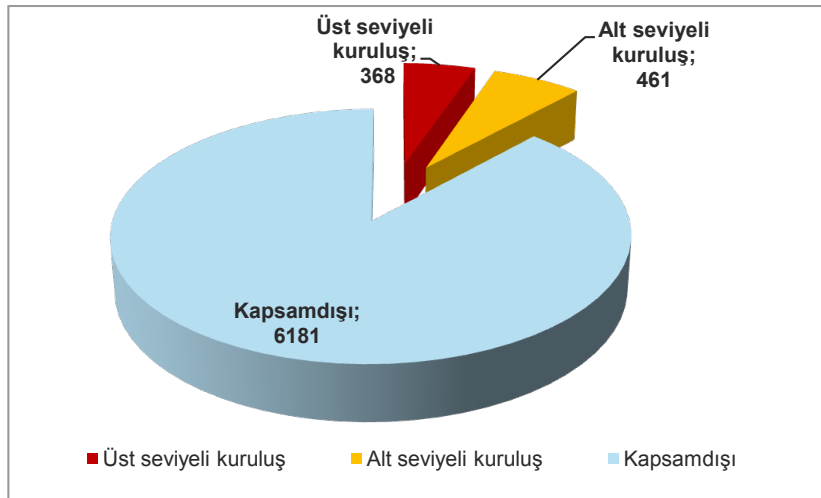
Gerek yönetmeliğin uygulanması, gerekse yönetmelik kapsamındaki kuruluşların denetimleri hususlarında, kurumsal kapasitenin artırılmasına ilişkin çalışmalar yapılarak; Türkiye’de Seveso II Direktifini (Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktif) uygulayan merkezi ve yerel otoritelerin kurumsal ve idari kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla, 16 Kasım 2012 tarihinde başlamış olan “Seveso II Direktifinin Uygulama Kapasitesinin Arttırılması için Teknik Yardım Projesi” başarıyla yürütülerek, 17 Kasım 2014 tarihinde resmi olarak tamamlanmıştır.

Proje kapsamında;

- Direktifi uygulayacak olan kamu kurum ve kuruluşlarının yanında STK'lara, sanayi odalarına, belediyelere Seveso II Direktifi çerçevesinde 8 modülden oluşan ve 3 kez tekrarlanmış olan bir dizi eğitim verilerek toplamda 24 eğitim gerçekleştirilmiştir.
- Eğitim modüllerini tamamlayan grup içerisinde 40 kişi seçilerek bir çekirdek grup oluşturularak toplamda 3 haftalık bir dizi eğitim verilerek, projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, eğitici olunması temin edilmiştir.
- Direktifin uygulamasının sahada görülmesi amacıyla, pilot bölge olarak seçilen TÜPRAŞ Kırıkkale Rafinerisi A.Ş.'de konuyla ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiştir
- Avrupa'daki uygulamaların yerinde incelenmesi maksadıyla üç Avrupa ülkesine toplam 4 çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 2'si İtalya'ya, diğerleri Fransa ve İrlanda'ya düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan “Seveso Bildirim Sistemi” yazılımının güncellenmesi, geliştirilmesi ve bakımı yapılmış olup, Bakanlığımız sunucularına yüklenmesine ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Mimarisi yeniden tasarlanmış olan sisteme, Coğrafi Bilgi Sistemi katmanlarıyla ilişkili fonksiyonlar tanımlanmış ve sistem ara yüzleri daha verimli ve kolay bir kullanım sağlaması açısından yeniden tasarlanmıştır. Sistemin ismi de BEKRA Bildirim Sistemi olarak değiştirilmiştir.
- Halkın konu ile ilgili bilgisinin artırılması ve bilinç oluşturulması amacıyla halka ve işletmecilere yönelik broşürler, rehber doküman, kısa filmler ve spot filmler hazırlanmıştır. Ek olarak 24 Ekim 2014 tarihinde Gaziantep Sanayi Odasında, 27 Ekim 2014 tarihinde de Kocaeli Sanayi Odasında sanayiciye yönelik bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

13 Kasım 2014 tarihinde kapanış toplantısı gerçekleştirilen proje kapsamındaki bu faaliyetler ile ülkemizde büyük endüstriyel kazaların önlenmesi, etkilerinin azaltılması, kazalara zamanında ve etkin müdahale edilmesine ilişkin çalışmaların iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Aralık 2014 itibariyle BEKRA (Seveso) Bildirim Sistemi verileri Grafik 8’de verilmektedir.

Grafik 8- Aralık 2014 itibariyle bildirimde bulunan kuruluşların dağılımı

5.1.3. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri

Avrupa Birliği'nin piyasa gözetimi ve denetimi sistemine paralel bir sistemin ülkemizde kurulması için hukuki altyapıyı oluşturan; 4703 sayılı "Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun" ile bu Kanun'a istinaden hazırlanan "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" 11 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlükte bulunmaktadır. 4703 sayılı Kanun; üreticilerin piyasaya sadece güvenli ürün sürmesini zorunlu kılarken kamu kurumlarına da ürüne özel mevzuatı düzenleme ve uygulama yetkisi vermiştir.

Yönetmelik uyarınca, piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu kamu kuruluşları ve sorumlu buldukları ürün grupları belirlenmiştir. Yönetmelikle ayrıca; sistemin etkin işleyişinin sağlanabilmesi ve piyasa gözetimi ve denetimi yapacak kuruluşlar arasında yakın işbirliğinin kurulmasını teminen Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu'nun (PGDKK) oluşturulmasını da hükme bağlamıştır.

Söz konusu Yönetmelik ile düzenlenen ve koordinasyonu sağlamak, tavsiye niteliğinde kararlar almak üzere 2002 yılında kurulan "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu" Ekonomi Bakanlığı koordinatörlüğünde çalışmalarına devam etmektedir. Kurulun bir üyesi olan Bakanlığımız bugüne kadar yapılan kurul toplantılarına katkı ve katılım sağlamıştır.

2011/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca PGDKK tarafından hazırlanan yıllık eylem planlarını değerlendirmek, etkin bir ithalat ve iç piyasa denetimi için temel hedef ve stratejilerle alınacak tedbirleri belirlemek ve bu amaçla üst düzeyde kararlar almak, ilgili kurumlar arasında işbirliğini ve eşgüdümü sağlamak üzere "Piyasa Gözetimi Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu (PGDÜGDK)" kurulmuştur. Sayın Bakanımızın da üyesi olduğu Kurul 2012 yılında ilk toplantısını yaparak bir dizi karar almış ve bu kararların uygulanması için gerekli çalışmalar etkin bir şekilde yürütülmüştür.

Piyasa gözetimi ve denetimi (PGD), AB üyelik müzakerelerinde "Malların Serbest Dolaşımı" faslının açılış kriterlerinden biri olarak hazırlanmıştır. PGD kuruluşlarının yanı sıra üretici ve tüketici örgütlerinin de görüşleri alınarak hazırlanan ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu (PGDKK) tarafından kabul edilen "2012-2014 yılı Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Strateji Belgesi" ile Çevre Kanunu kapsamında Bakanlığımız adına ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün sorumlu olduğu ürünler katı yakıtlar ile pil ve akümülatörlerdir. Bununla birlikte Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de, Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Kararın Ekinde Yapılan Düzenlemenin Duyurulması Hakkında Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/25) ise 31.12.2014 tarih ve 29222 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, yapılan mevzuat değişikliği ile pil ve akümülatörlere ait piyasa gözetimi ve denetimi yetkisi Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na devredilmiştir.

Bakanlığımızın ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşların sorumluluğunda bulunan katı yakıt denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm verileri üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir. Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan Ulusal PGD Raporlarına www.ekonomi.gov.tr internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri ile yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler Çizelge 10'da sunulmaktadır. Ayrıca 2014 yılında gerçekleştirilen Piyasa Gözetimi ve Denetimi faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı veriler Ek-11'de verilmektedir.

Çizelge 10– Piyasa gözetimi ve denetimlerinin yıllara göre dağılımı

	2011	2012	2013	2014
PGD Sayısı (Adet)	1.662	28.220	24.141	20.573
Uygulanan Ceza Miktarı (TL)	2.756.617	1.082.012	1.003.346	519.681

5.2. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin Denetim Faaliyetleri

21 Kasım 2008 tarihli ve 27061 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak 01 Ocak 2009 tarihinden yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği’nin 22 nci maddesi uyarınca Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri için 2014 Yılı Birleşik Denetim Programı 25.12.2013 tarih 495 sayılı Bakanlık Olur’u ile onaylanmış ve bu kapsamda denetim programına 2.900 tesis alınmıştır.

2014 yılı içerisinde 81 ÇŞİM tarafından yürütülen planlı ve plansız çevre denetimlerine ilişkin veriler sırasıyla Çizelge 11’de görülmektedir. Çizelge 11’de görüleceği üzere 2014 yılı içerisinde ÇŞİM toplam 43.674 adet çevre denetimi gerçekleştirmişlerdir, bu denetimlerin büyük bir kısmı da planlı denetimler olup 2014 yılında ÇŞİM tarafından 25.249 planlı denetim gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında ÇŞİM tarafından ani ve şikayet denetimlerini içeren 18.425 rutin olmayan denetim gerçekleştirilmiştir.

2014 yılı için İl Müdürlüklerine göre denetim sayıları ve denetim türlerinin dağılımı da Ek-8’te verilmektedir.

Çizelge 11 – 2014 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri

PLANLI DENETİM	ANI DENETİM	ŞİKAYET DENETİMİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
25.249	10.549	7.876	43.674

2009-2014 tarihleri arasında Bakanlık merkez ve Çevre ve Şehircilik il Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen denetim sayıları Çizelge 12’de verilmektedir.

Çizelge 12 – Çevre denetimi sayılarının yıllara göre dağılımı

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bakanlık Merkez	969	1.021	729	543	271	295
İl Müdürlükleri	33.476	44.683	50.313	38.058	37.196	43.674
TOPLAM	34.445	45.704	51.042	38.601	37.467	43.969

6. ÇEVRE KANUNU UYARINCA YAPTIRIM UYGULAMALARI

6.1. Çevre Kanunu Uyarınca İdari Para Cezası Uygulamaları

Yaptırım süreci, bir yasa veya yönetmeliğe uygunsuzluğun var olduğunun ortaya konduğu durumlarda ceza ve önlem gibi yasal araçlar kullanılarak mevzuata uygunluğun sağlanmasıdır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun amacı bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır. Kanunda bu amaç ortaya konulduktan sonra, bu amacın gerçekleştirilmesi için tüm gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken kurallar, yerine getirmesi gereken yükümlülükler düzenlenmiş, yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesi, denetlenmesi, Kanun ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde uygulanacak idari yaptırım (idari para cezası, faaliyetin durdurulması) kararları, yaptırımın uygulanmasında yetkili merciler, kararlara itiraz, adli nitelikteki cezalar kirletenin sorumluluğuna ilişkin hükümler öngörülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nda (26 ncı madde) idari yaptırımların yanı sıra bir kısım adli nitelikteki cezalar da düzenlenmiştir.

Ayrıca, idari yaptırım kararlarının tesis edilmesi, uygulanması sırasında 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun yanı sıra 5326 sayılı Kabahatler Kanununun da önemle göz önünde bulundurulması gereklidir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Çevreye Karşı Suçlar bölüm başlığı altında çevrenin kasten kirletilmesi, çevrenin taksirle kirletilmesi, gürültüye neden olma suçları düzenlenmiştir.

Çevre Kanununa dayalı olarak çıkarılan Yönetmelik, Tebliğ gibi ikincil düzenlemeler ile de, Çevre Kanununda esasları belirlenen, çerçevesi çizilen konuların ayrıntılarına, teknik yönlerine, uygulama usullerine yer verilmiştir.

Bakanlık merkez ve il müdürlükleri tarafından yapılan çevre denetimleri sırasında çevre mevzuatı kapsamında 2872 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uygunsuzluk tespit edilmesi halinde;

- Herhalde tespit edilen aykırı fiil için Kanunun 20 nci maddesinde öngörülen ve aykırı fiile karşılık gelen idari para cezasının tatbik edilmesi,
- Süre verilmesi takdir edilir ise bir yılı geçmemek kaydı ile ve bir defaya mahsus olarak süre verilmesi, verilen süre sonunda aykırılığın giderilmemesi halinde faaliyetin, tespit olunan aykırılığın mahiyetine, yürütülen faaliyetin niteliğine göre, kısmen, tamamen, süreli ya da süresiz durdurulması,
- Süre verilmediği takdirde derhal, kısmen veya tamamen, süreli ya da süresiz olarak faaliyetin durdurulması, gerekmektedir.

2014 yılı içerisinde tespit edilen uygunsuzluklar sonucunda Çevre Kanunu'na muhalefet nedeni ile uygulanan idari para cezaları 29 Ocak 2014 tarih ve 28897 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2014/1)" kapsamında gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında uygulanan idari para cezalarına yönelik Tebliğ, Ek-1'de bulunmaktadır.

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen 295 denetim sırasında tespit edilen 111 uygunsuzluk karşılığında 14.755.057 TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca 42 adet işletmeye durdurma cezası verilmiştir. 2014 yılı içerisinde ÇEDİDGM tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve idari yaptırım sayısı Çizelge 13'de verilmektedir.

Çizelge 13– 2014 yılında ÇEDİDGM tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve sayısı

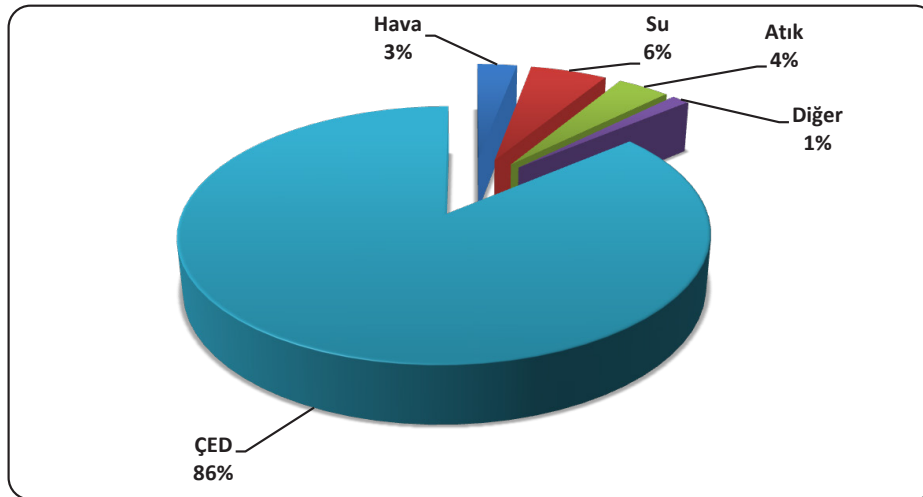
	DENETİM SAYISI	İDARİ YAPTIRIM SAYISI	CEZA MİKTARI (TL)	DURDURMA
ÇEDİDGM	295	111	14.755.057	42

2014 yılı içerisinde ÇEDİDGM tarafından en fazla ÇED konusunda idari yaptırım uygulanmış ve bunun karşılığında da işletmelere 12.705.273 TL (%86) para cezası kesilmiştir. Çizelge 14'de 2014 yılında işletmelere ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarları ve idari yaptırımların sayısı verilmektedir.

Çizelge 14– 2014 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarları

	Hava	Su	Toprak	Atık	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	435.777	846.399	0	574.203	12.705.273	193.405	14.755.057
Uygulanan Ceza Sayısı	12	16	0	14	64	5	111

Grafik 9'da ÇEDİDGM tarafından 2014 yılında işletmelere uygulanan ceza miktarlarının dağılımı görülmektedir. ÇEDİDGM tarafından işletmelere su kirliliği konusunda 16 uygunsuzluk karşılığında 846.399 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

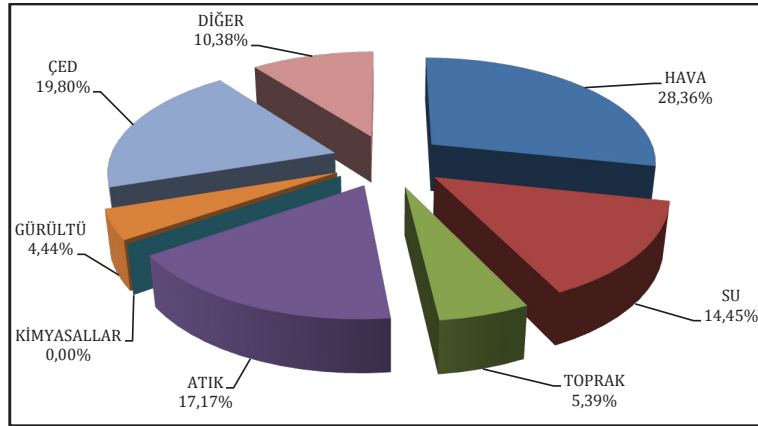
Grafik 9 - 2014 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarlarının dağılımı

Çizelge 15 ve Grafik 10'da görüleceği üzere 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından saptanan 2.207 idari yaptırım sonucunda toplam 83.894.172 TL ceza kesilmiştir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından 2014 yılında en fazla idari yaptırım 626 (%28,36) ile hava konusunda uygulanmıştır. Hava konusunu 437 (%19,80) idari yaptırım ile ÇED ve 379 (%17,70) idari yaptırım ile de atık konusu izlemektedir.

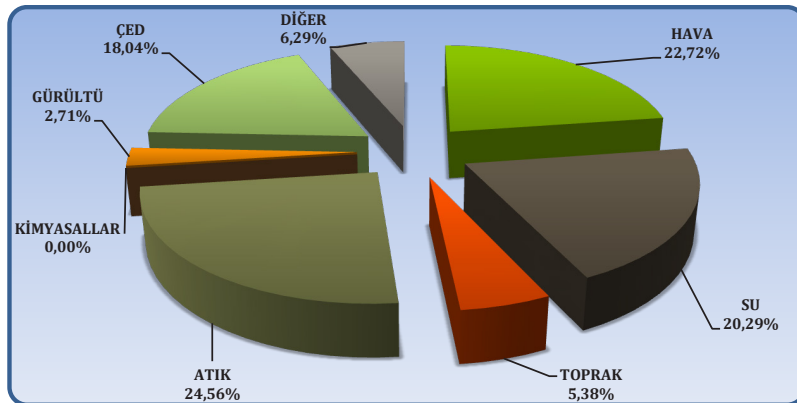
Çizelge 15 – 2014 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava	19.059.325,00	626
Su	17.022.765,00	319
Toprak	4.515.823,00	119
Atık	20.607.564,00	379
Kimyasallar	0,00	0
Gürültü	2.277.100,00	98
ÇED	15.138.586,00	437
Diğer	5.273.009,00	229
TOPLAM	83.894.172,00	2.207

Yine Çizelge 15 ve Grafik 11’de görüleceği üzere 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından en fazla para cezası 20.607.564 TL (%24,56) ile atık konusunda uygulanmıştır. Atık konusundan sonra hava konusunda 19.059.325 TL (%22,72), su konusunda 17.022.765 TL (%20,29) ve ÇED konusunda 15.138.586 TL (%18,04) para cezası uygulanmıştır.

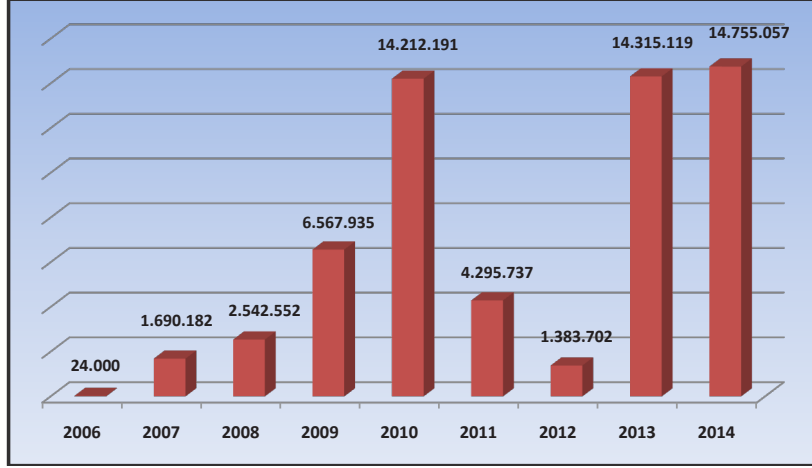
Grafik 10- 2014 yılında ÇŞİM’leri tarafından uygulanan idari yaptırım sayılarının sektörlere göre dağılımı

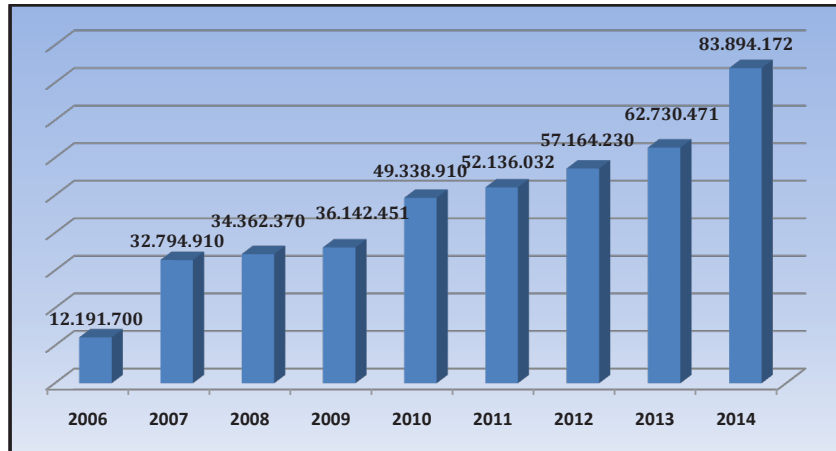
Grafik 11 – 2014 yılında ÇŞİM’leri tarafından uygulanan idari yaptırım miktarlarının sektörlere göre dağılımı

Çizelge 16 - Yıllara göre Bakanlık tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarları (TL)

	Bakanlık Merkez	ÇŞİM	TOPLAM
2006	24.000	12.191.700	12.215.700
2007	1.690.182	32.794.910	34.485.092
2008	2.542.552	34.362.370	34.829.596
2009	6.567.935	36.142.451	42.710.386
2010	14.212.191	49.338.910	63.551.101
2011	4.295.737	52.136.032	56.431.769
2012	1.383.702	57.164.230	58.547.932
2013	14.315.119	62.730.471	77.045.590
2014	14.755.057	83.894.172	98.649.229

Grafik 12- Yıllara göre Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı

Grafik 13 - Yıllara göre İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı

6.2. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

Çevre Kanununun 15 inci maddesinde, 2872 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırılık halinde aykırılığa sebep olan faaliyetin, bir defaya mahsus olarak ve bir yılı aşmayacak şekilde süre verilmesi halinde, verilen süre sonunda aykırılığın giderilmemiş olması durumunda süre sonunda, süre verilmediği takdirde derhal, kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda durdurma kararı Bakanlık merkezde ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürü, illerde ise Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüdür.

Ayrıca 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında, faaliyetin durdurulmasına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci bakımından süre ve durdurma kararı verecek makam ile ilgili olarak özel bir hüküm getirerek çevresel etki değerlendirilmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetlerin Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetlerin ise mahallin en büyük mülki amirince ve süre verilmeksizin durdurulacağını belirtmiştir.

Faaliyetlerin durdurulması:

Madde 15 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/12 md.) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırı davranışlara söz konusu aykırı faaliyeti düzeltmek üzere Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından bir defaya mahsus olmak üzere esasları yönetmelikle belirlenen ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir.

Faaliyet; süre verilmemesi halinde derhal, süre verilmesi durumunda, bu süre sonunda aykırılık düzeltilmez ise Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur. Çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler süre verilmeksizin durdurulur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.

2014 yılı içerisinde 18 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 77 tesise, Bakanlık Merkez teşkilatı tarafından 42 tesise olmak üzere toplam olarak 119 tesise kapatma/durdurma kararı verilmiştir. Kapatma/durdurma kararlarına ait ayrıntılı veriler Çizelge 17’de verilmektedir.

Çizelge 17 - 2014 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve ÇŞİM'leri tarafından verilen durdurma kararlarının sayısı

	İl	KAPATMA/ DURDURMA
1	Adana	10
2	Ağrı	1
3	Aydın	2
4	Erzincan	1
5	Eskişehir	1
6	Hakkari	2
7	Isparta	1
8	İstanbul	14
9	İzmir	1
10	Kocaeli	6
11	Konya	5
12	Sakarya	3
13	Samsun	1
14	Sivas	4
15	Tekirdağ	19
16	Tokat	4
17	Osmaniye	1
18	Düzce	1
	İl Toplamı	77
	Bakanlık Merkez	42
	TOPLAM	119

7. DENETİM YETKİ DEVRİ

Çevre Kanunu, Madde 12 ile denetim yetkisinin gerektiğinde Bakanlıkça;

- İl özel idarelerine,
- Çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına,
- Denizcilik Müsteşarlığına,
- Sahil Güvenlik Komutanlığına,
- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredileceği hükmünü getirmiştir.

Denetim yetkisini devralan kamu kurumunun idari yaptırım kararını verme yetkisini de devralması söz konusudur. Çevre Kanunu'nun 24 üncü maddesine göre; bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ait olmakla beraber bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği, yukarıda belirtilen kurum ve merciler tarafından da kullanılacaktır.

Çizelge 18– Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından denetim ve yaptırım uygulama konusunda yetki devri yapılan kurumlar ve konu başlıkları

İLGİLİ YÖNETMELİK	GENELGE NO	YETKİ DEVRİ YAPILAN KURUMLAR	SAYI
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	2872-12 mad.	11 Büyükşehir Belediyesi, 83 Belediye Başkanlığı	94
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları	2008/6	İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Gaziantep, Bursa, Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlıkları	6
Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	2006/19	17 Büyükşehir Belediyesi, 149 Belediye Başkanlığı	166
Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği	2006/16	16 Büyükşehir Belediyesi, 83 Belediye Başkanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı Trafik Denetim Ekipleri	101
Denizlerde Kurulacak Balık Çiftlikleri	2010/11	Sahil Güvenlik Komutanlığı	1
Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliği	2011/9	Sahil Güvenlik Komutanlığı Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul, Kocaeli, Mersin, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlıkları	6

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2014 yılında uygulanan idari para cezalara ilişkin bilgi Çizelge 19'da yer almaktadır.

Çizelge 19 - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2014 yılında uygulanan ceza miktarı

CEZAYI KESEN KURUM	CEZA KESİLEN GEMİ SAYISI	TOPLAM UYGULANAN CEZA SAYISI	TOPLAM UYGULANAN CEZA MİKTARI (TL)
Sahil Güvenlik Komutanlığı	395	208	1.824.971,00
Denizcilik Müsteşarlığı	--	--	--
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	62	62	1.452.844,00
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	14	14	981.109,00
Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	4	4	212.434,70
Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	137	5	350.035,00
TOPLAM	612	293	4.821.393,70

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2006-2014 yılları arasında uygulanan idari para cezalara ilişkin bilgi Ek-13'de yer almaktadır.

8. ULUSLARARASI DENETÇİ AĞLARI ÇALIŞMALARINA KATILIM, KONGRE, PROJELER VE EĞİTİM FAALİYETLERİ

8.1. IMPEL Ağı Çalışmalarına Katılım

IMPEL Gözden Geçirme Çalışması, IMPEL tarafından 07-10.10.2014 tarihleri arasında Hollanda'nın Rotterdam kentinde düzenlenmiştir. Çalışmanın esası, DCMR'ın (Rijnmond Bölgesi Çevre Koruma Ajansı) Rotterdam bölgesinde çevre izin ve denetimi konularında yürüttüğü işlemlerin çalışma gurubu tarafından gözden geçirilerek iyi uygulamaların ve geliştirilebilecek yönlerin tespit edilmesidir.

Almanya, Belçika, Polonya, Finlandiya, Türkiye, İngiltere'den katılan denetçilerden oluşan çalışma gurubu, DCMR'ın Çevre Denetim ve SEVESO Denetim sistemini gözden geçirerek bir değerlendirme raporu hazırlamıştır. Söz konusu çalışmaya ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Daire Başkanlığımız Türkiye temsilcileri olarak katılım sağlamıştır.

IMPEL Ağı faaliyetleri kapsamında 11-12 Aralık 2014 tarihleri arasında İtalya'nın Roma kentinde gerçekleştirilen Genel Kurula Bakanlığımız tarafından katılım sağlanmıştır.

Fotoğraf 3- 13. IMPEL Genel Kurulu – Roma

Genel Kurulda ise 2014 yılı faaliyetleri gözden geçirilmiş olup, 2015 yılında gerçekleşmesi planlanan projeler üzerine tartışma yapılmıştır. Ülkemizin 2015 yılı içerisinde katılmak istediği projeler IMPEL Sekreteryasına iletilmiştir.

8.2. RENA Ağı Çalışmalarına Katılım

2010 yılında oluşturulan Katılım İçin Bölgesel Çevre Ağı (RENA) ülkemizin yanı sıra Arnavutluk, Bosna Hersek, Makedonya, Sırbistan, Hırvatistan, Karadağ ve Kosova bulunmaktadır. RENAAğı altında 4 adet çalışma grubu tanımlanmıştır;

1. Stratejik Planlama ve Yatırımlar
2. İklim Değişikliği
3. Sınır Ötesi İşbirliği ve Çok Taraflı Anlaşmalar
4. Katılım Ülkeleri için Çevresel Uygunluk ve Yaptırım Ağı (ECENA)

AB tarafından finanse edilen ve 2010 yılında oluşturulan RENA (Katılım İçin Bölgesel) Ağı'ndan elde edilen deneyimler sonucunda RENA'nın yerine ECRAN Ağı oluşturulmuştur ve ülkemizin yanı sıra Arnavutluk, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Makedonya ve Sırbistan ülkelerini kapsamaktadır.

Aday ülkelerin Avrupa Birliğine üyelik sürecinde "Katılım İçin Bölgesel Çevre Ağı - RENA Programı"nın devamı niteliğinde olan "Çevre ve İklim Bölgesel Katılım Ağı - ECRAN (Environment and Climate Regional Accession Network) Projesi", 1 Ekim 2013 tarihinde başlamış olup, 30-31 Ekim 2014 tarihlerinde, Hırvatistan'ın Zagreb kentinde "ECRAN Çevresel Değerlendirme Çalışma Grubu" altında "SÇD/ÇED (SEA/EIA) ve Yerinde Değerlendirme Arasındaki Bağlantılar Hakkında ECRAN Bölgesel Çalıştayı"na katılım sağlanmıştır.

Projenin çevre bileşeni 6 çalışma grubunu kapsamaktadır:

1. Su,
2. ÇED / SÇD,
3. Hava kalitesi,
4. Atık,
5. Doğa emisyonları,
6. Sanayi emisyonları,

Projenin öngörülen başlıca faaliyetleri; AB çevre müktesebatının doğru bir şekilde uyumlaştırılması ve uygulanması ile seçilen politika alanlarında (örneğin; su, iklim, ÇED/SÇD, hava kalitesi, atık, doğa, endüstriyel emisyonlar) bölgesel işbirliğinin gerçekleştirilmesidir.

Aday ülkelerin Avrupa Birliğine üyelik sürecinde "Katılım İçin Bölgesel Çevre Ağı - RENA Programı"nın devamı niteliğinde olan "Çevre ve İklim Bölgesel Katılım Ağı - ECRAN (Environment and Climate Regional Accession Network) Projesi kapsamında 26.11.2014 tarihinde Avusturya'nın Viyana kentinde yapılan İkinci Yıllık Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

ECENA Çalışma Grubunun amacı AB çevre mevzuatının içselleştirme, uygulama ve yaptırım çalışmalarının etkinliğinin artırılması, denetim birimlerinin veriminin yükseltilmesi ve bilgi ve deneyimlerin paylaşılmasıdır. Üç Çalışma Grubunu kapsamaktadır.

Çevre Çalışma Grupları:

1. Stratejik Planlama ve Yatırımlar,
2. Su Yönetimi,
3. Çevresel Değerlendirmeler,
4. Hava Kalitesi,
5. Atık Yönetimi,
6. Doğa Koruma
7. IED/ Kimyasallar,

İklim Faaliyeti Çalışma Grupları:

1. İklim Politikası Geliştirme ve İklim Bilinci Oluşturma,
2. Sera Gazları Envanteri Sistemleri ve AB İzleme Mekanizması Düzenlemesi,
3. Emisyon Ticareti
4. Adaptasyon

Çevre ve İklim Bileşenlerinin ikisi için Kesişim Çalışma Grubu:

1. Yaptırım ve Uygunluk (ECENA)
2. Halkın Katılımı – Çevre Sivil Toplum Kuruluşları ve İklim Formu.

ECRAN'ın çalışma planı, Ekim 2013 – Ekim 2016 tarihlerini kapsamaktadır ve bu çalışma planı ECENA altında gerçekleştirilecek olan özgül faaliyetler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

- a) Çevre mevzuatına uyumda kapasite geliştirme,
- b) Dış ülke değerlendirmeleri,
- c) Metodolojik gelişme – Entegre Risk Değerlendirme Yöntemi (IRAM/easy Tools) uygulaması;
- d) REACH/CLP Düzenlemelerine uyum;
- e) Atıkların Sınırötesi Taşınması (TFS);
- f) Diğer politika alanlarında denetim ve yaptırım;
- g) Ağ faaliyetlerine denetçilerin katılımı.

Kapasite geliştirme amacıyla verilecek eğitimlerin şekillendirilmesi amacıyla Ocak 2014'te eğitim ihtiyaç analizi yapılmıştır. Eğitimlerin ilk günü denetim sisteminin yönetimine dair sunumlara ayrılmıştır. Bu bölümde düzenleyici döngü, denetimler için minimum kriterler ve çevre denetimi döngüsü hakkında bilgi verilmiştir. Eğitimlerin 2. gününde ev sahibi ülkenin seçtiği direktif ve saha uygulaması yapılacak tesis hakkında bilgi verilmiştir. 3. günde ise saha uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda, 20-22 Mayıs 2014 tarihlerinde Hırvatistan'da, 10-12 Eylül 2014 tarihlerinde Makedonya'da ve 18-20 Kasım 2014 tarihlerinde Türkiye-İstanbul'da eğitimler verilmiştir.

10-12 Eylül 2014 tarihlerinde Makedonya'da gerçekleştirilen "Çevre Mevzuatına Uyum için Kapasite Geliştirme ve 2. Ortak Denetim Çalıştayı"nda ECRAN Ağına üye ülkelerde çalışan çevre denetçilerinin çevre denetimi konusunda kapasitelerini artırılması amaçlanmıştır. Aynı eğitim programı çerçevesinde, ikinci gün, saha uygulaması olarak, IPPC Lisansına sahip içecek fabrikasının ortak denetimi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca konusunda uzman eğitimciler tarafından gerçekleştirilen eğitimlerle farklı ülkelerde uygulanan denetim stratejileri, yaptırım vb. konularda denetçiler arasında bilgi akışı sağlanmaktadır.

Fotoğraf 4- ECRAN Makedonya Ortak Denetim Programı - Pivara Skopje

Çevresel risk değerlendirme yöntemi IRAM ve easyTools uygulaması ile ilgili olarak 15-16 Ekim 2014'te Ankara'da 2 günlük eğitim verilmiştir. Söz konusu eğitimde ülkemizdeki yapılmakta olan risk değerlendirme odaklı denetim planlaması ve e-denetim uygulaması ile ilgili sunum yapılmıştır.

Fotoğraf 5- ECRAN Endüstriyel Emisyonlar Direktifi Eğitimi - Tekirdağ

8.3. Diğer Uluslararası Çalışmalara Katılım

Türkiye Cumhuriyeti, Uluslararası Nükleer Güvenlik Sözleşmesine (NGS) taraf ülkedir ve ülke temas noktası Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)'dir. Ülke temas noktası olarak TAEK, NGS kapsamında yer alan faaliyetleri yürütmek, bu faaliyetler hakkında ilgili kişi ve kurumları bilgilendirmek, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ve diğer ülkelerle iletişimi sağlamak, ülke raporunu hazırlamak ve IAEA'ya iletmekten sorumludur. Sözleşme gereği 3 senede bir Gözden Geçirme Toplantıları yapılmaktadır ve NGS 6. Gözden Geçirme Toplantısı 24 Mart-4 Nisan 2014 tarihleri arasında IAEA tarafından gerçekleştirilmiştir.

6. Gözden Geçirme Toplantısı öncesi üye ülkelerin görüşüne açılmak üzere hazırlanan ve ülkemizin NGS gereklerini nasıl karşıladığının gösterildiği ülke raporumuz "Guidelines regarding National Reports under the Convention on Nuclear Safety (INFCIRC/572)" dokümanına uygun olarak ve ilgili Kurum ve Kuruluşların katkıları da alınarak TAEK tarafından hazırlanmış ve IAEA'ya iletilmiş bulunmaktadır.

Nükleer Güvenlik Sözleşmesi (NGS) 6. Gözden Geçirme Toplantısı'nda, ülkemizde yapılması planlanan Akkuyu Nükleer Santrali Projesi'nin ÇED süreci hakkında bilgilendirme yapılması ve düzenlenecek oturumlarda katılımcı ülkelerin Nükleer Santraller konusundaki bilgi ve deneyimlerinin paylaşılması amacıyla katılım sağlanmıştır.

8.4. Projeler

8.4.1. Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği'nin Uygulanması Teknik Yardım Projesi (EuropeAid/133447/D/SER/TR TR2010/0327.02-01/001)

Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD), çevre yönetiminin teknik araçlarından olan ve proje düzeyinde uygulanan çevresel etki değerlendirmesinin ileri bir aşaması olarak, çevre üzerinde önemli etkiler yapması muhtemel belli plan ve programlar hakkında bir çevresel değerlendirme yapılmasını amaçlar. Stratejik Çevresel Değerlendirme;

- Ülkemizde üst ölçekte uygulanacak ilk çevresel değerlendirme aracıdır.
- SÇD, sadece çevresel bir değerlendirme değildir. Plan ya da programlama süreci ile bütünleşen bir sosyal ve ekonomik değerlendirme aracıdır.
- SÇD, planlama ve programlama sürecini güçlendirici bir araç ve standartlar bütünüdür.
- Her sektördeki planlama süreçlerine halkın ve ilgili çevresel otoritelerin etkin katılımını sağlamaktadır.

Projenin Genel Hedefi: Sürdürülebilir kalkınma amacına yönelik çevresel konuların plan ve programların hazırlanması ve onaylanması sürecine entegre edilmesidir.

Projenin Amacı: Bakanlığımız ve Stratejik Çevresel Değerlendirmenin uygulanmasından sorumlu yetkili kurumların kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi; pilot çalışmalarla dört farklı sektörde (su yönetimi, enerji, tarım, bölgesel kalkınma) SÇD uygulama deneyiminin kazanılması ve Taslak SÇD Yönetmeliği'ne son şeklinin verilerek etkin uygulanmasını sağlamak üzere tüm ilgili paydaşların SÇD konusunda farkındalıklarının artırılmasıdır.

Kaynak	: Avrupa Birliği IPA Fonu (1.Bileşen)
Bütçe	: 1.150.000 Avro (Ulusal eş finansman 115.000 Avro)
Süre	: 24 Ay
Başlangıç Tarihi	: 12.05.2014

Projede Belirlenen Pilot Sektörler: Bakanlığımız tarafından özellikle hedeflenmiş olan yetkili kurum ve idarelerle karşılıklı toplantıları takiben, ilgili kurumların motivasyonu kadar; uygun planların mevcudiyeti ve özellikleri araştırılmış, aşağıdaki sektörler ve planlar nihai olarak seçilmiş ve sorumlu personelin SÇD süreç faaliyetlerine katılımı için yetkili personel de ilgili Bakanlıkların resmi yazısı ile onaylanmıştır.

Sektör	Bakanlık	SÇD Uygulanacak Plan
Su Yönetimi	Orman ve Su İşleri (Su İşleri Genel Müdürlüğü)	Büyük Menderes Taslak Nehir Havzası Yönetim Planı
Yenilenebilir Enerji	Enerji ve Tabii Kaynaklar (Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü)	Konya-Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi
Tarım	Tarım, Gıda ve Hayvancılık (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü)	Bozcaada Gökçeada Tarımsal Nazım Planı
Bölgesel Kalkınma	Ankara Kalkınma Ajansı	Ankara Kalkınma Planı

Proje süresince yapılacak faaliyetler aşağıda Çizelge 20'de verilmektedir.

Çizelge 20- Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği'nin Uygulanması Teknik Yardım Projesi'nde gerçekleştirilecek faaliyetler

Faaliyet No	Faaliyet Adı:
1.10	SÇD Operasyonel Programı için Rehber
1.11	Türkiye'de ÇED/SÇD entegrasyonuna dair Rapor
1.12	SÇD üzerine 4 Eğitim Programı (Her biri 3 gün/50 katılımcı ile)
1.13	4 SÇD pilot projesinin uygulanması
1.14	Taslak Yönetmeliğin revizyonu için 3 toplantı
1.15	SÇD Raporlarının hazırlanması
1.16	Önerilen ÇŞB yapısına dair Rapor
1.17	4 sektör için SÇD Rehberi
1.18	Taslak SÇD Yönetmeliğinin revizyonu
1.19	Proje Final toplantısı
2.1	Ankara'da 9 farkındalık yaratma atölyesi
2.2	Sınırötesi uygulamalara dair 1 bölgesel atölye çalışması
2.3	Yetkili makamlara yönelik 10 seminer

Eğiticilerin Eğitimi Faaliyeti: Proje kapsamında; 14-21 Eylül 2014 tarihleri arasında, İspanya'nın Madrid kentinde "Eğiticilerin Eğitimi Programı" düzenlenmiştir. Eğitim programı ile SÇD temel ilke ve prensipleri, ilgili kurum ziyaretleri ve pratik uygulamalar paylaşılmış, İspanya'da ÇED ve SÇD mevzuatları kapsamında gerçekleştirilen uygulamalar hakkında karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması ve katılımcıların ülkemizde SÇD eğitimcisi olabilmek için yeterli kapasiteye haiz olabilmeleri amaçlanmıştır.

Proje kapsamında gerçekleştirilen “Eğiticilerin Eğitimi” faaliyeti sonuçları şunlardır:

- Eğiticilerin Eğitimi Programı içerisindeki eğitimler, saha ziyaretleri ve atölye çalışmaları ile Türkiye’deki Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği’nin başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli olan insan kapasitesinin ve kurumsal idari kapasite geliştirilmiştir.
- AB üyesi bir ülkedeki yasal çerçeve hakkında bilgi alınmış olup ve SÇD ile ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile istişarelerde bulunulmuştur.
- Eğitim ve saha ziyaretleri ile merkezi/bölgesel düzeyde ve aynı zamanda kilit sektörlerde kapasite geliştirme gereksinimleri konusunda odaklanma sağlanmıştır.
- Eğiticilerin Eğitimi Programı, SÇD Yönetmeliği uygulamasının etkin ve etkili sürdürülebilirliği için koşullar yaratması gereken Kapasite Geliştirme ve Farkındalık Artırma faaliyetlerini destekleme konusunda önemli bir rol oynamıştır.

Üst Düzey Çalışma Ziyareti: Söz konusu proje kapsamında; 30 Kasım- 5 Aralık 2014 tarihleri arasında, İspanya’nın Madrid ve Valencia kentlerinde “Çalışma Ziyareti” düzenlenmiştir. Çalışma Ziyareti, SÇD temel ilke ve prensipleri, SÇD’nin karar-verme sürecine katkısı ve en iyi uygulamaların yerinde görülmesi amacıyla saha çalışmaları, ilgili kurum ziyaretleri ve SÇD pratik uygulamalarını kapsamaktadır. Bu anlamda, projenin tamamlanmasıyla son şekli verilmesi öngörülen SÇD mevzuatı ve uluslararası uygulamalar hakkında üst düzey yetkililerin bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.

Üst düzey çalışma ziyaretinin sonuçları aşağıda verilmektedir:

- SÇD uygulamasında deneyim ve kapasiteye sahip AB üyesi bir ülkenin ÇED/SÇD yasal çerçevesi hakkında bilgi alınmış olup ve SÇD ile ilgili kurum, kuruluşlar ile istişarelerde bulunulmuştur.
- Ülkemiz ÇED mevzuatı ile İspanya ÇED mevzuatı ve uygulamalarına dair karşılaştırma yapılarak, mevzuatımıza yönelik geliştirilebilecek yönler üzerinde istişarelerde bulunulmuştur.
- Üst düzey yöneticilere yönelik Çalışma Ziyareti, SÇD Yönetmeliği uygulamasının etkin sürdürülebilirliği için gereken kurumsal yapılanma fikirlerinin oluşturulması ve kurumlar arasındaki koordinasyonun artırılmasına yönelik önemli bir rol oynamıştır.

Bu proje kapsamında Eğiticilerin Eğitimi Programı ve Çalışma Ziyareti, SÇD gibi uluslararası olarak da görece yeni ve öneme haiz bir kavramın ülkemizde uygulanabilirliğinin sağlanması için çok faydalı olmuştur.

8.4.2. Sanayi Tesisleri Sektörel Rehber Dokümanı Hazırlama AR-GE Projesi

Proje, çevre denetimlerinin daha verimli olması ve kurumsal performansın artırılması amacıyla, 10 sektör için çevre denetimlerinde rehber olarak kullanılmak üzere “Sektörel Rehberler” in hazırlanmasını içermektedir. Sektörel Rehberler, genel olarak üretim yöntemlerine göre iş akım şemaları, atık kaynakları, atık türleri ve bertaraf alternatifleri gibi konuları kapsayacaktır.

8.4.3. Çevre Denetim ve Numune Alma Aracının Alımı Projesi

Denetimin alt yapısını güçlendirmek amacıyla 2014 yılında İl Müdürlüklerimize dağıtılmak üzere alınan 41 adet tam donanımlı Çevre Denetim ve Numune Alma Aracı Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın İdris GÜLLÜCE'nin katıldığı törenle İl Müdürlüklerine teslim edilmiştir.

Fotoğraf 6– Çevre denetimi araçlarının Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın İdris GÜLLÜCE tarafından incelenmesi

Fotoğraf 7– Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine dağıtımı yapılan çevre denetimi araçları

8.4.4. Çevre Kirliliği ile Mücadele Kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin Denetim, İzleme ve Numune Alma Kapasitelerinin Artırılması Projesi

Çevre denetimleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez birimlerinde ve Valiliklere bağlı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinde çalışan personel tarafından gerçekleştirilmektedir. Denetimin etkin bir şekilde yapılması amacıyla il müdürlüklerindeki alet ve ekipmanın güçlendirilmesi için hazırlanan “Çevre Kirliliği ile Mücadele Kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin Denetim, İzleme ve Numune Alma Kapasitelerinin Artırılması Projesi” 2014 Yılı Yatırım Programında ÇED, İzin ve Denetim Müdürlüğü projeleri arasında yer almıştır. Proje ile 2014 yılında 352.000 TL'lık alet ve ekipman alınarak il müdürlüklerine dağıtımı yapılmıştır.

8.4.5. Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi

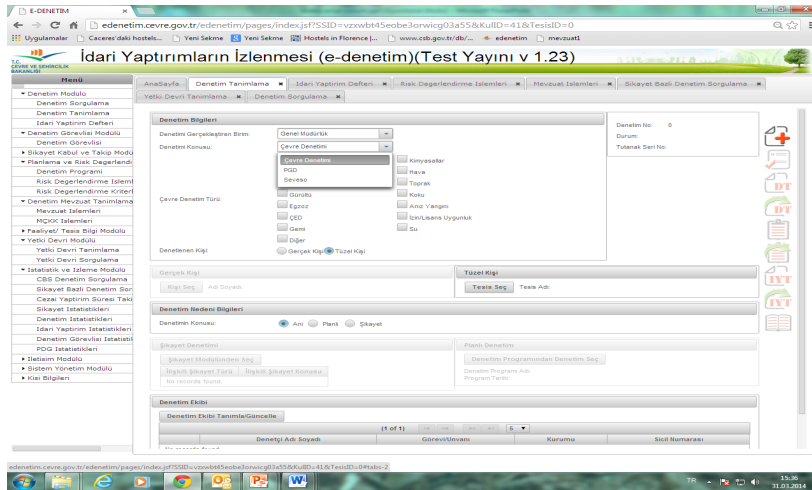
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın en önemli hedeflerinden birisi çevre denetimlerinin risk analizine dayalı planlanmasını sağlamaktır. Bu amaçla 2011 yılında başlanan Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi, 2013 yılında Samsun ilinde uygulanmaya başlamıştır. Samsun ili Risk Değerlendirme Yöntemini kullanarak hazırladığı planı esas alarak denetimlerini gerçekleştirmiştir. Ayrıca Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illeri ile yapılan çalışmalar sonucu, Ergene Havzası alanı esas alınarak aynı yöntem ile denetimlerin planlanması çalışması yapılmıştır. Çalışma sonucunda bu iller için 2015-2016 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

Fotoğraf 8- Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi toplantısı

8.4.6. E- Denetim Yazılımı Projesi

Tüm çevre denetim sürecinin dijital ve web destekli ortamda yürütülmesini sağlayacak e-denetim yazılımı Haziran 2014'te tamamlanmıştır. Yazılım Haziran 2014 tarihi itibarı ile 13 pilot ilde test edilmiştir (Samsun, Eskişehir, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Ankara, Bursa, Gaziantep, İzmir, Kocaeli, Muğla, Sakarya, İstanbul). Kasım ayı itibarıyla tüm illere eğitimler verilmiştir. Mevcut durumda ilgili mevzuat revizyonu çalışmaları devam etmektedir. 01.01.2015 tarihi itibarı ile sistem tüm illerde kullanılmaya başlanmıştır.

Şekil 12 – Denetim yazılımının arayüzü

8.5. Eğitim Faaliyetleri

8.5.1. Egzoz Emisyon Ölçüm Cihazı Eğitimi

2013 yılında Bakanlığımız tarafından Çevre Denetimi ve Numune Alma Hizmetlerinde kullanılmak üzere alınan ve 36 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne dağıtım yapılan 40 adet denetim aracı üzerinde bulunan egzoz ölçüm cihazlarının kullanımına yönelik, yüklenici firma tarafından araç teslim edilen illerden gelecek toplam 75 personele 28-30 Nisan 2014 tarihleri arasında Ankara'da eğitim verilmiştir.

8.5.2. Çevre Denetim Görevlisi Eğitimi

Çevre Denetim Görevlisi olabilmek için 'Çevre Denetim Görevlisi Eğitimi' alınması gerekmektedir. Bu kapsamda Bakanlık Merkez ve İl Müdürlüğü personeline Çevre Denetim Görevlisi Eğitimleri 22-26.09.2014 tarihleri arasında Erzurum'da ve 08-12.12.2014 tarihleri arasında da Denizli'de gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf 9– Denetim görevlisi eğitimi

8.5.3. ÇED Yönetmeliği ve Uygulamaları Eğitimi

14-18 Nisan 2014 tarihleri arasında Zonguldak ilinde Bakanlığımız Hizmetiçi Eğitim Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan "ÇED Yönetmeliği ve Uygulamaları" eğitimi gerçekleştirilmiştir. Eğitime Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinden 210 personel katılım sağlanmıştır.

9. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yukarıda özetlenen çevre denetim çalışmalarının yanı sıra, 2014 yılı Bakanlığımızca çevre denetimleri konusunda yenilikçi uygulamaların yapıldığı bir yıl olmuştur. Bunlardan biri olan Çevre denetimlerinin risk esaslı olarak planlanmasının yaygınlaştırılması için çalışmalar 2014 yılında 4 ili kapsayan proje ile başlatılmıştır. Proje 2015 yılında ilave 5 ilde daha yürütülecektir. Bir diğer girişim e-denetim projesidir. 2014 yılında tamamlanan E-Denetim yazılımı ile denetim tutanağı, rapor, idari yaptırım ve dava gibi çevre denetimlerinde tüm süreçler kayıt altına alınabilecektir.

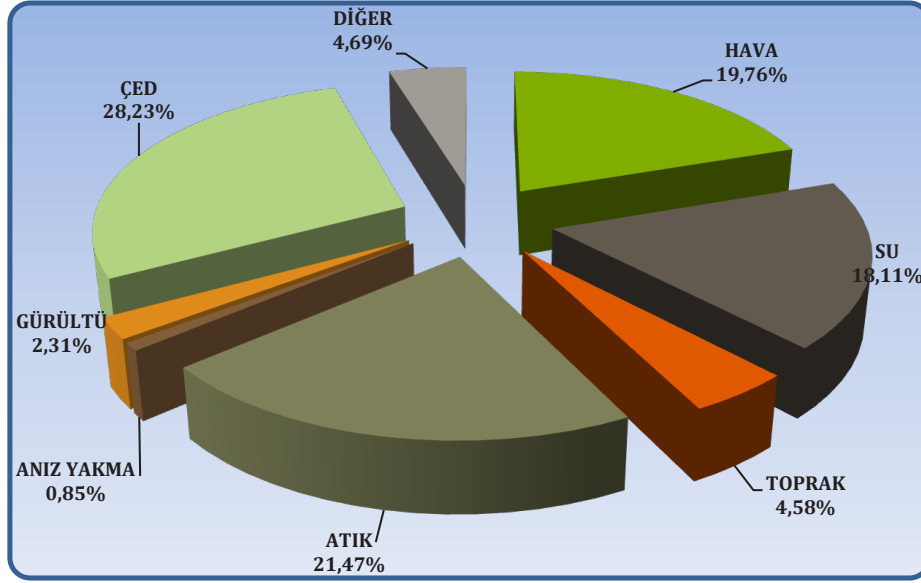
Çevre denetimlerinde denetçilerin olanaklarının iyileştirilmesi, çevre denetimlerinin verimliliği açısından önemlidir. 2014 yılında da Bakanlığımız, taşra teşkilatına denetim aracı ve denetim ekipmanları temin etmiştir. Ayrıca nitelikli personel istihdamının devamlılığı için, bu yıl da hem kurum içi eğitimler verilmiş hem de IMPEL ve ECRAN kapsamındaki projelere katılım sağlanması desteklenmiştir.

Önümüzdeki yıl çevre denetimlerimizin yanı sıra sektörel çevre denetim rehberlerinin tamamlanması, risk esaslı planlamanın yaygınlaştırılması, E-denetim yazılımının tüm illerimizde etkin olarak uygulanması, çevre eğitimleri gibi çalışmalarımız devam edecektir.

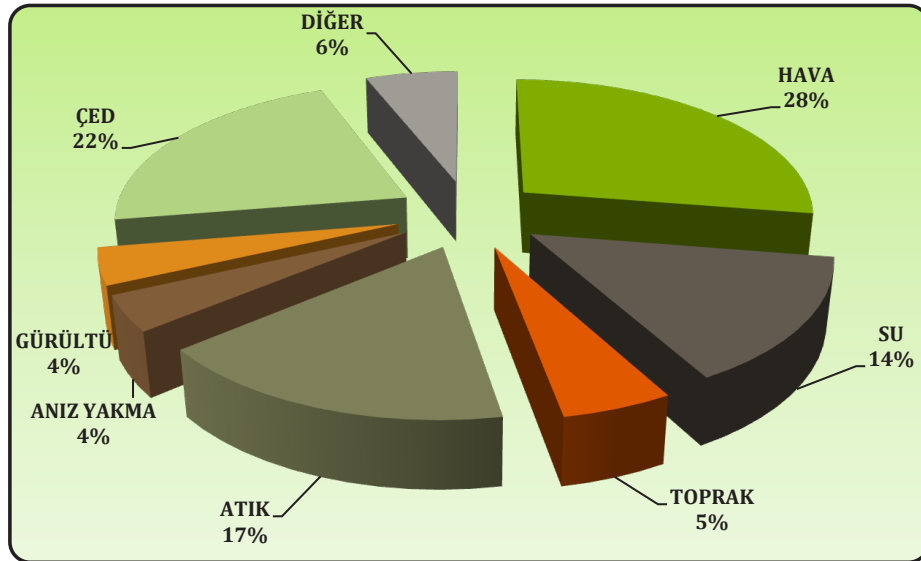
2014 yılı için özet denetim verileri aşağıdaki grafik ve tablolarda verilmiştir. Çizelge 21'de görüldüğü üzere 2014 yılı içerisinde Bakanlığımızca 43.969 adet çevre denetimi gerçekleştirilmiş, 2318 idari yaptırımda toplam 98.649.229 TL para cezası uygulanmış ve 119 faaliyet durdurma kararı verilmiştir. 2014 yılında işletmelere en fazla hava konusunda (638, %28) idari yaptırım uygulanırken, toplamda en fazla ceza miktarı ÇED konusunda (27.843.859 TL, %28,23) uygulanmıştır. Denetimlerin % 57'si planlı, %25'i ani olarak yapılırken, %18'i şikayet üzerine yapılmıştır.

Çizelge 21 - 2014 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetim ve idari yaptırımların sayısı

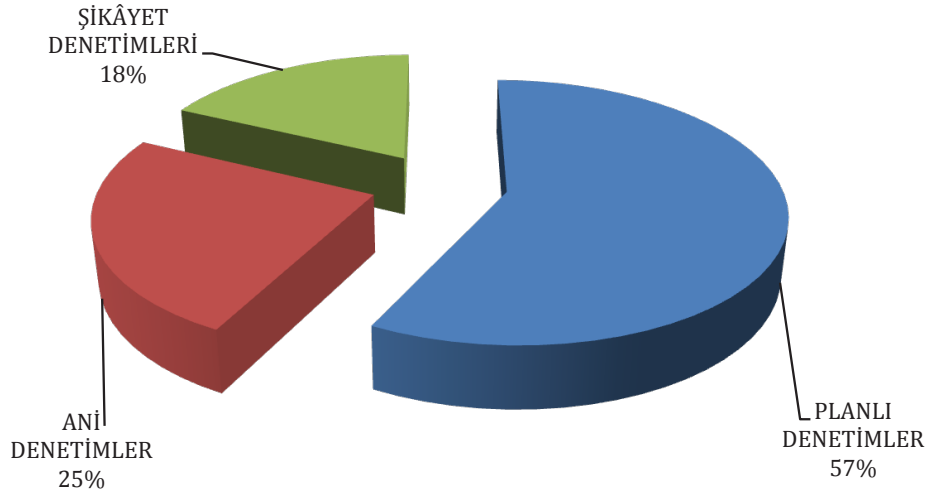
Denetim Sayısı	Kesilen Ceza Miktarı (TL)	İdari Yaptırım Sayısı	Faaliyet Durdurma
43.969	98.649.229	2.318	119

Grafik 14 – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım miktarının sektörlere göre dağılımı

Grafik 15 – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım sayılarının sektörlere göre dağılımı

Grafik 16 – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından uygulanan denetimlerin türlere göre dağılımı

2014 yılında İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerinin, Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile birlikte veya ayrı ayrı ya da İl Müdürlüğü'nün tek olarak yaptığı egzoz denetimlerinde tespit edilen 1.312 uygunsuzluk sonucunda 1.305.643 TL idari yaptırım uygulanmıştır. İllere göre egzoz denetimlerinde uygulanan cezalar Ek- 10'da verilmektedir.

Çizelge 22– 2014 yılı egzoz denetimi verileri

EGZOZ DENETİMLERİ				
	Denetim gün sayısı	Denetlenen araç sayısı	Kesilen ceza sayısı (adet)	Ceza miktarları (TL)
2014	1.432	37.164	1.312	1.305.643

2014 yılında İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri tarafından uygulanan 20.573 adet Piyasa Gözetimi ve Denetimi sonucunda 519.681 TL idari yaptırım uygulanmıştır. 2014 yılında İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimlerine ilişkin ayrıntılı veriler Ek- 11'de verilmektedir.

EKLER

Ek-1. 2014 yılında "2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2014/1)" gereğince uygulanan idari para cezası miktarları

2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin	Kanundaki ceza miktarı	1/1/2014-31/12/2014 tarihleri arasında uygulanacak ceza
(a) bendindeki ceza miktarları	500 TL	875 TL
	1.000 TL	1.755 TL
(b) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	42.232 TL
	48.000 TL	84.468 TL
(c) bendindeki ceza miktarları	6.000 TL	10.553 TL
	2.000 TL	3.515 TL
	300 TL	523 TL
(d) bendindeki ceza miktarları	(b) bendi için iki kat:	
	48.000 TL	84.468 TL
	96.000 TL	168.940 TL
	(c) bendi için iki kat:	
	12.000 TL	21.115 TL
	4.000 TL	7.035 TL
	600 TL	1.051 TL
	(d) bendinin ikinci cümlesindeki konutlarla ilgili olarak:	
	600 TL	1.051 TL
	(e) bendindeki ceza miktarı	10.000 TL
(f) bendindeki ceza miktarı	60.000 TL	105.587 TL
(g) bendindeki ceza miktarı	6.000 TL	10.553 TL
(h) bendindeki ceza miktarları	400 TL	700 TL
	1.200 TL	2.108 TL
	4.000 TL	7.035 TL
	12.000 TL	21.115 TL
(i) bendinin; 1 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton başına*:	
	40 TL	70,35 TL
	10 TL	17,55 TL
	100 KR	169 KR

Ek-1. 2014 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2014/1)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin	Kanundaki ceza miktarı	1/1/2014-31/12/2014 tarihleri arasında uygulanacak ceza
(i) bendinin; 2 no’lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton Başına*:	
	30 TL	52,75 TL
	6 TL	10,52 TL
	100 KR	169 KR
(i) bendinin; 3 no’lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton Başına*:	
	20 TL	35,16 TL
	4 TL	7,00 TL
	100 KR	169 KR
(i) bendinin; 4 no’lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton başına*:	
	10 TL	17,55 TL
	2 TL	3,47 TL
	40 KR	67 KR
(i) bendinin altıncı paragrafındaki ceza miktarları	24.000 TL	42.232 TL
	600 TL	1.051 TL
(i) bendindeki ceza miktarı	1.000 TL	1.755 TL
(j) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL	42.232 TL
	600 TL	1.051 TL
(k) bendindeki özel çevre koruma bölgelerine ilişkin ceza miktarı	20.000 TL	35.193 TL
	100.000 TL	175.981 TL
(l) bendindeki ceza miktarları	Dekar başına*:	
	20 TL	35,16 TL
	Metreküp başına*:	
	120 TL	211,15 TL
(m) bendindeki ceza miktarları	6.000 TL	10.553 TL
	4.000 TL	7.035 TL
(n) bendindeki ceza miktarları	48.000 TL	84.468 TL
	1.200 TL	2.108 TL
(o) bendindeki ceza miktarı	12.000 TL	21.115 TL
(p) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	42.232 TL

* = Bu bentlerdeki cezalar uygulanırken nihai ceza miktarı hesaplandıktan sonra küsurat kısmı dikkate alınmayacaktır.

Ek-1. 2014 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2014/1)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin	Kanundaki ceza miktarı	1/1/2013-31/12/2013 tarihleri arasında uygulanacak ceza
(r) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL	42.232 TL
	60.000 TL	105.587 TL
(s) bendindeki ceza miktarı	100 TL	169 TL
(t) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	3.519.697 TL
(u) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	3.519.697 TL
(v) bendindeki ceza miktarı	100.000 TL den	175.981 TL'den
	1.000.000 TL'ye kadar	1.759.846 TL'ye kadar
(y) bendindeki ceza miktarı	100.000 TL den	175.981 TL'den
	1.000.000 TL'ye kadar	1.759.846 TL'ye kadar
Geçici 4 üncü maddesinin 5 inci fıkrasındaki ceza miktarları	Belediyelerde;	Belediyelerde;
	· Nüfusu 100.000'den fazla olanlarda:	· Nüfusu 100.000'den fazla olanlarda:
	50.000 TL	87.987 TL
	· Nüfusu 100.000 – 50.000 arasında olanlarda:	· Nüfusu 100.000 – 50.000 arasında olanlarda:
	30.000 TL	52.792 TL
	· Nüfusu 50.000 – 10.000 arasında olanlarda:	· Nüfusu 50.000 – 10.000 arasında olanlarda:
	20.000 TL	35.193 TL
	· Nüfusu 10.000 – 2.000 arasında olanlarda:	· Nüfusu 10.000 – 2.000 arasında olanlarda:
	10.000 TL	17.594 TL
	· Organize Sanayi Bölgelerinde:	· Organize Sanayi Bölgelerinde:
100.000 TL	175.981 TL	
· Bunların dışında kalan endüstri ve atıksu üreten her türlü tesiste:	· Bunların dışında kalan endüstri ve atıksu üreten her türlü tesiste:	
60.000 TL	105.587 TL	

Ek-2. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının sektörel bazda yıllara göre dağılımı

YIL	SEKTÖRLER												ULAŞIM KİTİ				TURİZM KONUT											
	SANAYİ				ENERJİ				MADEN				ATIK-KİMYA				TARIM GIDA											
	A ¹	B ²	C ³	D ⁴	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D				
03.12.1993-1998	69	2	312	15	14	1	25	0	159	7	1.903	113	37	0	188	9	23	0	292	14	26	2	98	5	54	1	171	4
1999	15	0	32	0	13	0	4	0	7	1	336	10	4	0	26	1	4	0	87	0	7	0	13	0	7	1	26	0
2000	13	0	42	1	23	0	4	0	32	1	516	12	6	0	38	2	5	0	101	1	6	0	18	0	22	0	45	2
2001	22	1	58	1	23	0	9	1	22	1	513	10	24	3	77	0	6	0	112	0	4	0	21	0	18	0	69	0
2002	24	0	66	0	17	0	20	0	24	0	600	5	23	0	136	0	5	0	146	1	6	0	21	0	18	0	79	0
2003	5	0	215	0	14	0	28	1	18	0	877	1	24	0	196	0	6	1	223	0	12	0	37	0	1	0	139	1
2004	3	0	248	0	18	0	68	0	17	0	1.155	7	23	0	230	0	8	1	238	0	12	0	49	0	5	0	134	0
2005	9	0	204	0	17	0	117	0	14	0	1.305	8	27	0	338	1	8	0	237	1	15	0	57	0	12	0	200	1
2006	13	1	210	0	17	0	180	0	21	2	1.806	25	42	1	526	2	4	0	400	2	16	0	72	0	10	0	247	0
2007	34	1	426	0	41	0	233	2	38	0	2.068	81	34	0	436	3	14	0	573	0	29	0	75	0	19	0	403	0
2008	22	0	454	1	59	0	248	3	46	0	1.734	30	33	1	347	0	15	0	562	1	25	0	74	0	17	0	238	0
2009	17	0	413	0	58	0	648	34	48	1	1.717	8	35	0	200	0	24	0	345	0	17	0	29	1	2	0	197	0
2010	39	0	655	0	87	0	285	34	56	1	1.754	3	25	0	241	0	22	0	662	0	25	1	45	2	0	0	290	0
2011	31	0	770	0	80	0	300	15	74	0	2.136	18	33	0	305	0	60	0	737	7	24	0	87	1	6	0	257	0
2012	41	0	569	1	125	0	296	16	144	0	1.745	17	32	0	326	0	57	0	562	2	21	0	38	1	6	0	223	0
2013	39	0	578	0	150	0	273	5	123	0	1.561	22	60	0	267	6	84	0	617	0	18	0	37	0	3	0	280	1
2014	60	0	497	0	137	0	210	1	133	0	1.679	13	36	1	280	0	59	0	925	1	26	0	40	0	20	0	427	0
TOPLAM	456	5	5.749	19	893	1	2.948	112	976	14	23.405	383	498	6	4.157	24	404	2	6.819	30	289	3	811	10	220	2	3.425	9

1 ÇED Olumlu Kararı

2 ÇED Olumsuz Kararı

3 ÇED Gerekli Değildir Kararı

4 ÇED Gerekli Kararı

Ek-3. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının yıllara göre dağılımı

	EK-1		EK-2		GENEL TOPLAM
	ÇED	ÇED Olumsuz	ÇGD	ÇG	EK-1 + EK-2
03.12.1993-1998	382	13	2.989	160	3.544
1999	57	2	524	11	594
2000	107	1	764	18	890
2001	119	5	859	12	995
2002	117	0	1.068	6	1.191
2003	80	1	1.715	3	1.799
2004	86	1	2.122	7	2.216
2005	102	0	2.458	11	2.571
2006	123	4	3.441	29	3.597
2007	209	1	4.214	86	4.510
2008	217	1	3.657	35	3.910
2009	201	1	3.549	43	3.794
2010	254	2	3.932	39	4.227
2011	308	0	4.592	41	4.941
2012	426	0	3.759	37	4.222
2013	477	0	3.613	34	4.124
2014	471	1	4.058	15	4.545
TOPLAM	3.736	33	47.314	587	51.670

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TÜRKİYE	380	60	108	119	115	79	86	103	122	212	217	203	250	296	445	540	528
TR621	4	1	4	1	3	0	1	2	4	10	5	9	9	9	18	30	33
TRC12	1	1	0	1	0	1	1	0	0	2	0	1	1	0	3	5	5
TR332	9	2	1	1	1	0	1	0	1	3	3	1	1	19	7	10	10
TRA21	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	2	1	1
TR834	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	2	0	2	1	2	4
TR510	8	1	4	7	3	6	5	5	12	18	21	12	11	15	34	32	42
TR611	21	4	11	12	16	4	5	12	2	5	2	1	4	3	6	7	16
TR905	1	0	0	1	0	2	4	0	0	1	2	2	5	5	24	12	10
TR321	9	0	0	1	1	2	1	1	3	2	3	2	4	4	9	8	8
TR221	9	1	3	2	1	3	3	0	1	5	10	8	6	9	11	10	13
TR413	14	1	3	4	0	0	2	1	0	3	1	0	3	2	8	7	3
TRB13	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	2	2	7	6	6
TRB23	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	1	3	0	1	3	2
TR424	5	0	0	2	0	0	1	1	0	2	5	1	6	3	5	5	8
TR613	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	1
TR411	19	0	0	4	3	3	1	6	3	4	2	6	5	2	11	16	18
TR222	27	2	3	1	3	2	1	4	1	8	3	3	6	5	11	16	10
TR822	0	2	0	0	2	0	0	2	2	4	4	0	2	3	1	2	8
TR833	1	0	0	3	1	0	1	1	0	2	0	1	0	1	1	3	2
TR322	4	2	2	1	1	0	0	0	2	3	3	0	2	3	5	2	2
TRC22	1	0	1	0	2	0	0	0	1	2	0	2	0	0	4	3	4
TR212	6	1	1	2	0	0	1	0	1	0	0	2	0	2	0	4	5

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TRB12	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	2	1	1	1	7	3
TRA12	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	1	1	1	3	8	5
TRA11	0	0	3	0	1	1	1	4	0	2	4	4	3	6	5	15	6
TR412	3	2	2	2	1	0	0	0	0	3	1	2	4	4	11	8	8
TRC11	0	1	0	2	3	0	0	0	0	1	2	1	2	12	4	8	4
TR903	1	0	0	0	1	2	0	2	0	3	5	3	3	3	7	5	4
TR906	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	1	1	2	5	2	3
TRB24	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3	2	2
TR631	8	0	0	3	2	1	3	0	3	7	7	3	8	8	9	11	4
TR612	4	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	3
TR622	9	1	2	3	5	1	5	2	6	2	4	5	4	2	9	9	8
TR100	28	4	6	5	8	3	4	6	8	10	13	3	4	9	8	10	9
TR310	35	4	5	7	5	9	8	11	6	13	14	34	19	18	23	38	24
TRA22	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	3	1	1	1
TR821	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	4	4	3	5	7	8	3
TR721	2	3	10	4	3	1	2	0	3	2	3	1	3	5	6	5	10
TR213	3	0	0	1	3	1	3	2	0	2	1	4	2	1	5	4	5
TR715	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	3	4	3
TR421	28	2	2	8	3	6	6	5	1	9	7	7	11	13	13	14	12
TR521	8	2	4	3	3	5	1	1	2	6	5	6	4	14	18	16	18
TR333	5	1	1	3	1	1	0	0	2	0	1	1	6	4	7	7	8
TRB11	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	2	2	2	1	9	9	7
TR331	12	1	2	2	1	1	1	0	3	2	3	6	9	7	13	14	11
TR632	1	1	0	1	2	1	0	2	3	7	3	1	7	9	3	7	10

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TRC31	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	3	0	3	3
TR323	25	2	9	1	1	2	8	4	3	4	4	1	7	10	5	8	8
TRB22	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	1	1	1	3
TR714	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	2	0	1	2
TR713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	3	4	3	3
TR902	4	0	1	2	0	1	1	2	3	3	3	2	1	3	3	8	5
TR904	2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	4	2	8	3	3	2	3
TR422	11	4	2	2	3	0	2	0	1	4	3	2	1	6	7	8	12
TR831	3	1	1	1	2	3	1	0	3	4	10	7	9	6	15	8	3
TRC34	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3	2	6	1	3	3	4
TR823	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1
TR722	0	1	2	1	3	0	0	1	0	1	2	2	2	2	9	11	11
TR211	11	2	5	8	10	1	1	5	4	7	5	5	8	6	9	24	17
TR832	2	0	1	0	0	0	0	1	3	1	3	2	2	3	6	4	6
TR901	2	0	0	1	1	0	1	2	3	6	2	0	3	4	5	3	3
TRB14	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1
TRC21	1	1	3	1	0	0	1	2	3	0	2	1	1	2	7	2	1
TR334	1	0	1	1	1	1	1	0	1	2	0	2	0	3	4	1	6
TRB21	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	4	2	2	0	1	4	0
TR723	0	1	0	0	0	1	1	1	2	1	0	0	0	0	0	6	6
TR811	4	1	2	1	3	0	0	1	5	5	1	3	1	1	3	1	3
TR712	1	0	0	1	0	2	0	1	0	1	3	2	2	1	1	5	4
TRA13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
TR522	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	4	1	1	4	7

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TR711	3	0	0	2	3	2	0	0	1	1	0	1	3	3	0	5	6
TRC32	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	2	5
TRC33	1	1	0	1	1	0	0	2	1	1	2	2	1	1	0	2	4
TR813	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	1	0	5	1
TRA24	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	2
TRA23	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
TR425	3	1	1	1	1	0	0	4	4	2	3	3	7	1	1	1	4
TR812	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	6	2
TRC13	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
TR633	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	0	2	2	3	3
TR423	0	1	0	1	1	1	0	1	3	3	0	1	3	2	3	3	4

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993–2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
		DÜZEY 3	2989	524	764	859	1068	1715	2119	2441	3441	4214	3657	3550	3932	4592	3789
TR621	148	19	18	17	27	38	44	67	95	107	109	90	96	105	86	48	78
TRC12	19	7	0	4	4	7	11	20	11	23	7	45	45	47	28	29	45
TR332	11	4	8	17	8	24	29	39	51	83	34	44	45	103	35	86	79
TRA21	0	0	0	6	3	3	5	3	6	2	10	20	18	27	21	18	23
TR834	15	3	4	1	0	15	11	8	21	26	14	16	25	22	13	19	18
TR510	39	2	7	21	31	34	98	77	141	175	98	107	128	147	122	158	240
TR611	194	30	45	82	82	118	97	157	210	165	188	82	127	121	91	72	172
TR905	2	1	6	3	11	9	5	4	13	17	25	18	32	17	27	27	27
TR321	81	12	20	17	21	44	51	61	70	101	76	64	55	43	66	61	98
TR221	90	15	21	37	39	38	43	61	93	65	81	137	104	129	132	122	109
TR413	22	15	15	11	9	27	38	27	51	56	55	61	61	47	49	36	49
TRB13	0	1	0	3	2	14	7	0	7	11	9	13	15	43	12	14	22
TRB23	0	0	0	3	0	11	7	6	4	22	16	14	22	29	10	20	12
TR424	11	0	5	7	5	16	7	10	19	52	33	29	45	81	58	50	39
TR613	43	22	24	22	8	8	18	18	57	52	59	50	44	69	61	68	56
TR411	119	23	28	26	42	65	74	81	152	174	126	115	130	164	105	126	166
TR222	86	9	21	28	27	55	47	29	58	68	72	72	32	61	51	45	58
TR822	1	0	1	2	2	1	4	7	16	31	38	21	28	40	32	30	40
TR833	6	3	2	1	0	13	23	34	52	58	34	39	51	33	36	26	33
TR322	101	8	26	18	26	26	34	31	43	70	72	52	64	89	54	55	92
TRC22	26	9	18	12	15	31	36	70	55	71	52	31	67	71	31	38	57
TR212	63	0	10	13	7	10	32	23	24	30	25	42	23	28	39	30	29
TRB12	2	0	0	10	17	20	16	10	54	57	68	38	94	72	45	57	79
TRA12	4	0	2	5	3	7	10	26	19	33	48	61	28	44	31	29	28

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993–2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ERZURUM	8	4	6	8	14	14	24	38	34	37	42	59	53	67	79	57	38
ESKİŞEHİR	65	12	21	18	18	16	45	34	56	96	70	62	67	76	68	63	51
GAZİANTEP	44	9	7	30	16	29	23	34	40	70	30	59	57	78	49	52	47
GİRESUN	3	1	6	5	12	14	6	7	19	33	14	21	39	52	32	21	19
GÜMÜŞHANE	1	2	4	6	3	18	10	17	19	29	10	22	32	43	37	32	17
HAKKARİ	0	0	0	0	3	4	4	1	6	7	12	15	13	23	8	3	4
HATAY	141	12	10	2	10	10	22	40	39	81	106	98	62	82	46	50	40
ISPARTA	50	4	13	1	13	10	16	15	35	26	33	34	37	48	41	21	58
MERSİN	115	23	21	21	25	26	21	34	59	85	103	69	62	86	83	69	89
İSTANBUL	20	7	8	27	49	61	143	123	211	209	206	188	193	248	260	201	253
İZMİR	185	20	41	35	47	100	124	122	122	173	153	163	138	163	190	159	143
KARS	0	0	0	0	0	10	12	17	15	23	17	27	27	41	28	17	6
KASTAMONU	37	18	22	12	18	6	12	18	21	27	31	34	31	46	36	35	41
KAYSERİ	67	13	14	15	17	45	43	68	77	134	78	72	121	126	70	74	76
KIRKLARELİ	53	6	4	0	4	17	21	13	31	23	12	23	12	28	40	41	33
KİRŞEHİR	1	0	0	2	9	5	12	11	21	15	15	22	22	25	32	15	26
KOCAELİ	103	12	17	31	32	42	45	55	85	102	71	71	80	104	78	63	73
KONYA	185	37	34	27	19	51	67	89	135	120	125	126	124	113	131	121	148
KÜTAHYA	20	14	4	6	9	21	60	47	26	58	59	57	53	73	70	73	79
MALATYA	5	2	9	7	7	23	24	10	27	48	27	34	75	75	57	40	60
MANİSA	117	18	24	26	27	28	44	62	82	88	81	93	93	73	76	129	127
KAHRAMANMARAŞ	16	2	10	8	13	26	17	26	48	62	53	53	78	73	48	53	41
MARDİN	1	0	0	2	4	6	10	20	19	27	32	25	41	31	14	16	16
MUĞLA	111	23	45	46	81	121	131	120	120	209	92	46	46	55	46	63	70
MUŞ	1	0	0	0	3	5	8	3	6	6	4	4	24	25	8	2	22

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993–2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
TR714	NEVŞEHİR	17	3	1	8	3	17	10	8	18	31	24	21	27	30	19	29	26
TR713	NİĞDE	31	0	4	0	6	14	9	9	20	34	43	35	39	45	27	45	49
TR902	ORDU	28	8	13	3	7	10	14	18	42	42	31	42	55	62	45	46	43
TR904	RİZE	1	0	6	4	2	7	12	12	24	13	13	20	10	23	12	10	11
TR422	SAKARYA	55	8	16	17	47	46	37	38	38	53	71	28	67	80	85	70	55
TR831	SAMSUN	25	7	6	4	9	21	36	49	62	40	31	32	37	40	32	48	72
TRC34	SIİRT	0	0	2	4	1	9	4	4	9	4	9	10	24	15	31	5	14
TR823	SİNOP	17	6	4	14	2	5	6	14	14	8	13	17	22	19	14	18	14
TR722	SİVAS	3	1	1	3	11	20	35	20	86	81	75	75	90	114	68	70	64
TR211	TEKİRDAĞ	82	6	7	17	16	40	55	74	67	100	87	59	51	52	81	79	62
TR832	TOKAT	3	1	2	4	11	8	11	27	28	28	12	18	26	36	22	17	36
TR901	TRABZON	87	15	18	8	8	8	22	27	34	37	43	50	48	76	43	34	25
TRB14	TUNCELİ	3	1	0	0	3	8	5	8	4	14	13	8	16	8	6	11	14
TRC21	ŞANLIURFA	12	11	10	7	5	6	26	39	57	38	44	45	40	72	42	52	41
TR334	UŞAK	39	4	10	6	5	6	12	19	28	32	47	47	64	88	73	55	59
TRB21	VAN	9	4	13	11	14	10	20	11	16	27	36	47	71	37	50	30	19
TR723	YOZGAT	0	2	1	6	7	10	12	15	23	33	28	30	34	38	31	44	26
TR811	ZONGULDAK	44	4	6	8	10	19	13	25	28	30	35	18	17	23	24	26	18
TR712	AKSARAY	7	0	2	5	3	4	6	8	9	19	15	9	34	24	13	19	20
TRA13	BAYBURT	1	0	0	0	0	3	4	8	8	8	10	7	14	36	20	11	11
TR522	KARAMAN	8	5	4	0	1	6	10	10	16	31	16	32	38	21	21	25	38
TR711	KIRIKKALE	1	0	0	3	10	17	8	12	14	36	29	12	25	21	24	22	17
TRC32	BATMAN	0	0	0	6	11	15	6	12	17	10	18	24	16	12	15	10	12
TRC33	ŞIRNAK	1	0	0	3	5	21	8	12	8	17	0	27	0	7	12	5	7
TR813	BARTIN	8	8	0	1	6	7	11	7	7	7	4	7	5	10	21	15	3

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993–2014 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

IBBS	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TRA24	0	0	0	0	2	3	5	1	5	12	4	12	25	22	15	15	14
TRA23	0	0	0	0	0	3	0	3	5	4	11	9	15	6	3	3	2
TR425	13	2	3	6	8	9	8	14	23	13	9	14	8	6	14	3	10
TR812	29	1	15	2	3	5	5	7	12	11	16	6	8	25	11	18	18
TRC13	5	1	3	3	3	4	2	5	5	6	5	9	4	7	4	3	2
TR633	19	3	10	2	2	4	9	19	25	28	24	30	28	26	29	25	15
TR423	9	1	6	3	5	8	7	13	14	30	16	12	15	25	23	16	15

Ek-6. 2014 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı

	İLLER	GFB EK-1	GFB EK-2	GFB (EK-1+EK-2)	Çevre İzni/Lisansı (EK-1)	Çevre İzni/Lisansı (EK-2)	Çevre İzni/Lisansı (EK-1+EK-2)
1	ADANA	12	61	73	9	65	74
2	ADİYAMAN	1	12	13	0	8	8
3	AFYONKARAHİSAR	1	12	13	2	17	19
4	AĞRI	0	1	1	0	0	0
5	AMASYA	1	9	10	1	7	8
6	ANKARA	35	129	164	30	124	154
7	ANTALYA	10	84	94	11	84	95
8	ARTVİN	0	67	67	0	62	62
9	AYDIN	9	13	22	7	14	21
10	BALIKESİR	9	60	69	6	54	60
11	BİLECİK	6	21	27	4	16	20
12	BİNGÖL	0	13	13	0	11	11
13	BİTLİS	1	3	4	0	2	2
14	BOLU	1	14	15	1	18	19
15	BURDUR	2	11	13	0	14	14
16	BURSA	29	245	274	27	221	248
17	ÇANAKKALE	4	46	50	2	43	45
18	ÇANKIRI	0	3	3	0	7	7
19	ÇORUM	4	50	54	2	55	57
20	DENİZLİ	8	57	65	5	46	51
21	DİYARBAKIR	1	17	18	0	10	10
22	EDİRNE	0	24	24	2	24	26
23	ELAZIĞ	1	17	18	3	25	28
24	ERZİNCAN	4	4	8	0	3	3
25	ERZURUM	0	27	27	3	11	14
26	ESKİŞEHİR	9	56	65	8	61	69
27	GAZİANTEP	11	79	90	9	68	77
28	GİRESUN	1	12	13	2	4	6
29	GÜMÜŞHANE	0	13	13	0	17	17
30	HAKKARİ	0	1	1	0	2	2
31	HATAY	13	42	55	9	45	54
32	ISPARTA	1	34	35	0	24	24
33	MERSİN	6	54	60	5	63	68
34	İSTANBUL	50	346	396	60	321	381

Ek-6. 2014 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı (devam)

	İLLER	GFB EK-1	GFB EK-2	GFB (EK-1+EK-2)	Çevre İzni/Lisansı (EK-1)	Çevre İzni/Lisansı (EK-2)	Çevre İzni/Lisansı (EK-1+Ek-2)
35	İZMİR	36	287	323	48	308	356
36	KARS	0	5	5	0	1	1
37	KASTAMONU	3	16	19	0	19	19
38	KAYSERİ	16	68	84	10	27	37
39	KIRKLARELİ	5	42	47	5	33	38
40	KIRŞEHİR	1	7	8	1	20	21
41	KOCAELİ	46	193	239	51	241	292
42	KONYA	11	139	150	7	116	123
43	KÜTAHYA	6	29	35	5	31	36
44	MALATYA	2	27	29	1	29	30
45	MANİSA	7	62	69	15	57	72
46	KAHRAMANMARAŞ	4	21	25	2	18	20
47	MARDİN	1	8	9	1	13	14
48	MUĞLA	7	165	172	9	205	214
49	MUŞ	1	9	10	0	5	5
50	NEVŞEHİR	5	26	31	1	15	16
51	NİĞDE	4	17	21	3	22	25
52	ORDU	0	26	26	1	19	20
53	RİZE	0	37	37	0	20	20
54	SAKARYA	9	58	67	13	48	61
55	SAMSUN	5	42	47	11	40	51
56	SİİRT	0	7	7	0	3	3
57	SİNOP	0	19	19	0	25	25
58	SİVAS	7	24	31	3	13	16
59	TEKİRDAĞ	17	116	133	19	121	140
60	TOKAT	2	15	17	3	12	15
61	TRABZON	2	50	52	0	39	39
62	TUNCELİ	0	0	0	0	3	3
63	ŞANLIURFA	1	25	26	2	29	31
64	UŞAK	12	50	62	13	18	31
65	VAN	2	8	10	1	1	2
66	YOZGAT	2	17	19	2	16	18
67	ZONGULDAK	1	13	14	3	17	20

Ek-6. 2014 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı (devam)

	İLLER	GFB EK-1	GFB EK-2	GFB (EK-1+EK-2)	Çevre İzni/Lisansı (EK-1)	Çevre İzni/Lisansı (EK-2)	Çevre İzni/Lisansı (EK-1+Ek-2)
68	AKSARAY	2	18	20	0	13	13
69	BAYBURT	0	3	3	0	2	2
70	KARAMAN	0	10	10	1	5	6
71	KIRIKKALE	5	17	22	4	8	12
72	BATMAN	2	23	25	1	8	9
73	ŞIRNAK	0	0	0	0	2	2
74	BARTIN	1	13	14	1	24	25
75	ARDAHAN	0	3	3	0	1	1
76	İĞDIR	1	11	12	0	5	5
77	YALOVA	1	12	13	1	12	13
78	KARABÜK	0	20	20	0	12	12
79	KİLİS	1	10	11	0	9	9
80	OSMANİYE	5	19	24	5	16	21
81	DÜZCE	1	18	19	5	15	20
	TOPLAM	464	3.442	3.906	456	3.262	3.718

Ek – 7. 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

	İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	KAPATMA/ DURDURMA
1	Adana	1.833	819.308,0	10
2	Adıyaman	530	333.681,0	
3	Afyonkarahisar	224	368.335,0	
4	Ağrı	23	43.418,0	1
5	Amasya	253	190.043,0	
6	Ankara	1.830	5.571.079,0	
7	Antalya	929	1.940.019,0	
8	Artvin	156	87.970,0	
9	Aydın	777	857.985,0	2
10	Balıkesir	604	589.362,0	
11	Bilecik	467	1.057.069,0	
12	Bingöl	44	75.472,0	
13	Bitlis	95	17.594,0	
14	Bolu	420	265.355,0	
15	Burdur	235	211.160,0	
16	Bursa	1.057	6.993.058,0	
17	Çanakkale	469	911.474,0	
18	Çankırı	109	112.608,0	
19	Çorum	305	400.133,0	
20	Denizli	798	500.460,0	
21	Diyarbakır	295	80.935,0	
22	Edirne	826	49.436,0	
23	Elazığ	441	193.113,0	
24	Erzincan	75	51.778,0	1
25	Erzurum	351	172.475,0	
26	Eskişehir	792	375.086,0	1
27	Gaziantep	890	205.072,0	
28	Giresun	332	535.529,0	
29	Gümüşhane	50	128.876,0	
30	Hakkari	89	241.317,0	2
31	Hatay	510	156.665,0	
32	Isparta	385	739.446,0	1
33	Mersin	628	557.451,0	
34	İstanbul	5.849	6.281.623,1	14
35	İzmir	2.922	17.685.136,0	1
36	Kars	65	309.637,0	
37	Kastamonu	206	882.271,0	
38	Kayseri	593	822.446,0	

Ek – 7. 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

	İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	KAPATMA/ DURDURMA
39	Kırklareli	378	255.928,0	
40	Kırşehir	182	145.866,0	
41	Kocaeli	2.131	9.581.420,0	6
42	Konya	435	1.663.315,0	5
43	Kütahya	99	441.650,0	
44	Malatya	371	59.826,0	
45	Manisa	1.455	1.143.773,4	
46	Kahramanmaraş	548	501.594,8	
47	Mardin	163	239.251,0	
48	Muğla	811	500.618,0	
49	Muş	126	42.223,0	
50	Nevşehir	190	204.992,0	
51	Niğde	197	606.943,0	
52	Ordu	380	529.395,0	
53	Rize	453	345.350,0	
54	Sakarya	692	1.795.163,0	3
55	Samsun	664	96.774,0	1
56	Siirt	73	163.208,0	
57	Sinop	126	0,0	
58	Sivas	228	867.744,0	4
59	Tekirdağ	1.657	6.393.525,0	19
60	Tokat	301	323.821,0	4
61	Trabzon	452	1.832.626,0	
62	Tunceli	63	59.826,0	
63	Şanlıurfa	440	724.386,0	
64	Uşak	111	722.892,0	
65	Van	126	3.674,0	
66	Yozgat	106	0,0	
67	Zonguldak	180	139.198,0	
68	Aksaray	121	316.710,0	
69	Bayburt	90	19.284,0	
70	Karaman	162	467.324,0	
71	Kırıkkale	359	0,0	
72	Batman	293	270.990,0	
73	Şırnak	508	214.674,0	
74	Bartın	257	91.258,0	
75	Ardahan	60	70.376,0	
76	Iğdır	100	17.594,0	

Ek – 7. 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

	İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	KAPATMA/ DURDURMA
77	Yalova	498	1.119.698,0	
78	Karabük	216	75.993,0	
79	Kilis	320	0,0	
80	Osmaniye	591	335.970,0	1
81	Düzce	504	695.441,4	1
	TOPLAM	43.674	83.894.172,0	77

Ek – 8. 2014 yılında Bakanlık merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı

ÇŞİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂYET DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Adana	1.033	608	192	1.833
Adıyaman	157	318	55	530
Afyonkarahisar	135	50	39	224
Ağrı	16	7	0	23
Aksaray	57	35	29	121
Amasya	150	35	68	253
Ankara	1.427	149	254	1.830
Antalya	490	96	343	929
Ardahan	2	39	19	60
Artvin	1	104	51	156
Aydın	283	257	237	777
Balıkesir	436	75	93	604
Bartın	109	21	127	257
Batman	13	211	69	293
Bayburt	38	26	26	90
Bilecik	135	286	46	467
Bingöl	9	21	14	44
Bitlis	10	73	12	95
Bolu	97	141	182	420
Burdur	3	206	26	235
Bursa	636	83	338	1.057
Çanakkale	153	248	68	469
Çankırı	21	88	0	109
Çorum	121	131	53	305
Denizli	696	34	68	798
Diyarbakır	117	54	124	295
Düzce	236	47	221	504
Edirne	765	31	30	826
Elazığ	272	74	95	441
Erzincan	5	28	42	75
Erzurum	86	211	54	351
Eskişehir	512	54	226	792
Gaziantep	330	411	149	890
Giresun	192	19	121	332
Gümüşhane	37	10	3	50
Hakkari	89	0	0	89
Hatay	276	130	104	510
İğdır	57	42	1	100

Ek – 8. 2014 yılında Bakanlık merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı (devam)

ÇŞİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂYET DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Isparta	108	166	111	385
İstanbul	3.533	1697	619	5.849
İzmir	2.222	304	396	2.922
Kahramanmaraş	109	295	144	548
Karabük	159	16	41	216
Karaman	26	69	67	162
Kars	2	45	18	65
Kastamonu	94	73	39	206
Kayseri	95	352	146	593
Kırıkkale	179	66	114	359
Kırklareli	246	14	118	378
Kırşehir	3	129	50	182
Kilis	277	27	16	320
Kocaeli	1.355	527	249	2.131
Konya	288	66	81	435
Kütahya	24	57	18	99
Malatya	214	122	35	371
Manisa	1.032	113	310	1.455
Mardin	72	44	47	163
Mersin	447	75	106	628
Muğla	500	33	278	811
Muş	65	40	21	126
Nevşehir	132	33	25	190
Niğde	84	96	17	197
Ordu	123	190	67	380
Osmaniye	479	38	74	591
Rize	278	39	136	453
Sakarya	494	64	134	692
Samsun	362	82	220	664
Siirt	34	28	11	73
Sinop	64	23	39	126
Sivas	178	50	0	228
Şanlıurfa	251	133	56	440
Şırnak	7	491	10	508
Tekirdağ	1.459	71	127	1.657
Tokat	227	16	58	301
Trabzon	325	16	111	452
Tunceli	30	14	19	63

Ek – 8. 2014 yılında Bakanlık merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı (devam)

ÇŞİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂYET DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Uşak	52	35	24	111
Van	10	105	11	126
Yalova	387	37	74	498
Yozgat	8	56	42	106
Zonguldak	13	149	18	180
Toplam	25.249	10.549	7.876	43.674
Merkez	40	255	0	295
GENEL TOPLAM	25.289	10.804	7.876	43.969

Ek – 9. 2009-2014 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin denetim sayıları ve ceza miktarları

ÇŞİM	Yıllar	Denetim Sayıları								Ceza Miktarları (TL)							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014				
Adana		1.800	2.152	2.371	819	1.356	1.833	1.417.159	1.175.590	934.081	1.607.905,76	583.692,61	819.308				
Adıyaman		107	102	163	89	195	530	97.158	7.934	45.985	65.288,00	458.839,00	333.681				
Afyonkarahisar		110	218	631	317	128	224	176.667	3.926	298.822	151.501,00	450.381,00	368.335				
Ağrı		183	254	182	13	5	23	31.062	2.792	64.349	90.557,00	18.691,64	43.418				
Amasya		82	175	146	187	317	253	75.752	97.384	244.767	229.430,00	300.597,00	190.043				
Ankara		1.051	1.609	1.348	2.051	1.214	1.830	1.870.175	3.257.365	1.847.025	4.453.145,10	3.799.726,96	5.571.079				
Antalya		1.068	1.369	1.552	634	960	929	572.108	1.198.190	1.306.240	569.411,00	1.310.702,00	1.940.019				
Artvin		99	138	233	58	121	156	290.209	193.854	114.601	465.705,00	0,00	87.970				
Aydın		747	648	802	1042	708	777	967.913	34.598	1.129.744	651.344,75	330.489,00	857.985				
Balıkesir		792	495	776	1059	734	604	465.931	1.667.790	873.903	1.270.279,82	841.255,00	589.362				
Bilecik		311	138	84	191	347	467	120.865	222.878	177.088	22.982,00	267.628,00	1.057.069				
Bingöl		39	74	43	46	22	44	15.526	22.867	42.844	23.905,00	51.276,00	75.472				
Bitlis		69	193	74	19	21	95	51.768	148.656	102.921	0,00	50.787,00	17.594				
Bolu		102	408	522	674	464	420	131.776	283.464	280.394	92.449,00	283.787,77	265.355				
Burdur		157	419	452	186	234	235	54.501	98.812	59.505	0,00	429.858,00	211.160				
Bursa		503	1.554	640	517	1.041	1.057	2.314.090	1.619.493	2.384.814	1.941.290,00	2.992.752,00	6.993.058				
Çanakkale		454	453	570	345	401	469	543.695	1.031.543	406.341	591.183,00	753.559,00	911.474				
Çankırı		98	149	192	185	137	109	57.971	172.003	197.975	267.220,00	174.793,00	112.608				
Çorum		436	517	987	865	337	305	543.861	517.866	180.268	180.660,84	219.977,26	400.133				
Denizli		229	266	623	319	506	798	31.062	31.745	59.827	179.044,00	456.070,30	500.460				
Diyarbakır		87	563	186	678	353	295	165.626	2.516.813	190.876	15.705,00	125.337,00	80.935				
Edirne		401	763	769	625	742	826	123.545	331.053	12.070	117.397,00	221.956,00	49.436				

Ek – 9. 2009-2014 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin denetim sayıları ve ceza miktarları (devam)

ÇŞİM	Yıllar	Denetim Sayıları										Ceza Miktarları (TL)									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
Elazığ	587	544	984	222	119	441	177.729	264.943	265.080	226.347,00	57.565,00	193.113									
Erzincan	33	297	329	94	62	75	43.755	26.452	64.099	85.297,00	36.092,00	51.778									
Erzurum	773	334	917	374	372	351	293.306	361.606	167.469	372.041,00	419.583,00	172.475									
Eskişehir	917	827	731	877	844	792	337.633	319.858	463.908	305.871,00	709.441,42	375.086									
Gaziantep	998	954	1.125	1.076	1.099	890	284.905	336.367	367.523	854.980,00	536.156,00	205.072									
Giresun	769	405	531	452	420	332	116.401	419.538	402.104	422.897,00	149.890,00	535.529									
Gümüşhane	0	179	63	43	47	50	0	33.094	14.244	187.194,00	301.381,00	128.876									
Hakkâri	136	75	770	35	88	89	0	26.452	0	37.064,00	16.929,00	241.317									
Hatay	274	317	727	232	651	510	2.561.833	443.177	469.410	375.818,21	164.661,00	156.665									
Isparta	312	236	261	33	259	385	132.677	175.390	42.387	300.679,00	484.177,00	739.446									
Mersin	68	997	930	239	424	628	1.201.074	1.940.330	1.004.310	511.969,18	627.632,00	557.451									
İstanbul	5.154	6.072	4.957	771	5.403	5.849	1.392.267	5.894.647	10.676.658	1.058.511,00	2.094.909,32	6.281.623									
İzmir	1.801	2.619	1.638	2.335	1.185	2.922	2.183.008	1.764.220	2.089.786	7.027.677,88	8.713.713,27	17.685.136									
Kars	27	100	111	77	75	65	0	119.570	29.746	188.480,00	0,00	309.637									
Kastamonu	77	144	120	150	160	206	141.414	292.017	126.350	386.374,00	59.254,00	882.271									
Kayseri	526	401	723	729	337	593	249.721	887.412	650.063	92.772,64	303.227,56	822.446									
Kırklareli	235	320	1.203	646	409	378	186.360	457.599	299.153	1.080.084,00	1.082.133,00	255.928									
Kırşehir	25	135	69	93	214	182	124.620	0	51.277	91.111,20	41.790,95	145.866									
Kocaeli	925	1.463	1.744	3.655	1.995	2.131	1.558.722	1.391.115	3.136.841	5.474.714,22	9.179.090,72	9.581.420									
Konya	69	312	296	756	286	435	366.797	326.506	808.495	355.218,57	367.501,00	1.663.315									
Kütahya	152	249	213	189	84	99	82.829	1.001.743	5.010.579	235.315,00	742.607,00	441.650									
Malatya	40	350	193	176	203	371	197.250	242.484	175.188	414.326,00	262.587,00	59.826									

Ek – 9. 2009-2014 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin denetim sayıları ve ceza miktarları (devam)

ÇŞİM	Yıllar	Denetim Sayıları							Ceza Miktarları (TL)						
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
Manisa		629	1.673	1.781	1.073	1.104	1.455	227.913	642.712	189.844	929.867,00	1.315.963,00	1.143.773		
Kahramanmaraş		318	579	1.259	397	367	548	137.589	720.267	343.843	405.186,00	572.270,00	501.595		
Mardin		249	226	249	314	176	163	349.768	85.917	84.309	23.460,00	0,00	239.251		
Muğla		152	676	798	468	662	811	2.532.802	816.913	695.798	837.914,00	3.844.336,40	500.618		
Muş		77	87	157	72	100	126	14.351	215.107	2.640	0,00	57.559,00	42.223		
Nevşehir		48	84	379	109	168	190	54.330	27.742	36.254	316.384,00	98.553,73	204.992		
Niğde		172	271	235	315	251	197	47.224	126.517	65.521	0,00	118.848,00	606.943		
Ordu		344	289	498	119	250	380	359.599	434.188	1.096.099	411.842,00	662.123,00	529.395		
Rize		110	281	468	599	306	453	264.670	692.968	292.826	1.018.387,00	172.992,00	345.350		
Sakarya		350	480	735	1244	145	692	1.337.523	904.304	1.135.575	213.605,00	66.391,00	1.795.163		
Samsun		667	971	1.804	381	722	664	248.438	1.183.548	450.769	2.551.067,00	355.223,00	96.774		
Siirt		25	483	584	10	14	73	0	0	79.772	9.420,00	0,00	163.208		
Sinop		306	109	80	55	98	126	13.206	442.511	95.422	56.856,90	0,00	0		
Sivas		86	260	268	279	227	228	275.082	448.168	376.177	338.346,00	729.083,49	867.744		
Tekirdağ		966	1.754	2.288	2.634	1.809	1.657	3.384.130	5.002.499	5.294.534	11.845.780,05	5.170.975,19	6.393.525		
Tokat		152	139	140	82	258	301	259.560	651.859	179.646	296.285,26	605.074,92	323.821		
Trabzon		1.750	659	1.036	33	385	452	1.664.102	519.550	399.890	491.559,19	1.739.816,00	1.832.626		
Tunceli		35	58	57	2.198	37	63	0	13.226	62.587	13.855,00	54.495,00	59.826		
Şanlıurfa		348	863	478	372	624	440	449.398	1.598.339	296.709	935.201,17	1.301.408,00	724.386		
Uşak		506	320	286	2.335	127	111	7.891	146.120	68.493	778.432,00	1.386.582,50	722.892		
Van		267	324	0	397	32	126	21.857	284.495	0	0,00	67.879,00	3.674		
Yozgat		23	174	35	90	64	106	13.262	35.430	0	152,00	0,00	0		

Ek – 9. 2009-2014 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin denetim sayıları ve ceza miktarları (devam)

ÇŞİM	Yıllar	Denetim Sayıları									Ceza Miktarları (TL)								
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014						
Zonguldak		391	343	273	77	260	180	614.820	1.270.336	591.394	15.705,00	947.314,00	139.198						
Aksaray		188	107	153	156	130	121	99.149	91.076	242.149	78.525,00	16.929,00	316.710						
Bayburt		45	48	169	143	90	90	0	35.372	85.464	63.759,00	30.881,00	19.284						
Karaman		65	61	0	90	124	162	0	0	0	18.840,00	464.557,64	467.324						
Kırıkkale		33	248	446	243	376	359	62.124	233.463	54.844	53.965,91	141.052,00	0						
Batman		805	1.035	930	143	356	293	7.764	214.799	96.842	37.696,00	338.705,00	270.990						
Şırnak		0	1	78	160	384	508	214.923	7.934	28.490	124.296,66	16.729,00	214.674						
Bartın		92	211	208	95	302	257	98.612	157.705	860.798	227.379,00	282.133,00	91.258						
Ardahan		79	68	158	41	43	60	52.490	157.267	295.616	128.701,88	43.203,82	70.376						
İğdır		30	117	206	15	69	100	2.000	1.973	6.350	109.949,00	52.091,00	17.594						
Yalova		180	239	287	359	539	498	532.749	242.275	158.267	122.506,00	352.168,00	1.119.698						
Karabük		52	179	181	55	263	216	55.906	13.226	285.095	1.007.829,00	844.551,64	75.993						
Kilis		373	385	492	391	318	320	193.292	11.150	9.675	47.121,00	4.489,20	0						
Osmaniye		397	402	727	142	516	591	337.131	219.713	398.102	114.766,00	226.845,00	335.970						
Düzce		343	492	409	446	421	504	458.078	319.105	507.178	468.446,26	176.771,44	695.441						
TOPLAM		33.476	44.683	50.313	38.058	37.196	43.674	36.142.454	49.328.910	52.136.082	57.164.230,45	62.730.471,14	83.894.172						
Bakanlık Merkez		969	1.021	729	543	271	295	6.567.935	14.212.191	4.295.737	1.383.702,00	14.315.119,00	14.755.057						
GENEL TOPLAM		34.445	45.704	51.042	38.601	37.467	43.969	42.710.389	63.541.101	56.431.819	58.547.932,45	77.045.590,33	98.649.229						

Ek – 10. 2014 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

İLLER	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)
ADANA	5.217,00	5
ADİYAMAN	59.071,00	68
AFYON	9.526,00	11
AĞRI	0,00	0
AMASYA	82.151,00	91
ANKARA	185.418,00	201
ANTALYA	58.098,00	69
ARTVİN	0,00	0
AYDIN	2.526,00	3
BALIKESİR	41.258,00	49
BİLECİK	0,00	0
BİNGÖL	0,00	0
BİTLİS	0,00	0
BOLU	0,00	0
BURDUR	875,00	1
BURSA	84.205,00	43
ÇANAKKALE	0,00	0
ÇANKIRI	0,00	0
ÇORUM	0,00	0
DENİZLİ	22.750,00	26
DİYARBAKIR	0,00	0
EDİRNE	84.281,00	96
ELAZIĞ	0,00	0
ERZİNCAN	0,00	0
ERZURUM	3.500,00	4
ESKİŞEHİR	32.455,00	20
GAZİANTEP	105.915,00	113
GİRESUN	0,00	0
GÜMÜŞHANE	0,00	0
HAKKARİ	0,00	0
HATAY	16.427,00	19
ISPARTA	0,00	0
MERSİN	4.375,00	5
İSTANBUL	0,00	0
İZMİR	0,00	0
KARS	0,00	0
KASTAMONU	14.880,00	16

Ek – 10. 2014 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

İLLER	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)
KAYSERİ	57.865,00	45
KIRKLARELİ	875,00	1
KIRŞEHİR	1.750,00	2
KOCAELİ	16.625,00	19
KONYA	347.237,00	341
KÜTAHYA	2.625,00	3
MALATYA	842,00	1
MANİSA	0,00	0
KAHRAMANMARAŞ	0,00	0
MARDİN	0,00	0
MUĞLA	0,00	0
MUŞ	0,00	0
NEVŞEHİR	11.400,00	8
NİĞDE	0,00	0
ORDU	7.578,00	9
RİZE	5.250,00	6
SAKARYA	0,00	0
SAMSUN	0,00	0
SİİRT	0,00	0
SİNOP	0,00	0
SİVAS	2.630,00	2
TEKİRDAĞ	8.453,00	1
TOKAT	2.592,00	3
TRABZON	0,00	0
TUNCELİ	0,00	0
ŞANLIURFA	0,00	0
UŞAK	0,00	0
VAN	0,00	0
YOZGAT	0,00	0
ZONGULDAK	0,00	0
AKSARAY	0,00	0
BAYBURT	0,00	0
KARAMAN	1.750,00	2
KIRIKKALE	2.625,00	3
BATMAN	0,00	0

Ek – 10. 2014 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam).

İLLER	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)
ŞIRNAK	875,00	1
BARTIN	2.625,00	3
ARDAHAN	0,00	0
İĞDIR	0,00	0
YALOVA	0,00	0
KARABÜK	15.750,00	18
KİLİS	0,00	0
OSMANİYE	3.368,00	4
DÜZCE	0,00	0
TOPLAM	1.305.643,00	1.312

Ek – 11. 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları

	PGD SAYISI	PGD CEZA MİKTARI (TL)
Adana	140	0,00
Adıyaman	18	0,00
Afyonkarahisar	167	0,00
Ağrı	20	0,00
Aksaray	0	0,00
Amasya	23	0,00
Ankara	103	0,00
Antalya	702	86.565,00
Ardahan	14	0,00
Artvin	22	0,00
Aydın	8	0,00
Balıkesir	27	10.553,00
Bartın	11	1.316,00
Batman	0	0,00
Bayburt	11	0,00
Bilecik	2	0,00
Bingöl	0	0,00
Bitlis	40	0,00
Bolu	90	0,00
Burdur	9	0,00
Bursa	119	0,00
Çanakkale	49	0,00
Çankırı	0	0,00
Çorum	58	0,00
Denizli	137	0,00
Diyarbakır	10	0,00
Düzce	112	0,00
Edirne	10	0,00
Elazığ	0	0,00
Erzincan	24	0,00
Erzurum	12	0,00
Eskişehir	4	0,00
Gaziantep	7.305	126.641,00
Giresun	26	0,00
Gümüşhane	12	0,00
Hakkâri	44	0,00
Hatay	172	0,00

Ek – 11. 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

	PGD SAYISI	PGD CEZA MİKTARI (TL)
İğdır	74	0,00
İsparta	1.647	97.800,00
İstanbul	61	42.230,00
İzmir	0	0,00
Kahramanmaraş	0	0,00
Karabük	0	0,00
Karaman	6	0,00
Kars	31	0,00
Kastamonu	6	0,00
Kayseri	124	0,00
Kırıkkale	13	0,00
Kırklareli	20	0,00
Kırşehir	24	0,00
Kilis	46	0,00
Kocaeli	111	0,00
Konya	6.478	76.610,00
Kütahya	12	0,00
Malatya	220	0,00
Manisa	1	0,00
Mardin	2	0,00
Mersin	24	0,00
Muğla	47	0,00
Muş	14	0,00
Nevşehir	38	0,00
Niğde	0	0,00
Ordu	139	0,00
Osmaniye	121	0,00
Rize	15	0,00
Sakarya	817	0,00
Samsun	192	0,00
Siirt	0	0,00
Sinop	6	0,00
Sivas	3	0,00
Şanlıurfa	0	0,00
Şırnak	3	0,00
Tekirdağ	89	84.444,00
Tokat	19	0,00
Trabzon	258	0,00

Ek – 11. 2014 yılında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

	PGD SAYISI	PGD CEZA MİKTARI (TL)
Tunceli	23	0,00
Uşak	49	0,00
Van	67	0,00
Yalova	83	0,00
Yozgat	0	0,00
Zonguldak	189	0,00
TOPLAM	20.573	519.681,00

Ek – 12. 2014 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı

ÇŞİM	HAVA		SU		TOPRAK		ATIK		KİMYASALLAR		GÜRÜLTÜ		ÇED		DİĞERLERİ		TOPLAM	
	US ⁵	CM ⁶	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Adana	3	43.982	5	234.510	0	0	1	10.553	0	0	1	700	17	248.319	1	281.244	28	819.308
Adıyaman	1	10.553	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	234.608	7	88.520	24	333.681
Afyonkarahisar	2	14.600	1	169	0	0	2	133.731	0	0	0	0	10	168.646	2	51.189	17	368.335
Ağrı	1	35.188	4	7.179	1	1.051	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	43.418
Aksaray	3	63.338	0	0	0	0	4	105.570	0	0	0	0	0	0	4	147.802	11	316.710
Amasya	1	21.115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	168.928	4	190.043
Ankara	40	784.674	8	500.408	35	1.489.357	36	774.585	0	0	0	0	31	1.868.462	24	153.593	174	5.571.079
Antalya	5	16.693	3	211.164	4	165.736	9	1.034.727	0	0	7	140.762	7	370.937	0	0	35	1.940.019
Ardahan	0	0	0	0	2	52.782	0	0	0	0	0	0	0	0	1	17.594	3	70.376
Artvin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	87.970	0	0	3	87.970
Aydın	3	2.625	5	263.949	1	42.232	3	112.618	0	0	0	0	6	416.791	3	19.770	21	857.985
Balıkesir	4	98.532	3	126.696	2	84.464	1	35.188	0	0	0	0	5	244.482	0	0	15	589.362
Barın	25	50.079	2	567	5	5.255	1	169	0	0	0	0	2	35.188	0	0	35	91.258
Batman	1	10.553	2	70.386	2	84.464	0	0	0	0	0	0	0	0	1	105.587	6	270.990
Bayburt	1	17.594	0	0	0	0	2	1.690	0	0	0	0	0	0	0	0	3	19.284
Bilecik	14	524.352	4	130.210	0	0	14	116.590	0	0	2	42.230	9	152.202	5	91.485	48	1.057.069
Bingöl	1	42.232	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	33.240	0	0	5	75.472
Bitlis	0	0	1	17.594	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	17.594
Bolu	2	40.616	7	95.413	4	4.203	2	338	0	0	0	0	2	72.000	2	52.785	19	265.355
Burdur	0	0	1	42.232	0	0	3	168.928	0	0	0	0	0	0	0	0	4	211.160
Bursa	49	2.276.971	32	2.365.580	2	84.464	10	2.076.507	0	0	0	0	13	94.519	2	95.017	108	6.993.058
Çanakkale	3	232.283	11	477.205	0	0	0	0	0	0	8	142.160	1	17.594	1	42.232	24	911.474

5 Uygunsuzluk Sayısı
6 Ceza Miktarı (TL)

Ek – 12. 2014 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

ÇŞİM	HAVA		SU		TOPRAK		ATIK		KİMYASALLAR		GÜRÜLTÜ		ÇED		DİĞERLERİ		TOPLAM	
	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Çankırı	0	0	1	42.232	0	0	1	17.594	0	0	0	0	1	17.594	2	35.188	5	112.608
Çorum	19	160.815	2	147.819	1	42.232	0	0	0	0	1	7.035	0	0	1	42.232	24	400.133
Denizli	7	295.624	0	0	4	168.928	0	0	0	0	0	0	2	35.908	0	0	13	500.460
Dişarbakır	0	0	0	0	0	0	2	52.785	0	0	2	28.150	0	0	0	0	4	80.935
Düzce	11	349.671	19	129.569	3	85.515	40	17.989	0	0	0	0	2	17.680	3	95.017	78	695.441
Edirne	0	0	0	0	1	42.232	1	169	0	0	0	0	0	0	1	7.035	3	49.436
Elazığ	2	45.747	2	84.464	0	0	3	42.908	0	0	0	0	2	19.994	0	0	9	193.113
Erzincan	1	16.929	0	0	2	326	0	0	0	0	0	0	2	34.523	0	0	5	51.778
Erzurum	1	49.267	0	0	0	0	48	8.788	0	0	0	0	5	54.594	2	59.826	56	172.475
Eskişehir	1	42.232	1	10.533	0	0	3	243.976	0	0	3	63.345	1	15.000	0	0	9	375.086
Gaziantep	0	0	2	35.188	3	126.696	0	0	0	0	0	0	4	43.188	0	0	9	205.072
Giresun	0	0	6	253.392	0	0	3	1.183	0	0	0	0	13	238.722	1	42.232	23	535.529
Gümüşhane	0	0	2	84.464	1	42.232	0	0	0	0	0	0	1	2.180	0	0	4	128.876
Hakkari	1	10.553	0	0	0	0	4	228.764	0	0	0	0	1	2.000	0	0	6	241.317
Hatay	61	138.733	0	0	0	0	2	338	0	0	0	0	1	17.594	0	0	64	156.665
İğdir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	17.594	0	0	1	17.594
Isparta	6	36.044	4	239.306	4	168.928	2	21.106	0	0	1	21.115	8	204.093	4	48.854	29	739.446
İstanbul	70	1.650.300	10	485.442	1	10.553	44	1.947.800	0	0	6	137.243	33	1.670.257	11	380.028	175	6.281.623
İzmir	59	1.832.379	39	2.655.662	12	545.824	48	5.965.643	0	0	31	1.374.446	34	4.937.854	11	373.328	234	17.685.136
Kahramanmaraş	3	24.763	5	428.909	0	0	0	0	0	0	0	0	4	37.370	1	10.553	13	501.595
Karabük	0	0	1	42.232	1	1.051	0	0	0	0	0	0	0	0	4	32.710	6	75.993
Karaman	9	188.248	1	84.464	0	0	3	42.908	0	0	2	28.190	4	84.814	3	38.700	22	467.324
Kars	8	102.018	1	42.232	1	42.232	0	0	0	0	0	0	2	35.188	4	87.967	16	309.637
Kastamonu	3	578.943	2	147.819	0	0	4	4.204	0	0	1	10.553	1	140.752	0	0	11	882.271

Ek – 12. 2014 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

ÇŞİM	HAVA		SU		TOPRAK		ATIK		KİMYASALLAR		GÜBRÜLÜTÜ		ÇED		DİĞERLERİ		TOPLAM		
	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	
Kayseri	6	182.990	3	126.696	0	0	5	211.160	0	0	0	0	17	301.600	0	0	31	822.446	
Kırıkkale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kırıkkaleli	4	25.498	4	137.249	1	42.232	1	169	0	0	0	0	4	49.258	1	1.522	15	255.928	
Kırşehir	0	0	1	3.940	0	0	6	129.400	0	0	0	0	0	0	0	7	12.526	14	145.866
Kilis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kocaeli	72	4.831.867	22	1.388.868	0	0	19	2.602.634	0	0	0	0	13	251.268	9	506.784	135	9.581.420	
Konya	15	556.046	3	253.406	0	0	5	478.658	0	0	0	0	16	355.093	21	20.112	60	1.663.315	
Kütahya	7	171.553	2	84.464	0	0	1	35.193	0	0	0	0	8	150.440	0	0	18	441.650	
Malatya	1	42.232	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	17.594	0	0	2	59.826	
Manisa	3	2.350	8	380.794	3	126.696	3	270.986	0	0	3	84.460	23	249.898	27	28.590	70	1.143.773	
Mardin	1	200.587	2	28.111	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	10.553	4	239.251	
Mersin	0	0	9	380.088	1	42.232	1	126.696	0	0	2	8.435	0	0	0	0	13	557.451	
Muğla	2	43.107	3	253.406	2	84.464	2	21.106	0	0	1	21.115	2	35.188	1	42.232	13	500.618	
Muş	1	17.594	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	17.594	1	7.035	3	42.223	
Neveşehir	5	169.803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	35.189	0	0	7	204.992	
Niğde	1	165.413	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	374.669	2	66.861	9	606.943	
Ordu	11	106.770	5	98.456	5	127.034	5	42.908	0	0	15	54.146	3	52.782	2	47.299	46	529.395	
Osmaniye	4	3.500	1	105.587	0	0	0	0	0	0	3	35.185	2	43.299	5	148.399	15	335.970	
Rize	7	127.183	3	63.338	1	42.232	1	10.553	0	0	2	31.668	4	70.376	0	0	18	345.350	
Sakarya	5	31.519	14	929.104	2	126.696	5	380.088	0	0	0	0	21	285.524	1	42.232	48	1.795.163	
Samsun	1	10.553	0	0	1	42.232	0	0	0	0	0	0	2	1.757	1	42.232	5	96.774	
Siirt	0	0	1	35.193	0	0	2	123.180	0	0	0	0	0	0	1	4.835	4	163.208	

Ek – 12. 2014 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

ÇŞİM	HAVA		SU		TOPRAK		ATIK		KİMYASALLAR		GÜRÜLTÜ		ÇED		DİĞERLERİ		TOPLAM	
	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Sinop	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sivas	8	460.705	5	169.979	0	0	1	10.553	0	0	1	7.035	6	142.072	6	77.400	27	867.744
Şanlıurfa	3	63.338	3	147.403	3	253.392	2	132.461	0	0	1	10.553	4	57.938	3	59.302	19	724.386
Şırnak	4	137.249	1	42.232	0	0	1	35.193	0	0	0	0	0	0	0	0	6	214.674
Tekirdağ	33	1.481.927	21	1.935.674	0	0	13	1.299.596	0	0	2	7.735	25	433.335	18	1.235.258	112	6.393.525
Tokat	0	0	2	140.777	1	42.232	1	70.386	0	0	0	0	4	28.194	1	42.232	9	323.821
Trabzon	5	165.396	9	322.044	6	253.392	3	592.445	0	0	3	20.839	8	366.951	7	111.560	41	1.832.626
Tunceli	0	0	0	0	1	42.232	0	0	0	0	0	0	1	17.594	0	0	2	59.826
Uşak	3	126.696	4	242.836	0	0	3	85.515	0	0	0	0	10	74.382	9	193.463	29	722.892
Van	1	507	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.167	2	3.674
Yalova	2	126.696	4	211.667	0	0	3	781.335	0	0	0	0	0	0	0	0	9	1.119.698
Yozgat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zonguldak	0	0	2	84.464	0	0	0	0	0	0	0	0	6	54.734	0	0	8	139.198
Toplam	626	19.059.325	319	17.022.765	119	4.515.823	379	20.607.564	0	0	98	2.277.100	437	15.138.586	229	5.273.009	2.207	83.894.172
Bakanlık Merkez	12	435.777	16	846.399	0	0	14	574.203	0	0	0	0	64	12.705.273	5	193.405	111	14.755.057
GENEL TOPLAM	638	19.495.102	335	17.869.164	119	4.515.823	393	21.181.767	0	0	98	2.277.100	501	27.843.859	234	5.466.414	2.318	98.649.229

Ek – 13. Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından yıllara göre uygulanan ceza miktarı (TL)

	Sahil Güvenlik Komutanlığı	Denizcilik Müsteşarlığı	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Antalya Büyükşehir Belediyesi	Mersin Büyükşehir Belediyesi	TOPLAM
2006	71.143	166.539	2.472.437	1.479.651	18.490	0	4.208.260
2007	261.007	650.028	9.763.834	2.067.043	25.468	31.055	12.798.435
2008	144.822	663.749	14.258.350	1.983.635	242.295	48.478	17.341.329
2009	456.882	647.000	5.276.051	940.037	560.187	0	7.880.157
2010	727.364	78.967	4.963.780	822.581	191.443	0	6.784.135
2011	448.660	217.671	3.124.818	1.156.983	309.013	413.745	5.670.890
2012	477.682	303.128	3.200.568	868.554	187.905	450.944	5.488.781
2013	1.144.843	0	--	954.226	--	--	2.099.069
2014	1.824.971	0	1.452.844	981.109	212.435	350.035	4.821.394

YAYIN LİSTESİ

YAYIN NO	YAYININ ADI	BASIM YILI
Yayın No 1	: Ankara İli Çevre Durum Raporu	1994
Yayın No 2	: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu	1996
Yayın No 3	: Çevreyi Öncelikle Etkileyen Bazı Sanayiler ve Temel Sektör Faaliyetleri	1996
Yayın No 4	: Türkiye Çevre Atlası 96	1997
Yayın No 5	: Türkiye Çevre Durum Raporu	2007
Yayın No 6	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu (2005- 2006)	2008
Yayın No 7	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2008	2009
Yayın No 7	: Environmental Indicators 2008	2009
Yayın No 8	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2009	2010
Yayın No 8	: Environmental Indicators 2009	2010
Yayın No 9	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu 2007-2008	2010
Yayın No 10	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2010	2011
Yayın No 10	: Environmental Indicators 2010	2011
Yayın No 11	: 2011 Türkiye Çevre Durum Raporu	2012
Yayın No 12	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2011	2012
Yayın No 12	: Environmental Indicators 2011	2012
Yayın No 13-1	: 2011 Çevre Denetimi Raporu	2012
Yayın No 13-2	: Environmental Inspection Report of Turkiye in 2011	2012
Yayın No 14	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu	2012
Yayın No 15	: Türkiye Çevre Durum Raporu - 2012 Yılı Özeti - İller	2013
Yayın No 16	: Çevre Denetimi Raporu: 2012	2013
Yayın No 16-2	: Environmental Inspection Report: 2012	2013
Yayın No 17	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2012	2013
Yayın No 17	: Environmental Indicators 2012	2013
Yayın No 18	: Çevresel Etki Değerlendirmesi: Etkiler - Önlemler	2013
Yayın No 19	: Çevre İzin ve Lisansları	2013
Yayın No 20	: Çevre Denetiminin Temelleri ve Türkiye’de Çevre Denetimi	2013
Yayın No 21	: Uluslararası ÇED Kongresi Bildiri Kitabı	2013
Yayın No 22-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2013	2014
Yayın No 22-2	: Environmental Inspection Report: 2013	2014
Yayın No 23	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu	2014
Yayın No 24	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2013	2014
Yayın No 24	: Environmental Indicators 2013	2014

Yayınlarımıza aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerik&lcld=691>

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

2014 ÇEVRE DENETİMİ RAPORU

www.csb.gov.tr/gm/ced